



กีฬามวยไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์  
(พ.ศ.2325-ปัจจุบัน)

เหตุการณ์โดยทั่วไปในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น (สมัยรัชกาลที่ 1 - รัชกาลที่ 3) มีสภาพคล้ายกับสมัยกรุงสุโขทัย และสมัยกรุงธนบุรี ทั้งการปกครอง การทหาร การดำเนินชีวิตของประชาชน ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และการศาสนา สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การทำสงครามกับพม่า และประเทศข้างเคียงอยู่เป็นประจำ ทำให้ต้องมีการเกณฑ์ชายฉกรรจ์รับราชการไพร่ 4 เดือน คือ รับราชการ 4 เดือน ไคพัก 2 เดือน ส่วนในรัชกาลที่ 2 บ้านเมืองสงบลงไม่ค่อยมีสงครามบ่อยนัก กำหนดให้ชายฉกรรจ์รับราชการไพร่เหลือเพียง 3 เดือน คือ รับราชการ 1 เดือน พัก 3 เดือน สลับกันไป ไพร่บางคนที่ไม่อยากรับราชการต้องหาคนมารับราชการแทน ถ้าไม่มีคนแทนต้องหาเงินมาจ้างคนทำแทน เรียกว่า "เงินคาราชการ"<sup>1</sup>

การรับราชการทหารจะรับราชการทหารจนอายุครบ 70 ปี จึงปลดออกจากราชการ เรียกว่า "ปลดชรา" เนื่องจากมีสงครามอยู่เสมอนี้เอง จึงจำเป็นจะต้องมีทหารประจำการและนอกประจำการที่เรียกว่า ไพร่สาย ไพร่หลวง และไพร่สมกำลัง

ตั้งแต่สมัยกรุงรัตนโกสินทร์มาจนประเทศพม่าเสียอิสรภาพ ตกเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษ เมื่อปีระกา พ.ศ. 2428 รวมเวลา 103 ปี ไทยได้ทำสงครามกับพม่า 10 ครั้ง<sup>2</sup> เป็นสงครามฝ่ายพม่าบุกรุก 5 ครั้ง ฝ่ายไทยบุกรุก 5 ครั้ง ดังกล่าวตาม

<sup>1</sup> เสรี อัจฉาดี, ประวัติศาสตร์ไทย พ.ศ. 2325 ถึงปัจจุบัน (พระนคร : โรงพิมพ์เอกศิลป์การพิมพ์, 2520), หน้า 70.

<sup>2</sup> กรมศิลปากร, ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ 6 (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2507), หน้า 1.



ชนิด ประกาศสัตว์หรือพืชต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งจัดขึ้นเพื่อเก็บเงินจากผู้<sup>1</sup>

การชกมวยถือเป็นการจัดเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน หรือตามกฎหมาย  
จัดเพื่อการเล่นเป็นอาชีพ เหมือนกับในสมัยกรุงศรีอยุธยา เพราะในสมัยกรุงรัตนโก-  
สินทร์ตอนต้น ยังใช้กฎหมายตราสามดวง ซึ่งเป็นกฎหมายที่รวบรวมมาจากสมัยกรุงศรี  
อยุธยา ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีการจัดเก็บภาษีอากรต่าง ๆ มากมาย ยังไม่มีการ  
เก็บภาษีอากรการจัดการแข่งขันชกมวย เพราะการแข่งขันชกมวยในสมัยนั้นส่วนมากจะจัด  
แข่งขันตามเวทีชั่วคราว จัดเป็นประเพณี จัดเป็นการกุศล นักมวยก็ชกไม่ได้เงินมากมาย  
นัก สมัยรัชกาลที่ 6 มีการจัดการแข่งขันชกมวยในสนามมวยดาววอร์ เช่น สนามมวยสวน  
กุหลาบ ทาซาง หลักเมือง สวนสนุก และสวนเจ้าเชตุ นักมวยเริ่มมีรายได้มากขึ้นและมี  
มีรายการชกเป็นประจำ ผู้จัดก็ได้รับเงินมาก มีการเล่นการพนันในสนามมวยมากขึ้นเรื่อย ๆ  
จนในปี พ.ศ. 2478 สมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ได้มีพระราชบัญญัติการพนัน  
ขึ้นครั้งแรกในวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2478 เรียกว่า "พระราชบัญญัติการพนัน พุทธ-  
ศักราช 2478"<sup>2</sup> แบ่งการพนันออกเป็น 2 ประเภท คือ บัญชี ก. และบัญชี ข. การ  
ชกมวย มวยปล้ำ ถือว่าเป็นการพนันอยู่ในบัญชี ข. ในกฎกระทรวงฉบับที่ 17 (พ.ศ.  
2503) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 การชกมวย มวย  
ปล้ำ ให้ออกใบอนุญาตได้เมื่อผู้บังคับบัญชาต่อไปนี้สั่ง (ก) ผู้บังคับบัญชาราชการ  
สำหรับจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี (ข) ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับจังหวัดอื่นนอก  
จากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี กำหนดให้ชกมวยไม่เกิน 1 วัน และให้เล่นภายใน  
กำหนดเวลา 12-24 นาฬิกา เสียค่าธรรมเนียมวันละ 20 บาท<sup>3</sup>

<sup>1</sup>กมล ชูทรัพย์, การภาษีอากร (พระนคร : สำนักพิมพ์บุญสงการพิมพ์, 2507), หน้า 275.

<sup>2</sup>บริษัทสำนักพิมพ์เบญจโรจน์ จำกัด, กฎหมายภาษีอากร (พระนคร : สำนักพิมพ์สหการพิมพ์, 2520), หน้า 52-1.

<sup>3</sup>สมบูรณ์ ณ เชียงใหม่, คำบรรยายระเบียบการสรรพากร และการบัญชี สรรพากร (พระนคร : โรงพิมพ์ประเสริฐธนกิจ, 2503), หน้า 339.

กีฬามวยไทยในสมัยกรุงธนบุรี มีลักษณะคล้ายกับในสมัยกรุงศรีอยุธยา และสมัยกรุงธนบุรี กล่าวคือ การฝึกหัดมวยไทยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการทหาร การป้องกันประเทศชาติ ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว การฝึกหัดมวยไทยเพื่อชกเป็นอาชีพเริ่มมีอยู่บ้างแต่ยังไม่เห็นเด่นชัดนัก เนื่องจากยังไม่มีสนามมวยถาวรที่จะทำการชกประจำ แต่ก็อาศัยการชกมวยตามสนามมวยชั่วคราวในโอกาสที่มีงานเฉลิมฉลองต่าง ๆ บางคนนิยมชกมวยเพื่อสร้างชื่อเสียงให้กับวงศ์ตระกูลของตนเอง เช่น ในงานพระเมรุของกรมขุนมรุพงษ์ศิริพัฒน์ ที่ท้องสนามหลวง ในสมัยรัชกาลที่ 5 นั้น ได้มีการจัดการชกมวยขึ้นโดยคัดเลือกเอานักมวยเอกจากต่างจังหวัดเข้ามาชกจนได้นักมวยที่มีฝีมือดีที่สามารถชกชนะคู่ต่อสู้หลายคน เช่น หมิ่นมวย แมนหมัด หมิ่นซังค์ เขิงชก และหมิ่นมวยมีชื่อ เป็นต้น ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 6 เมื่อหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ประมาณปี พ.ศ. 2463 นั้น ได้มีสนามมวยถาวรที่จัดการชกมวยเป็นประจำ ประชาชนก็นิยมชกกันอย่างมากมาย คือ สนามมวยสวนกุหลาบ จึงมีนักมวยหลายคนมีรายได้ดีจากการชกมวยเป็นประจำทุกครั้งที่ขึ้นชก และในสมัยรัชกาลที่ 6 นี้เอง การพลศึกษาได้มีบทบาทกับกีฬามวยไทยมาก ทำให้คนไทยฝึกมวยไทยเพื่อการพัฒนากาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ มีการฝึกหัดมวยไทยในโรงเรียนทหาร ตำรวจ เช่น โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และโรงเรียนระดับมัธยมต่าง ๆ หลายโรงเรียน มีการฝึกหัดมวยไทยในหลักสูตรการศึกษาของครูพลศึกษา ซึ่งเรียกว่า "สามัคคยาจารย์สมาคม"<sup>1</sup> นายนิยม ทรงสิทธิ์ ได้นำเอาวิธีการทางพลศึกษามาประยุกต์ใช้ในการฝึกหัดมวยไทย และมีการฝึกหัดคู่ต่อสู้มวยไทย จนมีประชาชนมีความเข้าใจมวยไทยเป็นกีฬาชนิดหนึ่งซึ่งจะต้องมีการแพกการชกกัน

<sup>1</sup>กระทรวงศึกษาธิการ, ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2435 - พ.ศ. 2507 (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2517), หน้า 304-305.

และกัน ก็พามวยไทยไ้รับการฟื้นฟู ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงให้มีลักษณะเป็นสากล นิยมหลาย ๆ ด้านโดยเฉพาะการปรับปรุงกติกาการแข่งขัน มีสนามมวยถาวร และค้ายมวยถาวรที่ทำการชกมวยและฝึกซ้อมมวยอย่างจริงจัง

ประโยชน์ของการฝึกหัดกีฬามวยไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์อีกอย่างหนึ่งก็คือ สมัยนั้นมีการคัดเลือกเอาคนที่มีความกล้าหาญ แข็งแรง สง่างาม มีฝีมือมวยไทยอย่างดี เขามาเป็นทหารรักษาพระองค์ สังกัดกรมทนายเลือก ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้พระมหากษัตริย์ อยู่เวรยามในพระราชวัง ป้องกันอันตรายเมื่อเวลาที่พระมหากษัตริย์เสด็จออกนอกพระราชวัง พวกทนายเลือกจะช่วยป้องกันอันตรายในกรณีที่ไม่จำเป็นถึงกับต้องใช้อาวุธ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเวลาเสด็จตามปกติ พวกทนายเลือกก็ถือหอกดาบเหมือนกรมพระตำรวจ หน้าที่ยกอย่างหนึ่งของกรมทนายเลือกก็คือ ฝึกหัดมวยไทยให้กษัตริย์ พระราชโอรส ทหาร และข้าราชการในพระราชวัง รวมทั้งควบคุมการชกมวย และจัดการชกมวยถวายให้พระมหากษัตริย์ทอดพระเนตรด้วย ดังพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงแถลงพระบรมราชาธิบาย แก่ไข การปกครองแผ่นดิน จึงขออัญเชิญมาปรากฏไว้ตอนหนึ่งดังนี้

"ส่วนที่เป็นทหารรักษาพระองค์ทั้งปวงนั้น คือ กรมพระตำรวจหน้าแปดกรม กรมพลพัน กรมทนายเลือก กรมคุ้มกัน กรมทหารใน กรมรักษาพระองค์ กองนอนประจำเวรในพระบรมมหาราชวัง เมื่อมีที่เสด็จพระราชดำเนินทางบก ทางเรือ ในการสงคราม หรือในการประพาส ก็เป็นพนักงานที่จะแหลอมประจุกฎการในที่ไกลเคียงพระองค์ จนถึงที่สุดเวลาเสด็จออกของพระองค์ กรมเหล่านี้ต้องเขาเฝ้าก่อนขุนนางกรมอื่น ๆ เป็นผู้ซึ่งจะมีอาวุธเข้ามาในท้องพระโรงใ้พวกเขาเดี๋ยวนั้นเป็นศารัฐบุ้ตั้งช้ระความ ซึ่งเหมือนกับพระเจ้าแผ่นดิน ทรงเป็นผู้พิพากษาเอง ไม่ไ้เกี่ยวข้องกับลูกขุน เป็นพนักงานซึ่งจะกระทำที่ประทั้พลับพลา หรือทำการที่เป็นการใหญ่แล้วไ้โดยเร็ว เช่น ทำพระที่นั่ง ทำพระเมรุ เป็นต้น กรมพระตำรวจไ้มหาไ้ค้บังคับบัญชากรม



ผีพามาแต่เดิมด้วย เมื่อมีราชอันโค ซึ่งเป็นทางใกล้ก็หรือไปในหัวเมือง  
ใกล้ก็ เมื่อจะตองมีชาหลวงออกไปถวายขอราชการนั้น ๆ ก็ไซกรมพระ-  
คำรวจโศกมาก เพราะฉะนั้นถื่อวกรมพระคำรวจแบ่งอยู่ในฝ่ายทหารก็มี  
โคเกี้ยวของกับกรมพระกุลาโหมเลย แต่เดิมมีชื่อหามมีโศกเสนาบดีผู้โค  
ผู้หนึ่งขอให้ตั้งผู้โคเป็นเจ้ากรม ปลัดกรมพระคำรวจ ตองแล้วแต่พระเจ้า  
แผ่นดินจะทรงตั้งโคพระองค์เดียว บรรดาพระราชอาญาทั้งปวง ซึ่งพระ  
เจ้าแผ่นดินจะลงโทษแก่ผู้หนึ่งโค ยอมไซกรมพระคำรวจทั้งสิ้น จึงมีโค  
ไทรกรมพระคำรวจอยู่โคบังคับโค ฟังคำสั่งจากพระเจ้าแผ่นดินตรงแห่ง  
เดียว แต่กรมรักษาพระองค์คนประจำรักษาพระเจ้าแผ่นดินในเวลาเมื่อมี  
ที่เสด็จไปแห่งใด คลายกันกับคำรวจ แต่เมื่อถึงที่ประทับหรือเมื่อประจำอยู่  
ในพระบรมมหาราชวัง เป็นผู้รักษาชั้นใน ใกล้เคียงพระเจ้าแผ่นดินกว่า  
กรมพระคำรวจอีก เป็นผู้ซึ่งไซราชการ ไทรตลอดถึงพระบรมมหาราชวัง  
ชั้นใน ในการนางสิ่งนี้บ่าวเป็นผู้ใกล้ชิดชั้นที่สองรองชาวที่ซึ่งอยู่ในฝ่ายพล  
เรือนลงมา แต่ไม่โคเป็นผู้พิจารณาความศาลรับสั่ง เป็นพนักงานจึงจะเป็น  
ที่สำราญพระราชเหตุต่าง ๆ มีพนักงานรักษาคนไม่ เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น  
เป็นนายคน ทำการในพระมหาราชวังปนกันไปกับกรมวัง กรมทหารในก็  
ไม่โคเป็นกรมชำระความศาลรับสั่ง เป็นกรมช่างไม้ ทำการอยู่ในพระบรม  
มหาราชวัง และเป็นช่างที่ สำหรับจะตรวจการงานที่มีนายคนไปทำ กรม  
ทหารในเป็นพนักงานสำหรับจะรักษาการในที่ใกล้ชิดข้างใน เช่น กับเป็น  
เจ้าพนักงาน ลงรักษาในเรือบัลลังก์ เวลาเสด็จลดยพระประทับ เป็นต้น  
กรมเรือคชกนั้น เป็นหมคนซึ่งไว้วางพระราชเหตุ สนิทพระเจ้าแผ่นดิน  
เมื่อเสด็จพระราชดำเนินทางบก เจ้ากรมปลัดกรมสมทบแห่งกับกรมพระคำรวจ  
แต่เมื่อเสด็จโดยทางเรือ กรมเรือคชกตั้งเรือสองลำ ซึ่งไปหาเรือพระ  
ที่นั่งป้องกันอันตรายทั้งปวง ตั้งแต่เรือพระที่นั่งจะลมนุ เป็นต้น แต่ไม่โค  
ความศาลรับสั่งเหมือนกัน และไม่ตองประจำเวรอยู่ในพระบรมมหาราชวัง  
ด้วย กรมพลพันก็เป็นคำรวจที่สนิทภายในคล้ายรักษาพระองค์ แต่ตองประจำ  
เวรอยู่ชั้นนอกออกไป เสมอกับกรมพระคำรวจหน้า กรมทนายเลือกเป็น  
กรมที่ถือเลือกเอาแต่คนที่ลำสัน มันคงมีฝีมือชุกมวยดี ไทเคินแหตามเสด็จ  
ในที่ไกล ๆ โคป้องกันอันตรายอันไม่พอที่จะตองถึงไซอาวุธ เช่น จับคนบา  
 เป็นต้น ซึ่งเกิดกรมทนายเลือกขึ้นนี้ ด้วยพระเจ้าแผ่นดินโปรดทรงมวย  
เลือกหาคนที่ฝีมือดีไว้เป็นเพื่อนพระองค์ สำหรับเสด็จปลอมแปลงไปในที่  
แห่งใด ที่ไม่ควรจะไซป้องกันด้วยอาวุธ แต่เมื่อแหเสด็จโดยปกติก็ถือ

หอกเหมือนกรมพระคำราช มีเวรประจำการเหมือนกรมพลพัน และไม่มี  
 หน้าที่ชำระความศาลรับสั่งทั้งสองกรม เพราะฉะนั้น กรมเหล่านี้เป็นกรม  
 ที่ใกล้เคียง เป็นกำลังของพระเจ้าแผ่นดิน จึงมีใหญ่โตบังคับบัญชาได้"<sup>1</sup>

จากพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทำให้ทราบว่  
 การฝึกมวยไทยให้มีความชำนาญอย่างดีเยี่ยมจะมีโอกาสได้รับคัดเลือกให้เป็นทหารรักษา  
 พระองค์ในกองหน่วยเลือกได้ ซึ่งเป็นประโยชน์อันสำคัญยิ่งของการฝึกหัดมวยไทยในสมัยนั้น

สมัยต่อมาหลังจากที่มีสนามมวยถาวร ที่จัดการแข่งขันชกมวยเป็นประจำ เช่น  
 สนามมวยสวนกุหลาบ สนามมวยหัดกเมือง สนามมวยท่าช้าง สนามมวยสวนเจ้าเชต สนาม  
 มวยราชดำเนิน และสนามมวยลุมพินี นักมวยสามารถชกเป็นประจำ และมีรายได้อย่าง  
 สม่าเสมอ สมัยนี้จึงฝึกหัดมวยไทยเพื่อขึ้นชกรับเงินรางวัล หรือฝึกหัดมวยไทยขึ้นชกเป็น  
 อาชีพ ดังนั้น ผู้ฝึกหัดมวยไทยอย่างจริงจังจึงมีแต่เฉพาะในกลุ่มของนักมวยเท่านั้น มีส่วน  
 น้อยที่ฝึกหัดนักมวยเพื่อเป็นศิลาป้องกันตัว เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินเพื่อสมรรถภาพ  
 ทางกาย เพื่อการทหาร และเพื่อการศึกษา

การฝึกหัดกีฬามวยไทยสมัยรัตนโกสินทร์นิยมฝึกหัดในหมู่ทหาร โดยเฉพาะใน  
 พระราชวัง ซึ่งมีหน่วยเลือกเป็นผู้นำเนินการฝึกสอนให้กับพระราชโอรสและทหาร รวม  
 ทั้งข้าราชการ เนื่องจากประเทศชาติยังอยู่ในภาวะแห่งการทำสงครามกับประเทศข้าง  
 เคียง ค้ำที่กล่าวมาแล้ว แม้ว่าไทยจะมีปืนใช้ในการทำสงครามแล้วก็ตาม แต่อำนาจการ  
 ทำลายไม่สูงพอ จำนวนปืนก็น้อย การสู้รบขึ้นเค็ดชาคยังขึ้นอยู่กับการบุกเข้าตลุมบอนของ  
 กำลังทหาร ดังนั้น ทหารทุกคนจึงต้องฝึกหัดมวยไทย เพื่อประสิทธิภาพในการรบ กรม  
 หน่วยเลือกยังมีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่เป็นผู้ฝึกหัดมวยไทยและรักษาความปลอดภัย  
 ภายในพระราชวัง และเป็นราชองครักษ์เมื่อเวลาเสด็จไปในที่ต่าง ๆ

<sup>1</sup> ประยูร สิทธิพันธ์, พระมหากษัตริย์กับประวัติศาสตร์คำราชสยาม  
 (กรุงเทพฯ . สำนักพิมพ์วิชิระการพิมพ์, 2520), หน้า 22-23.

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงฝึกหัดกีฬามวยไทยมาตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ และทรงสนพระทัยในการเสด็จทอดพระเนตรการแข่งขันชกมวยอยู่เสมอ<sup>1</sup> จะเห็นได้จากคราวที่พระองค์เสด็จทอดพระเนตรมวยพนันระหว่างฝรั่งสองพี่น้องกับหมื่นผลาญ ทนายเลือก เมื่อปี พ.ศ. 2331

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย พระองค์ได้ศึกษามวยไทยตามสำนักต่าง ๆ เช่น สำนักวัดบางหว้าใหญ่ (วัดระฆังโฆสิตาราม) และได้ศึกษาหาความรู้จากสมเด็จพระวันรัต (ทองอยู่) เมื่อพระชนมายุได้ 16 พรรษา ได้เสด็จประทับอยู่ในพระราชวังเกษม และได้ฝึกฝนศิลปะมวยไทยจากพวกทนายเลือกเพิ่มเติม จนมีผู้กล่าวหาว่าพระองค์เป็นกษัตริย์ที่ทรงมีประสบการณ์แห่งการรบมาตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์<sup>2</sup> พระองค์ทรงโปรดกีฬากระบี่กระบองและมวยไทยมาก

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ได้ฝึกหัดมวยไทยจากทนายเลือกในสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ในสมัยของพระองค์นี้ประชาชนชาวไทยได้นิยมฝึกหัดกีฬามวยไทยตามหัวเมืองต่าง ๆ ทั่วไป เช่น ประชาชนชาวนครราชสีมาได้เตรียมตัวฝึกหัดมวยไทย กระบี่กระบอง และยุทธวิธีต่าง ๆ เพื่อป้องกันบ้านเมืองไม่ให้ตกเป็นของต่างประเทศ ดังปรากฏในเรื่องท้าวสุรนารี หรือคุณหญิงโม ที่สามารถเอาชนะกองทัพของเจ้านางศุแห่งเมืองเวียงจันทน์

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงโปรดให้พระเจ้าลูกยาเธอหลายพระองค์หัดกระบี่กระบองและมวยไทยจนชำนาญ และในสมัยที่พระองค์ยังทรงพระเยาว์ ทรงแต่งองค์อย่างกุมารเล่นกระบี่กระบองและชกมวยในงานสมโภช หน้าพระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในสมัยนี้เป็นสมัยที่เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของการนำเอาอารยธรรมทางตะวันตกเข้ามามีบทบาทในการปกครอง การทหาร การศึกษาและการกีฬาของประเทศไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 จนถึงรัชกาลที่ 4 นี้มีลักษณะคล้าย

<sup>1</sup> ประยูร พิศนาคะ, 9 กษัตริย์ไทยแห่งราชวงศ์จักรี (ธนบุรี : ป.พิศนาคะการพิมพ์, 2508), หน้า 152.

<sup>2</sup> ประยูร พิศนาคะ, 50 พระมหากษัตริย์ไทย, หน้า 358.



กันกับสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี กล่าวคือ การฝึกหัดมวยไทยโดยอาศัยอุปกรณ์และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติช่วย เช่น การฝึกสมรรถภาพทางกายโดยการตักน้ำ ผ่าฟัน คำข้าว วิ่งระยะไกล กระโดดเชือก ปีนต้นไม้ วายน้ำ วิ่งในน้ำ วิ่งบนหาดทราย เมื่อมีสมรรถภาพดีแล้วก็จะฝึกหัดทักษะเบื้องต้นของมวยไทย เช่น การกำหมัด การตั้งท่ามวย การเคลื่อนเท้า ต่อไปถึงสอนการใช้อาวุธมวยไทยแต่ละอย่าง เช่น การใช้หมัดแบบต่าง ๆ การใช้ศอกแบบต่าง ๆ คือไปถึงสอนการใช้อาวุธผสมกัน เช่น ต่อยหมัดแล้วเตะตาม ฟันศอกแล้วตีเข่าตาม ฝึกไม้รูกแล้วฝึกไม้รับโดยให้จับคู่ฝึกซ้อม เมื่อนักมวยฝึกหัดทักษะต่าง ๆ จนชำนาญแล้วก็จะสอนเคล็ดลับพิเศษในการชกมวยแบบต่าง ๆ

สมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีการฝึกหัดมวยไทยแพร่หลายตามหัวเมืองต่าง ๆ ทั้งภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ของประเทศไทย ทั้งได้มีการจัดการแข่งขันชกมวยเป็นประจำ ดังเช่น การชกมวยหน้าพระที่นั่งในงานศพของ กรมขุนมรุพงษ์ศิริพัฒน์ ที่ท้องสนามหลวง และหลังจากการแข่งขันชกมวยครั้งนี้เองทำให้ชาวไทยทั่วทุกจังหวัดได้เตรียมฝึกซ้อมมวยไทยกันอย่างจริงจัง สำหรับในพระราชวังได้โปรดเกล้าให้ตั้งกรมมหาดเล็กขึ้นเพื่อทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยในพระราชวัง และถวายอารักขาแด่พระมหากษัตริย์ กรมมหาดเล็กเกิดขึ้นหลังจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จเถลิงถวัลย์ราชสมบัติแล้วไม่นาน ในปี พ.ศ. 2414 ได้โปรดให้คัดเลือกบุตรหลานผู้มีตระกูลสูงมาฝึกหัด จัดเป็นกรมทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ และโปรดให้ศึกษาหาความรู้ในราชสำนัก และสำนักราชการด้วย ต่อมา พ.ศ. 2423 จึงได้โปรดให้พระองค์เจ้าดิศวรกุมาร ราชองครักษ์ เป็นผู้บังคับการกรมทหารมหาดเล็ก แต่ทหารมหาดเล็กรุ่นนั้นมีสกุลเป็นมหาดเล็กเวร และสกุลคหบดี ชั้นพลเรือนด้วย ต่อมาในปี พ.ศ. 2424 ได้ย้ายมาอยู่ที่พระตำหนักสวนกุหลาบ และได้โปรดให้จัดตั้งโรงเรียนนายทหารมหาดเล็กขึ้นเมื่อ พ.ศ. 25 มีนักเรียนประมาณ 10 คน<sup>1</sup> เป็นหม่อมเจ้าและหม่อมราชวงศ์ทั้งสิ้น

<sup>1</sup>กระทรวงศึกษาธิการ, ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2435-2507  
(พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2517), หน้า 304.

ต่อมาในปี พ.ศ. 2427 โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบได้เปลี่ยนเป็นโรงเรียนพลเรือน สำหรับนักเรียนที่ประสงค์จะเข้ารับราชการ เป็นนายทหารมหาดเล็กนั้น เมื่อเรียนวิชา ความรู้เบื้องต้นในโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบแล้วก็แยกไปฝึกหัดวิชาการทหาร ซึ่งมี วิชามวยไทยอยู่ด้วย ต่อมาในปี พ.ศ. 2430 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ ตั้งกรมศึกษาธิการ<sup>1</sup> ซึ่งมีวิชามวยไทยเป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตรการศึกษา โดยเฉพาะใน โรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษา และในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ ตามหลักสูตร วิชามวยไทยในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ นั้นทำการฝึกหัดมวยไทยสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ฝึกในเวลา 15.45-17.15 น. ซึ่งทางโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ ถือว่าวิชามวยไทยเป็นวิชาที่สำคัญมากในหลักสูตร ในปี พ.ศ. 2437 ร้อยเอกขุนเงิน กระบวนหัด ทำหน้าที่ฝึกสอนวิชามวยไทยในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ<sup>2</sup>

สมัยรัชกาลที่ 6 เป็นสมัยที่มีการฝึกหัดมวยไทยอย่างจริงจัง เพื่อการแข่งขัน ชกมวย เพราะมีสนามมวยถาวรเกิดขึ้น คือ สนามมวยสวนกุหลาบ ได้จัดให้มีการแข่งขัน ชกมวยไทยในปี พ.ศ. 2463 จึงทำให้นักมวยต่างจังหวัดฝึกซ้อมมวยไทยกันอย่างจริงจัง การฝึกหัดมวยไทยในสมัยนี้มีการนำเอาวิธีการทางพลศึกษามาใช้ในการฝึกหัดด้วย เช่น การบริหารร่างกาย การเพาะกล้ามเนื้อให้แข็งแรงใหญ่โต มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการ เลือกรับประทานอาหารที่มีคุณค่า ทั้งนี้ก็เพราะมีครูมวยที่ได้ศึกษาวิชาพลศึกษามาทำการ ฝึกสอนมวยไทยหลายคน เนื่องจากการฝึกหัดมวยไทยได้รับอิทธิพลมาจากการพลศึกษานี้ จึงทำให้มีวิธีการฝึกหัดมวยไทยเป็นขั้นตอน เป็นขบวนการมากขึ้น และเนื่องจากมีนักการ ศึกษาได้ไปศึกษาต่างประเทศ และได้นำเอาแนวความคิดวิธีการและอุปกรณ์การฝึกต่างๆ เข้ามายกย่อง เช่น การฝึกหัดในโรงยิมส์ หรือค่ายซ้อมที่มีอุปกรณ์การฝึกซ้อมครบครัน มีกระ สอบทรายสำหรับฝึกหัดเตะศอกย มีเป้าล่อแบบสั้นและยาว มีนวมซ้อมและนวมชกจริง ส่วน

<sup>1</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 31.

<sup>2</sup> โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ, ประวัติโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอม  
เกล้าฯ (พระนคร : สำนักพิมพ์กรมแผนที่, 2510), หน้า 308.

การฝึกสมรรถภาพทางกายก็มีการฝึกยกบาร์เบล คิมป์เบล เคนมาร์เคียว บาร์คู  
 กระโดดเชือก ซกสม<sup>1</sup> หลังจากสมัยรัชกาลที่ 6 แล้ว การฝึกหัดกีฬามวยไทยก็เป็นการ  
 ฝึกหัดแบบทันสมัยยิ่งขึ้น มีค่ายมวย และมีสถานที่ฝึกมวยไทยที่มีอุปกรณ์ทันสมัยยิ่งขึ้น เช่น  
 ค่ายมวย "เทียมกำแหง" ซึ่งตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2466 โดยใครรวบรวมเอานักมวยภาค  
 ตะวันออกเฉียงเหนือไว้ด้วยกัน มีนายสุน อินทรกำแหง และเสียบเทียมหลี่ เป็นหัวหน้า  
 หลังจากนั้นก็มีค่ายมวยต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย เช่น ค่ายมวย"วงศ์เทเวศร์" มีนาย  
 จำรัส ภูมพวง เป็นหัวหน้า นักมวยส่วนมากมาจากค่าย "ศรีไชว" และ "ศรีประเสริฐ"  
 "ค่ายมวยนฤภัย" มี ฉลวย นฤภัย เป็นหัวหน้า "ค่ายมวยเจริญเมือง" มีนายผล พระ  
 ประแดง เป็นผู้ฝึกสอน นายอาคม สวามิภักดิ์ เป็นหัวหน้า ค่ายมวย"ยন্ত্রกิจ" มี  
 เตี้ยตันนี่ เป็นหัวหน้า ค่ายมวย"เกษตรสงคราม" มีนายสุคติใจ จรรย์รัตน์ เป็นหัวหน้า ค่าย  
 มวย"ศรีแดง" มีเค็ด มินโรชา เป็นหัวหน้า นาย พี. แซปแมน เป็นผู้อุปการะ ค่ายมวย  
 "บางคอแหลม" มีนายศิริ อุดลย์พิจิตร เป็นหัวหน้า และค่ายมวย"สมานฉันท" มีนายฉันท  
 สมิติเวช เป็นหัวหน้า

การฝึกหัดมวยไทยในสมัยสนามมวยเวทีราชดำเนิน พ.ศ. 2488 เป็นการฝึก  
 หัดมวยเพื่อขึ้นชกเป็นอาชีพอย่างจริงจัง จึงได้ปรับปรุงวิธีการและขบวนการต่าง ๆ มาก  
 มาก เช่น การขึ้นครู ไหว้ครู และรายรำ การกำหมัด การตั้งท่ามวยหรือการคุมมวย  
 การฝึกชกมวยข้างสามชুম การฝึกแม่ไม้และลูกไม้ต่าง ๆ เป็นต้น

การฝึกหัดมวยไทยในสถาบันการศึกษา แยกออกเป็นสองอย่างใหญ่ ๆ คือ การ  
 ฝึกหัดมวยไทยในโรงเรียน ในวิทยาลัย และในมหาวิทยาลัย กับการฝึกหัดมวยไทยใน  
 สถาบันผลิตครูพลศึกษา การฝึกหัดมวยไทยในโรงเรียน ในวิทยาลัย และในมหาวิทยาลัย  
 สำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษาโดยทั่วไป มักจะฝึกหัดเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ รู้ถึง  
 คุณค่าและมีทักษะกีฬามวยไทย จนสามารถนำไปใช้ออกกำลังกายได้อย่างปลอดภัย มีความ

<sup>1</sup>ครูเต่า, อนุทิน (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์การพิมพ์พระนคร, 2518),

รู้ความเข้าใจในระเบียบ ข้อบังคับ และกติกาการแข่งขัน มีคุณลักษณะเป็นคนที่กล้าหาญ  
เชื่อมั่นตนเอง สามารถตัดสินใจได้ดี มีความสุขุมรอบคอบ ส่วนการฝึกหัดมวยไทยใน  
สถาบันผลิตครูพลศึกษานั้น นอกจากจะมีจุดประสงค์ทั้งไกลลามาข้างต้นแล้ว ยังมีจุด  
ประสงค์ในการฝึกหัดเป็นผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน เจ้าหน้าที่ และผู้จัดดำเนินการแข่งขันกีฬา  
มวยไทยด้วย

ในด้านการเรียนการสอนวิชามวยไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้จัดให้มีวิชา  
มวยไทยในหลักสูตรฉบับปี พ.ศ. 2518 คือ วิชา พ.0132 มวยไทย โดยจัดเนื้อหาวิชา  
ที่เกี่ยวกับความรู้ทั่วไป วิวัฒนาการและคุณค่าของกีฬามวยไทย ทักษะเฉพาะตัว ทักษะและ  
วิธีป้องกันแบบต่าง ๆ ระเบียบประเพณี กติกา และมารยาทของการ เป็นผู้เล่น และผู้คนที่  
ดี การบริหารร่างกาย การบำรุงรักษาสุขภาพ การเล่นเพื่อความปลอดภัย และการดูแล  
รักษาอุปกรณ์กีฬามวยไทย (หลักสูตรปี พ.ศ. 2518 เป็นหลักสูตรของมัธยมศึกษาตอน  
ปลายอยู่แล้ว)

การเรียนการสอนวิชามวยไทยในสถาบันฝึกหัดครูพลศึกษา ทุกสถาบันจะมีวิชา  
มวยไทยในหลักสูตร เช่น หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (พลศึกษา) พุทธ-  
ศักราช 2520 ได้กำหนดให้วิชามวยไทยเป็นวิชาบังคับที่นักศึกษาชายวิชาเอกพลศึกษาจะ  
ต้องเรียน วิชามวยไทยมีค่า 1 หน่วยกิต สำหรับในหลักสูตรของสภาฝึกหัดครูนั้น กำหนด  
ให้วิชามวยไทยมีค่า 1 หน่วยกิต เป็นวิชาเลือกของนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา หลักสูตร  
ระดับปริญญาตรีวิชาเอกพลศึกษาของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2520  
กำหนดให้วิชามวยไทยเป็นวิชาเลือก ชื่อวิชาคือ 415 423 เทคนิคและทักษะมวย  
1 หน่วยกิต หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พุทธศักราช

1สมาคมสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการแห่งประเทศไทย, "หลักสูตรมัธยม  
ศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521" เอกสารประกอบการประชุมวิชาการสุขศึกษา พลศึกษา  
และสันทนาการแห่งชาติ ครั้งที่ 2 ประจำปี พ.ศ. 2521 (กรุงเทพฯ : เทพนิมิตรการ  
พิมพ์, 2521), : หน้า 31-63.



2520 วิชาเอกพลศึกษา หลักสูตร 4 ปี วิชามวยไทยถือเป็นวิชาเลือกเสรี คือ พล. 341 มวยไทย 1 (ชาย) 1 หน่วยกิต เรียน 2 คาบต่อสัปดาห์ พล. 342 มวยไทย 2 (ชาย) 1 หน่วยกิต เรียน 2 คาบต่อสัปดาห์ ส่วนหลักสูตร 2 ปี ซึ่งรับจากนิสิตที่จบประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูงพลศึกษา หรืออนุปริญญาการศึกษาพลศึกษา เรียนวิชามวยไทย คือ พล. 341 มวยไทย 1 จำนวน 1 หน่วยกิต เรียน 2 คาบต่อสัปดาห์ พล. 342 มวยไทย 2 จำนวน 1 หน่วยกิต เรียน 2 คาบต่อสัปดาห์ ภาคสมทบก็เรียนวิชามวยไทยเหมือนกัน

ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์ พลศึกษา) มีการเรียนวิชามวยไทย คือ วิชา PE.103 มวยไทย จำนวนหนึ่งหน่วยกิต เรียน 2 คาบต่อสัปดาห์ และวิชา PE.344 ทักษะและวิธีการสอนมวยไทย จำนวน 1 หน่วยกิต เรียน 2 คาบต่อสัปดาห์ ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์ พลศึกษา) มีการเรียนวิชามวยไทย คือ วิชา P E 330 มวยไทย จำนวน 1 หน่วยกิต เป็นวิชาเลือก

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์) วิชาเอกการสอนพลานามัย (สายเดี่ยว) มีการเรียนวิชามวยไทยเป็นวิชาเลือกแนะนำ คือ P E 381 มวยไทย 1 จำนวน 1 หน่วยกิต และ P E 382 มวยไทย 2 จำนวน 1 หน่วยกิต

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หลักสูตรปริญญาตรี สาขาพลานามัย วิชาเอกพลศึกษา ใ้ได้รับปริญญา วท.บ. (พลานามัย) มีการเรียนวิชามวยไทย คือ P E 371 Technique and skill in Thai Boxing (Man) จำนวน 1 หน่วยกิต

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โปรแกรมวิชาเอกพลศึกษา โทษุณศึกษา มีการเรียนวิชามวยไทยเป็นวิชาเอกเลือก คือ วิชา P E 330 มวยไทย จำนวน 1 หน่วยกิต

นอกจากที่กล่าวมาแล้วยังมีการฝึกหัดมวยไทยในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ แม้จะไม่สอนในหลักสูตรการเรียนการสอน แต่ก็มีมีการฝึกหัดมวยไทยโดยการตั้งเป็นชมรมมวยไทยขึ้น เช่น ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีการฝึกหัดกีฬามวยไทย และได้จัดการแข่งขันกีฬามวยไทยภายในทุกปี นอกจากนี้ทางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ยังจัดให้มีการแข่งขันกีฬามวยไทยกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นประจำทุกปี

การขึ้นครู ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์นั้น นักมวยจะต้องทำให้ครูมวยแน่ใจว่าเป็นคนดี มีนิสัยสุภาพเรียบร้อย ชยันต์หมั่นเพียร มีความต้องการในการที่จะฝึกหัดศิลปะมวยไทย บางครั้งถ้ามีเวลา ครูมวยจะให้ให้นักมวยพักอาศัยอยู่บ้านให้ช่วยทำงานบ้านเพื่อที่จะศึกษานิสัยใจคอลูกศิษย์อยู่เป็นเวลานาน เมื่อแน่ใจว่าลูกศิษย์เป็นคนดีแล้วจึงให้นำเอาดอกไม้ ธูปเทียน และเงินค้ายกครูมาให้ครูมวย แล้วครูมวยก็จะทำพิธีจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย ให้ให้นักมวยสวดมนต์ไหว้พระและกล่าวคาถาปฏิญาณตนว่าจะตั้งใจฝึกซ้อมศิลปะมวยไทยอย่างจริงจังจะใช้ศิลปะมวยไทยในทางที่ค้ำจาม และเป็นประโยชน์ต่อสังคมไม่นำไปใช้ในทางที่ผิด จะถือสัตย์สุจริตต่อวิชาชีพ เคารพเชื่อฟังครูมวย สุภาพเรียบร้อยต่อคนทั่วไป แล้วครูมวยก็จะให้โอวาท แนะนำการปฏิบัติตนในการเป็นนักมวย ชี้แจงระเบียบวิธีการต่าง ๆ ในการฝึกหัดมวยไทย จนเป็นที่เข้าใจกันแล้วจึงจะทำการฝึกหัดการไหว้ครูและรายรำต่อไป

การต่อสู้ในเชิงศิลปะมวยไทยตามประเพณีโบราณต้องมีการไหว้ครูเพื่อเป็นการระลึกถึงคุณครูบาอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาการศึกษา เพื่อความเป็นศิริมงคล ทำให้จิตใจมั่นคงไม่หวั่นไหวครั้นคร้าม ควบคุมสติได้<sup>1</sup> และการไหว้ครูยังเป็นการทำความเคารพต่อประเพณี การแข่งขันชกมวย หรือเป็นการถวายบังคมแด่พระมหากษัตริย์ ซึ่งในสมัยโบราณทรงโปรดฯ ให้มีการชกมวยหน้าพระที่นั่งอยู่เป็นประจำ ส่วนการรายรำเป็นการออกถึงลักษณะเฉพาะของครูมวยหรือค่ายมวย ซึ่งถ้านักมวยไหว้ครูและรายรำมวย

<sup>1</sup> กฤษณ์ วัชรประการ, ศิลปะมวยไทย (พระนคร : สำนักพิมพ์เดอะริง, 2507), หน้า 15.

แบบเดียวกันแล้ว มักจะไม่นิยมชกต่อยกัน เพราะเข้าใจว่าเป็นลูกศิษย์ที่มีครูมวยคนเดียวกัน หรืออาจารย์ เดียวกัน นอกจากนั้นการร้ายรำยังเป็นการสังเวยเหตุเชิงคุุปรักษ์ และเป็น การยึกเสียดสีสายให้คลายความเกรง เครียดทั้งทางกายและทางจิต รวมทั้งเป็นการอบอุณ รางกายให้พร้อมที่จะเขาต่อสู้โคทันที่

ท่าทางในการไหว้ครูและร้ายรำแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ท่านั่ง

ตอนที่ 2 ท่ายืนและก้าวย่าง

ตอนที่ 1 ท่านั่งแบ่งออกเป็น 3 ท่า คือ

1. ท่าเทพนม ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

ก. นุ่งพนมมือเสมอหน้าอก ตัวตั้งตรง คูกเขานั่งบนสนเท้า ให้เท้า ขวาทับเท้าซ้าย ทำใจให้เป็นสมาธิ ภาวนาคาถา "มหาชาติร์" ตามกำหนด ไหว้เพื่อระลึกถึงคุณครูบาอาจารย์ คุณบิดามารดาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ อาราธนา ขอให้ช่วยคุ้มครองตน อย่าได้พลั้งพลาดแก่คุุปรักษ์

ข. เขยิบกเขนทั้งสองไปข้างหน้าจนปลายมือจรดพื้นไหว้ "แมษวณี" ไนมตัวไปข้างหน้าเล็กน้อย

ค. เสร็จแล้ว กลับพนมมือท่าเดิมเสมอหน้าอกแล้ว

ง. ยกมือที่พนมขึ้นไหว้เหนือหน้าอก คลายทๆ "ถวายเป็นังคม" เอน ตัวไปข้างหน้าเล็กน้อย พนมมือ "เหนือศีรษะ" แล้วต่อไป

2. ท่าปฐม ไหยกตัวก้าวเท้าขวาออกไปข้างหน้าประมาณ 1 ก้าว ข้างอ คูกเขาซ้าย ไนมตัวไปข้างหน้า ตามองตรง ขาซ้ายเหยียดตรงไป ข้างหลัง งอหลังเท้าเชิดขึ้น แขนขวาอยู่บนเข่าขวา แขนซ้ายงอคุมเสมอ หน้าอก กำหมัดทั้งสองข้าง

3. ท่าพรหม ไหยควงหมัดจาก ท่าปฐม ถอยไปนั่งบนสนเท้าซ้าย เท้าซ้ายคอกอยู่ข้างหน้า เปิดปลายเท้าขวาชิด หมัดขวาพักอยู่บนท่อนขา ขวา หมัดซ้ายยกเสมอปลายคาง เงยหน้ามองจงตรงไปข้างหน้า

## ตอนที่ 2 ทำขึ้นและกวางรายรำ ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

ออกจาก "ทาพรหม" ลูกขึ้นยืนตรง หมุนตัวหันไปทางขวา ยืนตรง  
พนมมือ "ทาเทพนิมิตร" พร้อมทั้งกวางเทาชายไปข้างหน้าหนึ่งกวาง เขยิบ  
แขนทั้งคู่ไปทางหลังในท่า "นกยูงพ่อนหาง" แลวกลับพนมมือเหนือศีรษะ ยึด  
อกูเงยหน้าเล็กน้อย ลคมือลงแล้วรายรำ "ทานารายณชวางจักร" โดยยก  
เทาชายปลายเทาเชิดไปชวงหน้า ยืนบนขาซ้าย ขอดตัวเล็กน้อย มือขวาวาง  
บนูเขาขวา มือซ้ายยกฐเทาชางไปชางหลัง เสร็จแล้ววางเทาชางลงกับพื้น  
พร้อมทั้งหมุนตัวไปทางซ้าย กลับหันหลัง ยืนตรงพนมมือ "ทาเทพนิมิตร"  
พร้อมทั้งกวางเทาชางไปชางหน้ากึ่งกวาง เขยิบคแขนทั้งคู่ไปชางหลัง "ทานก  
ยูงพ่อนหาง" แลวกลับพนมมือเหนือศีรษะ ยึดอกูเงยหน้าเล็กน้อย ลคมือแล้ว  
รายรำ "ทานารายณชวางจักร" โดยยกเทาชายปลายเทาเชิดไปชวงหน้า  
ยืนบนขาซ้ายขอดตัวเล็กน้อย มือซ้ายวางบนเขาซ้าย มือขวายกฐเทาชางไป  
ชางหลัง

ศูไปให้วางเทาชายลง ยกเทาชางทำชวาหัน หมุนตัวไปทางตรงข้าม  
กับทิศที่หนึ่ง "ทาเทพนม" พนมมือกลับหลัง "ทาพิศษคอกมกวาง" โนมตัวไป  
ชางหลัง ชางวางอุพรอมกับเอนไปชางหน้า ชางชางเขยิบคตั้งไปชางหลัง  
พนมมือเสมอก หน้าเหลี่ยมอกกลับหลัง แลวคไป

ก. ยืนตรง "ทายางสามชุม" ชยับปลายเทาชางและซ้าย 3  
ครั้ง แลวรายรำ

ข. "ทาคุมเชิงครุ" - "ทาคุศักร" คัดคอกัน 3 ครั้งแล้

ค. เตรียมรายรำ "ทาพอนลองเชิง" และเตรียมทำการคอก  
กับคูปริกษคไป

(ดูแผนผังการไหว้ครุและการรายรำทำตาง ๆ)  
ลำดับทาไหว้ครุและทารายรำคคังนี้

1. ทาเทพนม
2. ทาปฐม
3. ทาพรหม
4. ทาเทพนิมิตร
5. ทานกยูงพ่อนหาง
6. ทานารายณชวางจักร
7. ทาพิศษคอกมกวาง





ทำไหว้ครูของอาจารย์หลวงวิศาลศุภมิตร<sup>1</sup> (อัน สารีภุคฺตร) ศิษย์เอกของ พระชัยโชค ชกชนะ (อน) และขุนยี่สารสรรพยากร (ครูแสงคาบ) ในรัชกาลที่ 5 อาจารย์แห่งโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เมื่อประมาณ พ.ศ. 2464 ทำไหว้ครูของ หลวงวิศาลศุภมิตร มีดังนี้

ก. ท่าเทพนม นั่งคุกเข่าให้หน้านักตัวอยู่บนสนเท้าทั้งสอง ปลายนิ้วเท้ากับ เขาวางอยู่บนพื้น แยกเข่าให้ห่างกันประมาณ 2 ฟุต มือประนมตรงยอดคอก ปลายนิ้วมือชี้ ชักคดแนบกับตัว ข้อศอกกางเป็นแนวตั้งฉากกับลำตัว

ข. ทกถวายบังคม จากท่าเทพนม โนมตัวและมือลงต่ำแล้วยกขึ้นทางตัวออกไปข้างหน้า จนมือสูงเลยหน้าผากเล็กน้อย แล้วลดลงมาให้นิ้วหัวแม่มือจรดหว่างคิ้ว ขณะที่ ลดมือไปข้างหน้าคองมหน้าโนมตัวไปกับข้อมือควย เวลาที่ยกมือขึ้นก็เงยหน้าตามขึ้นเรื่อย ไปจนมองตรงที่หมาย จึงลดมือลงมาที่หว่างคิ้ว

ลดจากทกถวายบังคมมาอยู่ในท่าเทพนม แล้วทำไ้ครบ 3 ครั้ง

ค. ท่าขึ้น จากท่าเทพนมยกเข่าชายตั้งพื้น ข้อศอกชายวางบนเข่าชาย ข้อ มือขวาวางบนเข่าขวา แล้วยืนเข่าขวาขึ้นยืน

ง. ท่ารำ ก้าวขาขวาลอยสูงไปข้างหน้า แล่วางลงบนพื้น แขนขวาและ ชายงอ เป็นมุมที่ข้อศอก

กำหมัดขึ้นออกไปข้างหน้า ให้แขนขวาอยู่หน้าแขนซ้าย และอยู่สูงกว่าแขนซ้าย เพียงครึ่งแขน ศอกอยู่ห่างจากลำตัวเล็กน้อย ปลายศอกอยู่ตรงหัวเข่าขวาขึ้นมา ตัวโนม ไปข้างหน้าพอสมควร แล้วยกขาขวาตั้งขึ้นตรงเป็นแนวเดียว ไค้มุดฉากกับลำตัว ส่วนแขน ลอยเอื้ ากนยอย ปลายนิ้วเท้าชี้คขึ้น หน้านักตัวอยู่บนขาซ้าย ซึ่งตั้งตรงหรืออ- เล็กน้อย รอเวลาพอให้เห็นท่าชัดเจน จึงลดเข่าขวาลงกับพื้นเป็นท่ายืน แลวก้าวขาซ้าย ไปข้างหน้าให้จรดพื้น เปลี่ยนแขนซ้ายออกไปตั้งบังตัวแทนแขนขวา ซึ่งหกดกลับมาคุมอยู่ ข้างหลังแทนแขนซ้าย

ยกขาซ้ายขึ้นไปลอยสูงไคจากกัยลำตัว ถ้านำหนักตัวให้มาอยู่บนขาขวา ยืนพอให้ไคเห็นท่าชัดเจน แล้วเปลี่ยนท่ายักย้ายต่อไปให้เขาจิ้งหะจนหมดทางรำ แล้วเปลี่ยนเป็นท่ายางสามขุม

ท่าทางการไหว้ครูที่ไคกล่าวไปแล้วนั้น เป็นท่าทางการไหว้ครูที่ถือเป็นหลักใหญ่ เป็นพื้นฐานของการไหว้ครูในแบบมวยไทยทุกแบบทุกท่า เช่น ท่ายางสามขุม ท่าหมุนวน- ความสมุทร ท่ากวางเหลี่ยมหลัง ท่าฉวนทอกแห ท่าพรหมสีหน้า ทานารายณาวศร ท่าหมุนวนถวายเป็น และท่าสาวนอยปะแปง เหล่านี้เป็นต้น ต่อไปนี้จะกล่าวเฉพาะการไหว้ครูที่เป็นแบบที่นิยมกันโดยทั่วไป คือ แบบยางสามขุม แบบพรหมสีหน้า และแบบนารายณาวศร

### การไหว้ครูแบบท่ายางสามขุม

ทำเป็นจิ้งหะดังนี้

จิ้งหะที่หนึ่ง นั่งคุกเข่าสองข้างลงกับพื้น เขาซีกกันนั่งพับสันเท้า

จิ้งหะที่สอง ยกมือพนมมือระหว่างคิ้ว

จิ้งหะที่สาม ลดมือลงมาเพียงอก

จิ้งหะที่สี่ แยกมือทั้งสองข้างเหยียดไปข้าง ๆ ตรง

จิ้งหะที่ห้า นำมือทั้งสองข้างมารวมกันตรงหน้าคว่ำลงแตะพื้น แต่จิ้งหะ  
หนึ่งถึงห้านี้ ให้ทำสามครั้ง แล้วลุกขึ้นยืนท่าตรงสันเท้าติดกัน ปลายเท้าแยกห่าง มุม 45 องศา

### ทาทหารตรง

ะที่หนึ่ง ยกมือพนมมือระหว่างคิ้ว

จิ้งหะที่สอง ลดมือลงมาเพียงอก

จิ้งหะที่สาม แยกมือจากการพนมพร้อมกับเอี้ยวตัวไปข้างซ้ายเล็กน้อย มือขวาควางมือซ้ายหนึ่งครั้ง พร้อมกับแยกเท้าสลับไปข้างหน้า มือขวาลดมาแตะที่ต้นขาขวา มือซ้ายยกขึ้นวางเสมอคิ้วซ้าย สายตาแลลดมือซ้ายไปข้างหน้า

จิ้งหะที่สี่ กระทบเท้าขวาพร้อมควยตัวและเท้าซ้ายติดไปตามรูปปลายเท้า 45 องศา ในท่าแยกเท้าสองครั้ง แล้วเปลี่ยนเป็นมือซ้ายควงมือขวาทำเป็นจิ้งหะ ๆ เช่นเดียวกับมือขวา เพียงแต่เปลี่ยนคำอธิบาย คำใดว่าขวาก็ให้เปลี่ยนเป็นซ้าย คำว่าซ้ายให้เปลี่ยนเป็นขวา ให้ท่าสลับขวาและซ้ายดังคำอธิบายแล้วข้างละสองครั้ง แล้วชิดเท้าตรงค่านับกรรมการหนึ่งครั้ง และค่านับคูตอสูหนึ่งครั้ง เป็นเชิงขอลภัยแก่กันเป็นอันว่าเสร็จพิธี

### การไหว้ครุฑพรหมสีหนาท

ท่าไหว้ครุฑพรหมสีหนาท นานั่งท่าเช่นเดียวกับท่ายางสามซุม ซึ่งโคกลงมาแล้ว คือ นั่งคุกเขาลงบนพื้นเขาชิดกัน นั่งทับบนสนเท่างอปลายเท้าไปข้างหน้า หลังเท้าขวาทับหลังเท้าซ้าย พนมมือเสมอกวาคาตา แล้วกราบพระ 3 ครั้ง แล้วยกมือทั้งสองขึ้นพนมระหว่างคิ้ว เงยหน้าพอสสมควร ลคมือพนมลงเสมอกอก แยกมือทั้งสองออกเหยียดไปข้าง ๆ ไนมตัวมาข้างหน้าพร้อมกับเลื่อนมือมาข้างหน้า และพื่นกับศีร์ษะแบบกราบพระ แล้วรำเวียนตั้งแต่ ปกมือพนมระหว่างคิ้วตามลำดับ มาถึงกราบสามครั้ง ลูกขึ้นท่ายืนตรง ท้นหน้าไปทางคูตอสู ยกหมัดขวาและหมัดซ้ายขึ้นควงเสมอระดับคิ้ว พร้อมทั้งยกเท้าขวาวางขึ้นข้างหน้า ในปลายเท้าไคระดับกับเข่าซ้าย ลคมือขวาลงมาแตะที่โคนขาขวา พร้อมกับลคเท้าขวาแตะพื่น มือซ้ายหงายฝ่ามือไปข้างหน้าขวางไคระดับกับคิ้ว ปลายหมัดแนวเดียวกับคิ้ว ขางซ้าย เท้าขวากระเถิบไปข้างหน้า เท้าซ้ายกระเถิบตามสองครั้งแล้วหยุด หมุนตัวกลับมาข้างหลัง ควงมือยกเท้าซ้ายงอเข่าขึ้นข้างหน้า ไทปลายเท้าขวาไคระดับเดียวกับเข่าขวา ลคมือซ้ายลงมาแตะที่โคนขาซ้าย พร้อมกับลคเท้าซ้ายลงแตะพื่น มือขวางหงายฝ่ามือไปข้างหน้า ขววงไคระดับเดียวกับคิ้ว ปลายหมัดไคระดับแนวเดียวกับคิ้ว ขางขวา คิ้วซ้าย กระเถิบไปข้างหน้า กระเถิบไปข้างหน้า เท้าขวากกระเถิบตามสามครั้งแล้วหยุด แล้วหมุนตัวทางขวาและกลับตรงกันข้าม ส่วนวิชะนั้นเหมือนที่กล่าวมาแล้วทุกประการ ถ้าชิดเส้นเป็นรูปสี่ทิศ แล้ววาคาตากระทบเท้าสามครั้ง "นะจิ้งจิ้ง, นะจิ้งจิ้ง, นะจิ้งจิ้ง" เป็นเสร็จพิธี



การไหว้ครูแบบนารายณ์นาวศร

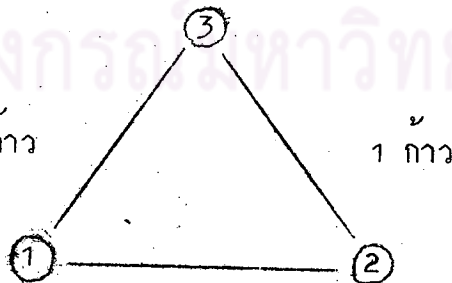
การไหว้ครูแบบนารายณ์นาวศรนี้ ท่านิ่งไหว้ก็ใช้วิธีเดียวกันกับท่าพรหมลีหน้า ซึ่งใครกล่าวมาแล้ว ฉะนั้นจึงจะไม่อธิบายไว้ จะอธิบายเฉพาะเมื่อยืนตรงเท่านั้น

ท่ายืนตรงยกมือพนมเสมอระหว่างคิ้ว ลดลงมาเสมออกในท่าพนม ให้หมัดซ้าย ควงรอบหมัดขวา เขี่ยคมือซ้ายไปข้างหน้า งอแขนหักข้อมือมาข้างหลังเล็กน้อย หมัดซ้าย เสมอศีรษะ ตามองหมัดซ้ายพร้อมกับคันออกไปข้างหน้า งอขาขวาไปข้างหลัง หันฝ่าเท้า ขึ้นไปข้างบน หมัดขวาลดลงมาแตะที่โคนขาข้างขวา คว้ามือแล้วสลัดขาขวางอเข้าข้างหน้า แตะพื้น กระโดดเท้าขวากับเท้าซ้ายกระโดดตามไปสองครั้ง แล้วเปลี่ยนมาข้างซ้ายเช่นเดียวกับขวาทุกประการ แต่ควงมือตามลำดับไปถึงกระโดดเท้าสองครั้ง แตะคำอธิบายกลับ ขวาเป็นซ้าย และซ้ายเป็นขวาเสียทั้งสิ้น กระทำข้างละสองครั้งแล้วหยุด เสร็จพิธีไหว้ครู

การฝึกชกสามชุม<sup>1</sup>

ในการฝึกชกมวยไทยต้องอาศัยความรวดเร็ว และสายตาวูไวเป็นเบื้องต้น ผู้ฝึกต้องหัดชกลมหรืออาศัยเสาหลักจะเป็นต้นหมาก ต้นมะพร้าวหรือเสาที่ปักแน่นสำหรับ "เตนสามชุม" ไทคลองแควดเสียดกอน จึงจะชกตามแม่ไม้มวยไทยได้ดี

วิธีการชกสามชุม ให้ฝึกในบริเวณลานที่กว้างพอสมควร พื้นต้องเสมอราบเรียบแควดากเสนเป็นรูปสามเหลี่ยม เชื่อมวงกลมเล็ก ๆ สามวง ระยะของวงกลมห่างกันประมาณ 3 ก้าวพอประมาณตามระยะที่จะกระโดดไปมาสะดวก ตามรูปต่อไปนี้



ก่อนฝึกชกท่าสามชুম ต้องแบ่งจังหวะในใจ 3 จังหวะ ตามหมายเลข คือ

1. หมายเลข 3 เป็นจังหวะชกไปข้างหน้า พร้อมกับวางปลายเท้าบนหมายเลข 3 หมัดใดชกไปเท่านั้นต้องไปอยู่ข้างเดียวกัน
2. ตามรูปหมายเลข 1 หมายถึงเท้าที่อยู่ข้างหลังหมายเลข 2 เป็นเท้าขวา สวมตุ้มเท้าชกหมัดขวาพุ่งตรงไปควยพร้อมกับเท้าขวา (หมายเลข 3) ตกถึงพื้น

ต่อไปให้ชกสลัดเท้าซ้ายบ้าง โดยปฏิบัติดังนี้

- ก. นัย 1 (นัยในใจ) ที่เท้าซ้าย (บนหมายเลข 1)
- ข. นัย 2 พร้อมกับชกเท้าขวา (หมายเลข 3) ซึ่งอยู่ข้างหน้าไปวางที่หมายเลข 2 (กรรูป)
- ค. หันโคนนัย 3 พร้อมทั้งพุ่งหมัดซ้ายตรงไปข้างหน้าพร้อมควยเท้าซ้ายตกถึงพื้นตรงหมายเลข 3 ขาหน้าย่อเล็กน้อย ขาหลังเหยียดตรงเอนตัวไปข้างหน้าเล็กน้อย

ให้ชกสลัดกันทั้งขวาและซ้ายไปมา และเพิ่มความเร็วยิ่งขึ้น พยายามให้ขาทั้งสองเขนเป็นแนบคือคอกอยู่เสมอ ต้องพยายามฝึกชก "ท่าสามชুম" ให้ชำนาญดีเสียก่อน จึงจะทำการฝึกแม่ไม้มวยไทยใดต่อไป

สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นไม่ปรากฏแม่ไม้มวยไทยอย่างชัดเจน เนื่องจากक्रमวยสมัยนั้นไม่นิยมเขียนเป็นตำรา ฝึกสอนกันโดยการจดจำท่องบ่น และปฏิบัติให้เกิดทักษะ ต่อมาในสมัยสนามมวยสวนกุหลาบ หลักเมือง ทาซาง สวนสนุก และสวนเจ้าเชตุ มีตำรามวยไทยที่เขียนโดยครูภูมิเส็ง ทวีสิทธิ์<sup>1</sup> และคณะक्रमวยที่สอนอยู่สมาคมคณาจารย์สมาคม ซึ่งเป็นหลักในการปฏิบัติแม่ไม้มวยไทยดังนี้

แม่ไม้มวยไทย 15 ท่า

แม่ไม้มวยไทยที่สำคัญขนาดยกเอียง บูราณจารย์ผู้ทรงคุณ ท่านได้จัดแบ่งไว้ 15 เชิง ในการใช้หมัด สอก เขา และเท้า ดังมีชื่อต่อไปนี้

- |    |    |     |               |            |
|----|----|-----|---------------|------------|
| กถ | 1. | ช็อ | สลัดพันปลา    | (รับวงนอก) |
| กถ | 2. | ช็อ | ปักษาแหวกรัง  | (รับวงใน)  |
| กถ | 3. | ช็อ | ชะวาชัดดอก    | (สอกวงนอก) |
| กถ | 4. | ช็อ | อิเหนาแทงกริช | (สอกวงใน)  |

|        |      |                 |                                 |
|--------|------|-----------------|---------------------------------|
| กล 5.  | ชื่อ | ยอดเขาพระสุเมรุ | (ตอศูนย์กลางหมักตำ กุ้งตัว 45 ) |
| กล 6.  | ชื่อ | ตาเถรคำพิง      | (ตอศูนย์กลางหมักสูงกมตม 60 )    |
| กล 7.  | ชื่อ | มอญยันหลัก      | (รับตอขวยถีบ)                   |
| กล 8.  | ชื่อ | ปักถุทอ         | (รับเตะขวยสอก)                  |
| กล 9.  | ชื่อ | จรเซฟาคทาง      | (รับตอขวยเตะ)                   |
| กล 10. | ชื่อ | หักวงไอยรา      | (ถองโคนขา)                      |
| กล 11. | ชื่อ | นาคาปิดทาง      | (ปิดขาจับตีเขาน้อง)             |
| กล 12. | ชื่อ | วิรุณหกกลับ     | (รับเตะขวยถีบ)                  |
| กล 13. | ชื่อ | คับชวลา         | (ปิดหมักตอขวย)                  |
| กล 14. | ชื่อ | ขุนยักษ์จับลิง  | (รับตอ เตะ ถอง)                 |
| กล 15. | ชื่อ | หักคอเอราวัณ    | (โนมคอตีเขา)                    |

### ลูกไม้มวยไทย 15 ทา

เมื่อเรียนรู้แม่ไม้ 15 กล ชำนาญดีแล้ว จะออกเป็นลูกไม้ที่สำคัญอีก 15  
เชิง มีชื่อดังต่อไปนี้

|        |      |                 |                            |
|--------|------|-----------------|----------------------------|
| กล 1.  | ชื่อ | เอราวัณเสยงา    | (แหวกชกเสยคาง)             |
| กล 2.  | ชื่อ | บาทาลูปพัทธร    | (ปิดหมักเตะตรงหนา)         |
| กล 3.  | ชื่อ | ขุนยักษ์พวงนาง  | (แหวกหมักจับทุม)           |
| กล 4.  | ชื่อ | พระรามนาวศร     | (ปิดสอกตอขวยเสยคาง)        |
| กล 5.  | ชื่อ | ไกรสรขามหวย     | (หลบถีบ เตะตรง ถีบขวาหลัง) |
| กล 6.  | ชื่อ | กวางเหล็กบูหลัง | (ตามเตะ ถีบขวยสนเทา)       |
| กล 7.  | ชื่อ | หิรัญมวนแผ่นดิน | (รับเตะมวนตัว แหวงสอกกลับ) |
| กล 8.  | ชื่อ | นาคมุขาคาด      | (กลมหลบลอดขาถีบขาพับ)      |
| กล 9.  | ชื่อ | หนุมาณถวยแหวน   | (แหวกวงในเสยคางขวยหมัก)    |
| กล 10. | ชื่อ | ญวนทอศแห        | (ปิดถีบเตะสอกขาพับ)        |
| ..     | ชื่อ | ทะแยคำเสา       | (หลบเตะถีบขาหลัง)          |
| กล 12. | ชื่อ | หงษ์ปีกหัก      | (หลบวงในวงนอก สอกพันแขน)   |
| กล 13. | ชื่อ | สักพวงมาลัย     | (หลบวงใน แหวงสอกที่อก)     |
| กล 14. | ชื่อ | เถรกวาดลาน      | (เตะกวาดขาพับ สลับพันสอก)  |
| กล 15. | ชื่อ | ฝานลูกบวบ       | (หลบเขาวงในพันสอกตรงหนา)   |

โปรแกรมการฝึกซ้อมประจำวันมักจะเริ่มตั้งแต่ตอนเช้าตรู่ ประมาณ 5.00 น. วิ่งระยะไกล แล้วบริหารร่างกาย ยกบาร์เบล คัมเบล เคนบาร์คูล บาร์เดี่ยว กระจดเคอ เชือก ซกลม ซกกระสอบ บริหารกลามทอง นวดควยน้ำมัน และวายน้ำ

โปรแกรมการฝึกซ้อมตอนเย็น นิยมซ้อมเวลาประมาณ 15.00 น. เริ่มด้วยการ กระจดเคอ เชือก ซกลม ซกกระสอบ ซกเป่า ปล้ำคูล เคนเชิง บริหารกลามทอง นวดควยน้ำมัน บางครั้งมีการลงนามซ้อมคูล แต่จะไม่ลงนามซ้อมคูลทุกวัน

ครุมวยส่วนมากนิยมฝึกแบบโอเวอร์โหลด คือ การเพิ่มเวลาในการ ฝึกให้มากกว่าเวลาชกจริง เช่น เวลาชกจริง 3 นาที พัก 2 นาที แต่เวลาซ้อมครุมวยจะ ให้ออมขกละ 5 นาที พัก 1 นาที การชกจริงกำหนด 5 ยก ครุมวยจะให้หนักมวยฝึกซ้อม 10 ยก หรือ 12 ยก อีกวิธีหนึ่งที่ครุมวยนิยมฝึก ก็คือ การให้ท่าเหล็กที่มีน้ำหนักมากซกลม เป็นประจำ ซึ่งเชื่อว่าจะเป็นการเพิ่มน้ำหนักหมัดในการขึ้นชกจริง

โปรแกรมการฝึกซ้อมของนักมวยไทยในปัจจุบันนิยมปฏิบัติกันดังนี้

- |               |   |
|---------------|---|
| 5.00 น.       | วิ่งระยะไกล   |
| 6.00 น.       | กลับเข้าค้ายกระจดเคอ เชือก ซกลม ซอมกระสอบ บริหารร่างกาย |
| 8.00 น.       | รับประทานอาหารเช้า                                      |
| 9.00 น.       | พักผ่อนนอนอ่านหนังสือ หรือนอนหลับ                       |
| 12.00 น.      | รับประทานอาหารกลางวัน                                   |
| 13.00 น.      | พักผ่อนตามอัธยาศัย หรืออาจจะไปทำธุระส่วนตัวก็ได้        |
| 16.30 น.      | ลงมือซ้อมตามแผนของผู้ฝึกที่วางไว้                       |
| 17.30 น. หรือ |   |
| 18.30 น.      | บริหารร่างกายและนวดควยน้ำมัน                            |
| 19.00 น.      | รับประทานอาหารเย็น                                      |

- 19.30 น. คุุโทรทัศน์ หรืออ่านหนังสือ  
 22.00 น. นอนหลับพักผ่อน<sup>1</sup>

โปรแกรมอาหารประจำวัน

อาหารเช้า (เลือกเอา 3 อย่าง ในจำนวนที่ยกมาอ้าง)

1. อาหารไทย น้ำพริก-ปลาหู ผักสด, แกงส้มผักบุ้งใส่พุงปลาช่อน เนื้อเค็มทอด ไข่เจียวหมูสับ เต้าเจี้ยวทอด ผักจิ้ม, พะแนงเนื้อ
2. อาหารทั่วไป สลัดเนื้อสัน, สะเต๊ก, หูฉลาม, กุ้งอบหม้อดินลาคนมสด สลัดปู, ยำปลาช่อน, ผักโสม, น้ำส้มคั้น 2 แก้ว

มื้อกลางวัน (เลือกเอา 3 อย่าง)

1. อาหารไทย ข้าวแฉะ, ผักไทยใส่กุ้ง, ทอดมันปลาช่อน, กวยเตี๋ยวลาคน้ำใสกับหมู, ข้าวผัดสุกกะปิ, มะพร้าวอ่อน 2 ลูก
2. อาหารทั่วไป ข้าวผัดอเมริกัน ไข่ปอบเนย สเปกเก็ตตี้ เคียงควยไก่ทอด น้ำมันเนย, ผักคะน้ากุ้ง, หูฉลามนึ่งใส่เห็ดกุ้ง, ซีโรงหมูราคน้ำแดง, สตอเบอร์รี่ครึ่งลิตร

อาหารเย็น (เลือกเอา 4 อย่าง)

1. อาหารไทย ต้มยำกุ้งใส่เห็ด, ผักเป็ริ้วหวาน, ปลาช่อนแปะตะ, ยำไข่ปลาตุก, เขียวหวานเนื้อ, ปลาเก๋าสดพริก, แกงส้มปลาช่อน, ปลาเนื้ออ่อนทอดกรอบของหวาน ผลไม้ ไข่หวาน ไอศกรีม
2. อาหารทั่วไป เนื้อแกงทอดกระเทียมพริกไทย, ซุปหางวัว, ไก่ทอด กุ้งเผา ราคชอส, หูฉลาม เนื้อสันทอดน้ำมันอบเนย สลัดผัก หอยนางรมแช่เย็นราคน้ำมันมะนาว ของหวาน เค้กกล้วยหอม และน้ำส้มคั้น 2 แก้ว

<sup>1</sup>"ชาวมายไทย" กีฬามวยยักษ์ใหญ่ 11 (13 มิถุนายน 2522) : 13.



นักมวยไทยส่วนมากมักจะมีน้ำหนักเกินพิกัดอยู่ประมาณ 1-3 ปอนด์ ดังนั้น  
 ในเวลาประมาณ 10-15 วัน ก่อนการแข่งขันชกมวย นักมวยจะต้องควบคุมอาหาร และ  
 การฝึกซ้อมให้ได้สัดส่วนกัน เมื่อถึงวันชกจึงจะไม่มีปัญหาการลดน้ำหนักมากจนมีผลทำให้การ  
 ชกไม่ได้รับความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ อาหารที่นิยมจัดให้นักมวยรับประทานใน  
 ขณะควบคุมน้ำหนักนั้นก็มีความสำคัญดังนี้

1. รับประทานอาหารให้สมดุลกับพลังงานที่ใช้ไปในวันหนึ่ง
2. ให้รับประทานอาหารประเภท เนื้อ นมไข่ ผักสด และผลไม้
3. ไม่รับประทานอาหารประเภทที่ให้แคลอรีสูง เช่น พวกขนมหวาน แป้งและ  
 น้ำตาล

4. ไม่สูบบุหรี่ คิมของมีนเมา และสิ่งทีกระทบร่างกายทุกชนิด<sup>1</sup>

ส่วนอาหารแต่ละมื้อจะเป็นอะไรนั้นก็ควรพิจารณาให้เหมาะสมกับรสนิยมของ  
 นักมวย เพราะนักมวยอาจจะชอบอาหารไม่เหมือนกัน เช่น นักมวยที่มาจากภาคอีสานชอบ  
 อาหารรสจัด และชอบข้าวเหนียว เป็นต้น การรับประทานอาหารที่นักมวยไม่ชอบ ทำให้  
 นักมวยมีสภาพจิตใจและอารมณ์ผิดปกติ ยังผลให้กระทบกระเทือนต่อสภาพร่างกายด้วย<sup>2</sup>

การฝึกซ้อมของนักมวย จะซ้อมหนัก ซ้อมเบา หรือซ้อมอย่างไรขึ้นอยู่กับสิ่งต่อ  
 ไปนี้คือ

1. สภาพของนักมวย หมายถึง นักมวยที่มีสภาพร่างกาย และจิตใจพร้อม  
 และไม่พร้อมที่จะขึ้นชกมวย ถ้าไม่พร้อมจะฝึกหนักไปทางด้านการบริหารร่างกาย การฝึก

<sup>1</sup>สัมภาษณ์ สอนง รัควานิซ, หัวหน้าคณะเมืองสุรินทร์, 4 กันยายน

2522.

<sup>2</sup>สัมภาษณ์ แคล้ว ธนิกุล, หัวหน้าคณะ ส.ธนิกุล, 5 กันยายน 2522.

วันเว้นวัน เช่น จันทร์ พุธ ศุกร์ และมีการนันทนาการ เพื่อให้มีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน เพื่อที่จะฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจให้กลับมาอยู่ในสภาพที่จะแข่งขันชกมวยไทยได้ต่อไป นักมวยที่อยู่ในสภาพนี้มักจะเป็นนักมวยประเภทที่มาจากต่างจังหวัดใหม่ ๆ ยังคิดถึงบ้าน และปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมยังไม่ได้ดี นักมวยที่ไ้ได้รับอุบัติเหตุ นักมวยที่ไ้โดนไล่ออกจากเวที นักมวยที่ชกแพ้ติดต่อกันหลายครั้ง และนักมวยที่ไ้โดนคุกต้อนอกเอาทอย่างบอบช้ำ เป็นต้น ส่วนนักมวยที่มีสภาพร่างกายดี พร้อมทั้งจะขึ้นชกก็จะแยกฝึกต่างหาก

2. ระดับฝีมือของนักมวย แบ่งออกเป็นระดับฝีมือใหม่ไม่เคยชกเลย ระดับฝีมือเคยชกมา ไม่เกิน 10 ครั้ง หรือเรียกว่ามวยเงินร้อย ระดับฝีมือมวยเงินพัน ระดับฝีมือมวยเงินหมื่น และระดับฝีมือมวยเงินแสน การฝึกซ้อมก็จะแตกต่างกันออกไป และแบ่งฝึกคนละแบบ

3. มวยมีโปรแกรมแข่งขันชกมวย และมวยไม่มีโปรแกรมการแข่งขันชกมวย การฝึกซ้อม สำหรับมวยที่มีรายการชกจะต้องฝึกหนักและจริงจัง รวมทั้งอยู่ในความควบคุมดูแลมากยิ่งขึ้นกว่ามวยที่ยังไม่มีโปรแกรมการแข่งขันชกมวยที่แน่นอน ส่วนหากการเสนอมวยเขารายการถ้าเป็นมวยระดับเงินแสนจะต้องฝึกหนัก ประมาณ 1 เดือน ถ้าเป็นมวยระดับธรรมดา ฝึกหนักประมาณไม่ต่ำกว่า 15 วัน ก่อนถึงวันแข่งขัน

4. นักมวยที่จะชกมวย เช่น เป็นมวยที่ถนัดอะไร จะแก้ไขแบบใดการฝึกหัดก็ฝึกหัดแก้ทางมวย และฝึกหัดเฉพาะเพื่อที่จะเอาชนะคู่ต่อสู้คนนั้น เช่น ชกกับมวยหมัดหนักที่เตี้ยกว่า มีพลังกำลังมาก จะต้องฝึกการใช้เท้า ไขศอก แคล้วว่องไว การถอยหาจังหวะ การเตะสกัด การใช้ศอก การป้องกันหมัดแบบต่าง ๆ เหล่านี้เป็นต้น

5. นอกจากที่กล่าวมาแล้วยังต้องฝึกหัดการเอาชนะคู่ต่อสู้โดยการศึกษาลักษณะแวดล้อมของสภาพที่นักมวยขึ้นชกนั้น ๆ หรือกติกา รวมทั้งแนวความคิด ความเชื่อของคณะกรรมการตัดสินมวยประจำเวทีนั้น ๆ ด้วย เช่น ถ้าชกเวทีราชดำเนินจะต้องฝึกหัดการตีเขาเข้ากระบัง และแก้การตีเขาเข้ากระบัง และอ้อมแรงไว้ทำคู่ต่อสู้ในยกที่ 4 และยกที่ 5 ซึ่งเป็นยกสุดท้าย ถ้าชกเวทีลุมพินี จะต้องฝึกชกบุกตะลุยท่าคะแนนในยกที่ 3 และยกที่ 4 ให้มากที่สุด

สุดเหล่านี้เป็นต้น<sup>1</sup>

โปรแกรมการฝึกซ้อมกีฬามวยไทย ควรจะให้มีการยืดหยุ่นได้ เพราะโปรแกรมการฝึกซ้อมที่ดีที่สุด คือ โปรแกรมที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่สุด ดังนั้น จึงจำเป็นต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมอยู่เสมอ โปรแกรมต่อไปนี้เป็นเพียงแต่แนวทางที่นิยมฝึกหัดกันโดยทั่วไป

เช้า วิ่งระยะทางประมาณ 5-10 กิโลเมตร

กระโดดเชือก 15-30 นาที

ชกลม ชกกระสอบ

ฝึกเทคนิคการแก้ทางมวย

บริหารร่างกาย โดยการลุกนั่ง ยกบาร์เบล และดัมเบล

น้ำหนัก

เย็น กระโดดเชือก 30 นาที

ชกลม 2-3 ยก

ปล้ำคู่ 2-3 ยก

ฝึกเทคนิคการแก้ทางมวย

บริหารร่างกาย โดยการลุกนั่ง ยกบาร์เบล และดัมเบล

ก่อนการแข่งขันประมาณ 3-4 วัน ควรฝึกเบา ๆ และก่อนการแข่งขัน 1 วัน ควรหยุดพักการฝึก เพื่อให้ร่างกายได้พักผ่อนเต็มที่และพร้อมที่จะชกได้<sup>2</sup>

<sup>1</sup> สัมภาษณ์, วิชาญน้อย พรทวี และ เชิดศักดิ์ ศรีเมืองนนท์, นักมวยอมตะ และ เทรนเนอร์มวยชายพรทวี, 3 กันยายน 2522.

<sup>2</sup> สัมภาษณ์ ชนะ ทรัพย์แก้ว, ครูมวยที่มีชื่อเสียง, 2 กันยายน 2522.



การแข่งขันชกมวย ในสมัยรัชกาลที่ 1 มีการแข่งขันกันตามสนามมวยชั่วคราว ในงานเฉลิมฉลองต่าง ๆ หรือตามงานวัดต่าง ๆ ชกกันบนพื้นดินไม่มีการยกพื้น ไม่มีนวม ใช้การคาดเชือกและยังไม่มีการตัดสินแพชนะกันโดยคะแนน ดังปรากฏในประวัติศาสตร์ กรุงรัตนโกสินทร์ตอนหนึ่งว่า ชาวรัตนโกสินทร์นิยมชกมวยไทยตามงานวันสำคัญต่าง ๆ เช่น งานเปิดทองพระ งานถือน้ำพิพัฒน์สัตยา งานประจำปี และงานรับเสด็จเจ้านาย ทำให้ชาวต่างประเทศที่ได้เห็นการต่อสู้แบบศิลปะมวยไทยแล้วคิดว่า คนไทยแพะทุกคนดูเหมือนจะเป็นนักมวยไปหมด จนฝรั่งโคชาววาคนไทยชกมวยไทยเก่ง เลยอยากที่จะประลองฝีมือ คู่ ในปี พ.ศ. 2331 ฝรั่งที่เข้ามาทำพันธกมวายนั้น ตามพงศาวดารว่าเป็นฝรั่งเศส ฝรั่งที่เข้ามาชกในครั้งนั้น เป็นนายกำปั้น 2 คนพี่น้อง คนที่จะชกเป็นน้องซึ่งมีฝีมือดี เทียบพนันชกมวยชนะมาหลายเมือง จึงมาท้าชกกับคนไทย<sup>1</sup>

เมื่อมาถึงพระนคร นายกำปั้นไหลามกราบเรียนพระยาพระคลังว่าจะขอชกมวยพนันกับคนไทย พระยาพระคลังจึงนำความขึ้นกราบทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และทรงดำริจะปรึกษากรมพระราชวังบวรฯ ซึ่งเป็นผู้มีฝีมือมวยไทย และควบคุมกรมทนายเลือกอยู่ในขณะนั้น จึงเห็นควรต่อสู้เพื่อรักษาเกียรติและศักดิ์ศรีของคนไทย จึงได้ตกลงพนันกันเป็นเงิน 50 ชั่ง กรมพระราชวังบวรฯ จึงจัดการคัดเลือกนักมวยชื่อ "หมื่นผลาญ" ซึ่งเป็นทนายเลือกวังหน้า แล้วจัดสนามมวย ปลูกพลับพลาขึ้นที่สนามหลังวัดพระแก้ว เมื่อถึงเวลาชกก็ตรัสให้แต่งตัวหมื่นผลาญ ชะโลมน้ำมัน วานยา และให้ชู้คอกมาสนามมวย สนามมวยครั้งนั้นจัดบนพื้นดินที่เป็นพื้นเรียบ ทำการชิงควยเชือกสนามหรือสายสนามเพียงเส้นเดียว มีเสาอยู่ที่มีสนามมวยเป็นลักษณะสี่เหลี่ยมจตุรัส กว้างด้านละประมาณ 20 เมตรเศษ ต่อกันจนกว่าจะแก่ชนะกันโดยเด็ดขาด ไม่มีการให้คะแนน

<sup>1</sup> กรมศิลปากร, คำให้การของชาวกรุงเก่า (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คลังวิทยา, 2520), หน้า 109.



เมื่อเริ่มชกกันฝรั่งซึ่งได้เปรียบทางด้านร่างกาย สูงใหญ่กว่าพยายามเข้ามาปล้ำ จะจับหักกระดูก แต่หมิ่นฉลาญใช้วิธีชกพาดงดอยพาดงป้องกัน แล้วยกเตะ ถีบ ทอย แล้ววิ่ง ดอยออกมา ฝรั่งโค่นหมักโคนเตะหลายครั้งแต่ไม่ยอมล้ม การต่อสู้ดำเนินไปในรูปเดิม คือ หมิ่นฉลาญ เป็นฝ่ายใช้อาวุธยาว เตะหนี ถีบหนี ทอยหนี ส่วนฝรั่งก็เดินหน้าเข้ามาหมาย จะจับหักกระดูกหาเคี้ยว ยิ่งการชกเนิ่นนานไปฝรั่งก็ยิ่งเสียเปรียบ เพราะทำอะไรหมิ่น ฉลาญไม่ได้ ฝ่ายฝรั่งผู้พี่ชายเห็นว่าถาหมิ่นฉลาญเอาแต่ดอยเตะดอยตอย ดอยถีบ น้องชาย ของตนคงแยแน่ เลยกระโดดเข้าไปปล้ำหมิ่นฉลาญไม่ให้ดอยหนี การกระทำเป็นเหมือนชก กัน ก็เลยกลายเป็นมวยหมุ่ระหว่างพวกฝรั่งกับพวกนายเลือก ซึ่งลวนแล้วแต่ผู้มีฝีมือมวย ไทย จึงพากันตอยเตะเอาจนฝรั่งบาดเจ็บสาหัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระราช ทานหมอยา หมอนวด ให้ไปรักษาพยาบาล แล้วฝรั่งทั้งสองก็ออกเรือกลับไป เลยยังไม่ได้ เห็นฝีมือหมิ่นฉลาญ เพราะหมิ่นฉลาญกำลังคุ้ยแข็งของคุตตอยู่ กะว่าจะเผด็จศึกเอาตอน หลังเมื่อฝรั่งหมดแรง

ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2411-2453) โดตรงเห็นคุณค่าของกีฬาประจำชาติ จึงจัดให้มีการนิยมกีฬาไทยขึ้น เช่น การแข่งขันชก มวยไทย กระบี่กระบอง ฟันดาบ แข่งเรือ วาว ตะกร้อ เป็นต้น พระองค์ทรงส่งเสริม กีฬาไทยอย่างจริงจัง และแพร่หลายอย่างกว้างขวางทั่วประเทศ จะเห็นได้ว่าพระองค์ ทรงตั้ง "มวยหลวง"<sup>1</sup> ขึ้น ซึ่งทำหน้าที่คล้ายกับนายเลือก คือ ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัย ภายในพระราชวัง ถวายอารักขาเวลาเสด็จไปในที่ต่าง ๆ ฝึกสอนกีฬามวยไทยให้พระราช โอรส มหาดเล็ก ขุนนาง และทหารในพระราชวัง นอกจากนี้ยังมีหน้าที่จัดการแข่งขันชก- มวย และควบคุม... จัดการแข่งขันชกมวยอีกด้วย สาเหตุที่พระองค์ทรงตั้งมวยหลวง เพราะ ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า ประชาชนนิยมฝึกมวยกันโดยทั่วไป มีนักมวยที่เป็นราษฎรธรรมดา ทำการชกมวยตามสนามมวยชั่วคราวต่าง ๆ มากมาย นักมวยที่ทำหน้าที่ในพระราชวังควรจะ

<sup>1</sup> กรมพลศึกษา, ชาวสารกรมพลศึกษา 2 (ตุลาคม 2513) : 6.

เรียกวามวยหลวง และอีกอย่างพระองค์ไคทรงตั้งโรงเรียนมหาดเล็กขึ้น เมื่อประมาณ ปี พ.ศ. 2413<sup>1</sup> ซึ่งมหาดเล็กเหล่านี้จะทำหน้าที่คล้าย ๆ กับกองนายเล็กลงในสมัย กอนนั้นเอง

เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ไคทรงศึกษาศิลปะมวยไทย มาจากสำนักมวยหลวง ซึ่งมีปรมาจารย์หลวงพลโยธานุโยค<sup>2</sup> ครูมวยหลวงเป็นผู้นวดายการ ปีกสอน ทำให้พระองค์ทรงโปรดกีฬามวยไทยมาก เมื่อเวลาว่างจะเสด็จทอดพระเนตรการ ชกมวยหน้าพระที่นั่งเสมอ บางครั้งจะให้ชาหลวงตามหัวเมืองต่าง ๆ ทั้งเหนือใต้อีสาน คัด นักมวยฝีมือดีมาชกหน้าพระที่นั่ง เพื่อค้นหานักมวยที่เก่งที่สุด<sup>3</sup> เรื่องราวของกีฬามวยไทย ในสมัยรัชกาลที่ 5 นั้น มีมากมายแต่เท่าที่พบในประวัติศาสตร์ไทยมีการจัดการแข่งขันชกมวย ครั้งสำคัญครั้งหนึ่ง คือ ครั้งที่พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการจัดชกมวยหน้าพระ ที่นั่งในงานพระราชทานเพลิงพระศพ กรมขุนมรุพงษ์ศิริพัฒน์ ณ คานไคของทุ่งพระเมรุ นัก มวยที่เจ้าเมืองนำเข้ามาแข่งขันล้วนแต่คัดเลือกคนที่มีฝีมือดี การเปรียบชกของมวยสมัยนั้นไม่ มีการชั่งน้ำหนัก ไม่กำหนดส่วนสูง และอายุ เมื่อสมัครใจแล้วให้ชกกันไคเลย

การแข่งขันชกมวยไคทำติดต่อกันหลายวัน เพราะมีนักมวยฝีมือดีมาจากต่างจังหวัด หลายคน จนในที่สุดก็ไคนักมวยที่ดีที่สุดเป็นชาวลพบุรี จึงพระราชทานบรรดาศักดิ์ เป็น "หมื่น- มวย แมนหมัด" และพระราชทานสิ่งของเป็นรางวัลอีกมากมาย ในวันต่อมาไคไคนักมวยดี ฝีมือที่สุดคนหนึ่ง สามารถเตะไครุนแรงมาก มีหมัดสวิง หรือที่เรียกกันใคสมัยนั้นว่า



<sup>1</sup>กระทรวงศึกษาธิการ, ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2435-2502 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2517), หน้า 304.

<sup>2</sup>เสวี อางสาละ, ประวัติศาสตร์ไทย พ.ศ. 2325 ถึงปัจจุบัน (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เอกศิลป์การพิมพ์, 2520), หน้า 131.

<sup>3</sup>เขตร ศรียาภักย์, "ปริทัศน์มวยไทย" ฟ้าเมืองไทย 5 (มกราคม 2516): 9.

"หมัด เหวียงควาย" สามารถนอกลูกลูกไต่ตลอดเวลา เป็นชาวโคราช ชื่อว่า นายแดง ไทยประเสริฐ มีพระเหมสมหาร เป็นครูมวยที่มีชื่อเสียงมีลูกศิษย์มากมาย และเป็นเจ้าเมืองโคราชในสมัยนั้นด้วย นายแดง ไทยประเสริฐ สามารถชกชนะคูต่อสู้ติดต่อกันหลายคน จนไม่มีใครกล้าชกด้วย พระพุทธเจ้าหลวงได้ทอดพระเนตรเห็นฝีมือมวยไทยของนายแดง ไทยประเสริฐ เป็นที่โปรดปรานมาก จึงพระราชทานบรรดาศักดิ์ให้เป็น "หมื่น ชงัดเชิงชก" ในงานเดียวกันนี้ก็ได้เกิดมีนักมวยที่ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น "หมื่นมวยมีชื่อ" กล่าวคือ พระยาวิบูลย์วิเศษฤทธิ เจ้าเมืองไชยา นำนักมวยเข้ามาแสดงฝีมือหน้าพระที่นั่ง มีนายลอม คงเจริญ นายปล่อง จำนงทอง สำหรับนายปล่อง จำนงทอง ได้คู่กับนักมวยโคราช ซึ่งพระเหมสมหาร เจ้าเมืองโคราชนำมาชก การชกมวยสมัยนั้นยังชกแบบไม่มีกรรมการผู้ชี้ขาดอยู่ในสังเวียน แต่จะเดินไปมาอยู่นอกสังเวียน สนามมวยเป็นพื้นดิน ซึ่งให้ตั้งควายเชือก มีเสาสูงประมาณ 70 เซนติเมตร จำนวน 4 เสาอยู่ที่มุม ซึ่งสนามเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส กว้างคานละประมาณ 20 เมตร มีการปักโหนด แต่ไม่กำหนดชกชกกันจนกว่าจะมีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดชนะโดยเด็ดขาด ขณะหนึ่งชก อีกคนหนึ่งก็จะชกสลับกันไป

เมื่อกลองสัญญาให้ชกกัน นักมวยโคราชก็กระหน่ำ พร้อมกับจะต่อสู้แต่นายปล่อง นักมวยไชยา ยังรายรำเพื่อระลึกถึงครูบาอาจารย์อยู่ นักมวยโคราชจึงวิ่งเข้าเตะควายเทา ขวาทันบริเวณขมับ นายปล่องมือตก ตาลอย หงายหลังคือน้อยกลางสนาม ประชาชนบางคนก็ชอบใจ เพราะกลองบอกชกแล้ว แต่บางคนไม่พอใจเพราะนายปล่องยังไม่พร้อม นายปล่องถูกพี่เลี้ยงหามเข้าพุ่ม (มุ่ม) เพื่อแก้ไขให้ฟื้นแล้วออกมาชกพื้นกันนอกสังเวียน มวยคู่อื่นก็ชกต่อไป เมื่อฟื้นแล้วเจ้าหน้าที่ไต่ถามนายปล่องว่าจะชกอีกหรือไม่ นายปล่องตอบว่าขอชกอีก พอถึงตอนนี้จะเห็นได้ว่ามวยไทยสมัยนั้นไม่มีการนับ ชกกันจนกว่าฝ่ายหนึ่งจะยอมแพ้ไป

พอเริ่มชกใหม่ นายปลอง งอศอก ปองกันหน้าและชายโครง คอย ๆ สืบเท้าเข้าไป ยอตัวเอื้อมมือขวาบัดปลายขาชายคานนอกของคูต่อสู้ จึงเตะควยเท้าขวา ในพริบตา นั้น นายปลองก็สืบเท้าขวาไปข้างหน้าไต่หว่างขาของมวยโคราช งอศอกไขว้แขนปลายคาง จนหมัดขวาพาดปีกขมับเห็นหูซ้าย ลูกขึ้นพลิกเหลี่ยม กระจากขาขวามวยโคราชที่เตะมา จนมวยโคราชเสียการทรงตัว พร้อมกับนั้นก็กดหัวมวยโคราชที่มลงกับพื้น แบบหิริญม้วนแผ่นดิน กานคอกันหลังของนักมวยโคราช กระแทกพื้น นายปลองก็ล้มทับควยเขาและศอก ถูกบริเวณหน้าอกและท้องน้อย การต่อสู้หยุดขงกลางชั่วคราว เพราะนักมวยทั้งคู่ลมติดพันกัน ปรากฏว่า นายปลองลุกขึ้นไต่ก่อน ส่วนมวยโคราชยังไม่ลุก พี่เลี้ยงตองห้ามเขาพุ่ม (มุ่ม) พยายามนวดฟื้นแก้ไข แต่ก็ไม้อาจจะทำการชกต่อไปได้ จึงยอมแพ้ไป แล้วพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงก็ทรงพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น "หมื่นมวยมีชื่อ"

หลังจากการชกมวยในงานพระราชทานเพลิงพระศพ กรมขุนมุนะวงศ์ศิริพัฒน์ ที่ท้องพระสุเมรุ ครั้งนั้นแล้วก็ไม่ปรากฏว่ามีการแข่งขันชกมวยครั้งสำคัญอีกเลย จนกระทั่งสมัยรัชกาลที่ 6 พระองค์ทรงโปรดฯ ให้มีการชกมวยประจำปีในงานอุทยานาที่สวนจิตรลดา มีการจัดแสดงยุทธกีฬา<sup>1</sup> ซึ่งจัดติดต่อกัน 2 วัน คือ ในวันที่ 12-13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2464 มีการแสดงกีฬาต่าง ๆ มากมาย เช่น การแข่งขันชกมวยไทย กระบี่กระบอง และฟันดาบ เป็นต้น

ในสมัยรัชกาลที่ 6 นี้เองที่นักมวยไทยได้มีโอกาสได้ไปแสดงให้ชาวยุโรปชม โดยที่ไทยได้ส่งทหารเข้าร่วมรบในสงคราม ในปี พ.ศ. 2457-2461 บรรดาทหารไทยได้ชกมวยไทยให้ทหาร และประชาชนชาวยุโรปชม สร้างความชื่นชอบและประทับใจให้กับผู้ชมเป็นอย่างมาก ผู้ที่จัดการควบคุมทหารไปรบและแสดงการชกมวยไทยในครั้งนั้น คือ พลโท พระยาเทพหัสดิน และท่านผู้นี้ได้สนใจกีฬามวยไทยมาก เมื่อตอนหลังได้เป็นผู้สร้าง

<sup>1</sup>กรมศิลปากร, จดหมายเหตุแห่งชาติ, หมวดกีฬา บ. 32/8.



สนามมวยขึ้นที่บริเวณศาลเจ้าหลักเมือง<sup>1</sup>

การชกมวยในกรุงเทพมหานคร ได้วางแวนมาหลังจากครั้งงานพระเมรุ กรมขุนมรุพงศ์ศิริพัฒน์ และเพิ่งจะจัดการแข่งขันเป็นทางการในปี พ.ศ. 2464 ณ บริเวณโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ซึ่งสนามมวยสวนกุหลาบในระยะแรกเริ่มนั้น มีมวยคู่แรกที่ชกกัน คือ "หมื่นมวยแมนหมัด" ซึ่งเป็นนักมวยฝีมือดีมาก ในสมัยรัชกาลที่ 5 ขณะชกในสมัยสวนกุหลาบนี้ อายุประมาณ 50 ปี ชกกับนักมวยหนุ่มรูปร่างสูงใหญ่ อายุประมาณ 22 ปี เป็นนักมวยตีมาจากโคราช ชื่อนายผ่อง ปราบสบก การชกครั้งนี้เป็นการชกแก้แค้นแทนบิดาของนายผ่อง ซึ่งในสมัยรัชกาลที่ 5 บิดาของนายผ่อง ถูกหมื่นมวยแมนหมัดชกเอาจนพ่ายแพ้ยับเป็น เมื่อครั้งงานพระเมรุกรมขุนมรุพงศ์ศิริพัฒน์ ดังนั้น นายผ่อง จึงตั้งใจชกเพื่อล้างแค้นแทนบิดา การชกดำเนินไปได้ไม่นาน นายผ่องก็ถูกหมัดเหวี่ยงขวา ของหมื่นมวยแมนหมัดเข้าที่ปลายคาง ถึงกับล้มลงนั่งกับพื้น แต่เนื่องจากร่างกายของนายผ่อง สูงใหญ่และหนุมนแน่นกว่า ประกอบกับ "หมื่นมวยแมนหมัด" แก่เฒ่า น้ำหนักหมัดจึงไม่สามารถทำให้นายผ่อง แพ้นอกเอาทีได้ นายผ่อง รีบลุกขึ้น แล้วชกหมัดเหวี่ยงถูกหมื่นมวยแมนหมัดล้มลง" เมื่อหมื่นมวยลุกขึ้นต่อสู้อีก นายผ่อง ก็รีบฉวยโอกาสตอยหมัดเหวี่ยงเข้าที่เดิม ทำให้หมื่นมวยแมนหมัดผู้ชรา ร่วงลงนอนราบกับพื้นสนาม การต่อสู้ของมวยคู่นี้เสร็จสิ้นในเวลาไม่เกิน 2 นาที นายผ่อง คว้ารางวัลหัวเสือ และสร้อยเงิน<sup>2</sup>

เนื่องจากผู้ชมมวยตื่นเต้นดีใจ จากชัยชนะของนายผ่อง ปราบสบก ที่มีต่อหมื่นมวยแมนหมัดครั้งนี้ จึงพากันวิ่งเฮโลเข้าห้อมล้อมนักมวยทั้งสอง ทำให้เกิดความวุ่นวายไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย เจ้าหน้าทีและลูกเสื่อต้องทำงานอย่างหนัก ด้วยความเห็นคเห็นน้อยอยู่

<sup>1</sup> ประยูตธ สิริพิพันธ์, ราชสำนักพระมังกกุเกล้าเจ้าอยู่หัว (พระนคร : โรงพิมพ์บริษัท ส. พยุ่งพงศ์ จำกัด, 2498), หน้า 74-98.

<sup>2</sup> เขตร ศรียาภย์, "ปรัทัศน์มวยไทย" ฟ้าเมืองไทย 5 (กรกฎาคม, 2516) : 9.



เป็นเวลานาน สนามมวยจึงเรียบรอย มวยคู่หนึ่งจึงสามารถชกต่อไปได้ จากความไม่เป็นระเบียบเรียบรอยในการชกมวยครั้งนี้ คณะกรรมการที่จัดมวยจึงปรึกษารื้อกันแก้ปัญหาที่สุกักตกลงจัดสร้างสนามมวยใหม่ในวันรุ่งขึ้น โดยจัดยกพื้นสนามมวยขึ้นสูงประมาณ 4 ฟุต พื้นปูลาดค้วยเลื่อจันพญูรณชนิดมวนยาว เชือกกันเวทีมีสองเส้น ขนาด 1 นิ้ว มีเสาคีอกทาสีขาว สูงประมาณ 1 เมตร เว้นช่องว่างประตูไว้ตรงกันข้าม ให้นักมวยขึ้นลง 2 ช่อง และมีบันไดก้าวขึ้นลง กรรมการตัดสินล้วนแต่แต่งตัวเต็มยศแบบเลื่อปา<sup>1</sup>

ประชาชนให้ความสนใจกับการจัดการแข่งขันชกมวยในครั้งแรกนี้มาก และได้เรียกร้องให้มีการจัดต่อไป พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงโปรดฯ ให้พระยานนทิสเสนสุเรนทรภักดี แมกกองเลื่อปาจัดการแข่งขันชกมวยขึ้น ณ สนามหน้าสามัคยาจารย์สมาคม ในบริเวณโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย มีตึกเรียนปลูกเป็น 2 ชั้น รอบสนามมวยทำให้สามารถขึ้นคบบนตึกเรียนได้ การจัดการแข่งขันชกมวยครั้งนี้เป็นการจัดเพื่อเก็บเงินซื้อปืนให้กองเลื่อปา โดยให้สมุหเทศาภิบาลและข้าหลวง จัดหานักมวยฝีมือดีจากต่างจังหวัดเข้ามาชกกัน โดยที่นักมวยทุกคนจะได้เบี้ยเลี้ยงวันละ 1 บาท<sup>2</sup> ซึ่งสมัยนั้นถือว่า มีราคามาก

นักมวยฝีมือดีจากต่างจังหวัดได้เดินทางเข้ากรุงเทพฯ และพักตามบ้านของผู้อุปการะ และตามสโมสร บางคนก็สมัครใจพักอยู่ที่ห้องของสโมสรเลื่อปา บริเวณที่เรียกกันว่าสวนกุหลาบ ซึ่งมีต้นไม้ร่มรื่นมาก นักมวยทุกคนได้รับความสะดวกสบายดี มีการเปรียบเทียบชก และถ่ายรูปโฆษณาที่บริเวณสนามเลื่อปา ริมลานพระบรมรูปทรงมา ในปี พ.ศ. 2464 นี้เอง ข้าหลวงเมืองโคราชได้คัดเลือกนักมวยฝีมือดีคนหนึ่งเข้ามาทำการชก คือ นายทัมจำเภาะ และนายยัง ทาญทะเด ทั้งสองคนได้พักอยู่ที่วังเปรมประชากร โดยมีกรมหลวง

<sup>1</sup>เชตร ศรียาภย์, "ปริทัศน์มวยไทย" ฟ้าเมืองไทย 5 (สิงหาคม, 2516) : 9.

<sup>2</sup>กีฟ้า, กรุงเทพฯวารศัพท์ 3 (พฤศจิกายน 2476) : 7.

ชุมพร เขต รุศุมศักดิ์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีฝีมือมวยไทยเยี่ยมยอดมากคนหนึ่ง เป็นผู้ควบคุมการฝึกซ้อม<sup>1</sup> มีพระชลัมภพิสัยเสณี เป็นผู้ช่วย มีการฝึกซ้อมคู่โดยการคาดเชือกและมีฝึกลงบรรเลง คล้ายกับการชกจริง หลังชกและขณะที่ชก จะแก้ไขข้อบกพร่องของนักมวยไป-ค้วย มีการออกกำลังกายโดยการว่ายน้ำในสระบริเวณวังเปรมประชากร และบางครั้งก็ว่ายน้ำจากสะพานทาน้ำวังเปรมประชากร ไปถึงคลองสามเสนแล้วจึงค่อยว่ายน้ำกลับ<sup>2</sup>

นักมวยที่พักอยู่ในวังเปรมประชากรได้รับการฝึกซ้อมอย่างเข้มข้น การกินอยู่หลับนอนที่สมบูรณ์ สุขภาพทางกายและทางจิตดี ทำให้นักมวยทุกคนพร้อมที่จะชกมวยได้ตลอดเวลา ดังนั้น การเปรียบมวยในสมัยนั้นจึงไม่ถือเอาน้ำหนักของนักมวยเป็นสิ่งสำคัญในการหาคู่ชกนัก เมื่อยืนเทียบกัน พิจารณาเห็นสมควรและสมัครใจกันทั้งสองฝ่ายแล้วก็ตกลงชกกันได้เลย เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับการจัดการแข่งขันกีฬามวยไทยในสมัยนั้นอย่างละเอียด จึงได้นำเอาตัวอย่างการจัดการแข่งขันชกมวยสมัยสวนกุหลาบระยะเริ่มแรก ซึ่งเป็นการชกกันระหว่าง นายทับ จ่าเกาะ นักมวยฝีมือดีจากโคราช กับนักมวยฝีมือดีจากมหาสารคาม ในปี พ.ศ. 2464 มาเป็นตัวอย่าง

สนามมวยสวนกุหลาบเมื่อแรกเริ่มนั้น ให้นักมวยชกกันบนพื้นดิน ผู้หนึ่งและยืนอยู่รอบบริเวณสี่เหลี่ยม ซึ่งกว้างกว่า 20 เมตร มีการขีดเส้นกำหนดให้คนนั่ง หามลำเขาไปในเขตสี่เหลี่ยม นักมวยคาดเชือกที่มีมือค้ายคายคียบ สวมมงคล แมงขณะชกก็ยังสวมอยู่ มีผ้าประเจียดมัดไว้ที่ต้นแขนซ้ายและขวา สวมกางเกงขาสั้นมีผ้าพาดทับอย่างหนาหนาตรงบริเวณอวัยวะสำคัญปกคลุมมาจนถึงหน้าท้อง มีผ้าพันรอบเอวอย่างหนาแน่น และนิยมปล่อยชายผ้าให้ยื่นออกมาจากขอบกางเกงด้านบนตรงเอว ไม่สวมเสื้อ และปลายเท้าเปลือยเปล่า กรรมการแต่งกายด้วยผ้าม่วง นุ่งโจงกระเบน สวมถุงเท้าขาว เสื้อราชประแตน

<sup>1</sup>เขต ศรียาภย์, "ปริทัศน์มวยไทย" ฟ้าเมืองไทย 5 (มีนาคม, 2516) : 50-51.

<sup>2</sup>"กีฬา" จีนในสยามวารศัพท์ (5 ตุลาคม, 2464) : 7.

การแข่งขันมวยในวันนั้นเริ่มชกเวลาประมาณ 16.00 น. แดกกำลังอ่อน มีคนเบียดเสียดกันเข้าชมแน่นสนาม นายทับ จำเภาะ สวมกางเกงขาสั้นสีเลือดนก พันหมัดควยค้ายคียบรอบ ๆ กำปั้นจนจรดข้อศอก ตามความนิยมของมวยโคราช ที่ศีรษะมีมิงคดซึ่งทำควยค้ายคียบ ส่วนนักมวยมหาสารคาม มีมิงคดสวมอยู่ที่ศีรษะมีผ้าประเจียดมัดเครื่องรางของขลังไว้ที่ต้นแขนทั้งสองข้าง ชะโลมแป้งมนต์ จนเห็นเป็นสีขาวนวล มือทั้งสองข้างไม่ได้คาดเชือก ท่าทางคล่องแคล่วว่องไว ยิ้มให้นายทับ แล้วยกมือไหว้กรรมการตามวัฒนธรรมอันดีงามของไทย เมื่อทุกฝ่ายได้ตกลงกันจนเป็นที่เข้าใจแล้ว กรรมการก็ยกมือให้สัญญาณการชก เสียงกลองคัง "ตุง" และเสียงปี่ก็เริ่มดังเป็นจังหวะซ่า ๆ กลองสองหน้าให้จังหวะตามเสียงปี่ นักมวยฝีมือดีจากมหาสารคามยืนตัวตรง ย่อเขาลงเล็กน้อย มองคู่ต่อสู้แล้วเตนพร้อมกันทั้งสองเท้า แขนมือบ้างกำหมัดบ้าง พร้อมที่จะป้องกันและตอบโต้ทุกขณะ ส่วนนายทับ จำเภาะ รวบหมัดขึ้นแต่ละระหวางคิว ชูมือซ้ายขึ้นไปข้างหน้าเหนือศีรษะ ชยับหมัดคดเปลี่ยนกันขึ้นลง ขาอันดำสันเขยงอยู่บนปลายเท้า กลามเนื้อสันระริก ทับไค่นั้นนายทับก็เตะอย่างรุนแรงและตามควยหมัด เขา และศอก นักมวยมหาสารคามก็เขาแลกหมัดกันจนเศษค้ายปลิววอน มวยมหาสารคามล้มลง นายทับ จำเภาะ ถอยหลังออกห่าง เพื่อให้โอกาสคู่ต่อสู้ลุกขึ้นต่อสู้ต่อไป ตามประเพณีอันดีของนักมวยที่ไม่เข้าเติมคู่ต่อสู้ที่ล้มแล้ว แต่นักมวยมหาสารคามลุกขึ้นนั่งแล้วก็ล้มลงอีก และยอมแพ้ไป<sup>1</sup> เป็นอันว่าการต่อสู้ครั้งนั้น นายทับ จำเภาะ เป็นฝ่ายชนะ นักมวยมหาสารคามไปอย่างเด็ดขาด

ต่อมาทางสนามมวยสวนกุหลาบได้คัดเลือกเอานักมวยฝีมือดี คือ นายประสิทธิ์ บุญยารมณ ซึ่ง เป็นครูพลศึกษาที่มีฝีมือมวยไทยดีเยี่ยมคนหนึ่ง เคยชกมวยกับ นายทิม อติเปรมานนท์ หรือ คนทั่วไปเรียก "ครูทิม" ซึ่ง เป็นครูพลศึกษาที่มีฝีมือมวยไทยเป็นเลิศคนหนึ่ง การฝึกชกมวยอยู่ในความควบคุมดูแลของพระยาภักดีนร เศรษฐ์ พระยาโอวาทวรกิจ และพระยาฤทธิไกรเกรียงหาญ ตอนแรกทางสนามมวยจะจัดให้นายทับ จำเภาะ

<sup>1</sup> เขตร ศรียาภักย์, "ปรีดิ์สนมวยไทย" ฟ้าเมืองไทย 5 (เมษายน, 2516) : 8.

ชกกับ นายบังสะเลบ ศรีไชว ซึ่งเป็นนักมวยที่แข็งแรงมีกบีน รูปร่างใหญ่โต อยู่ในความ  
ควบคุมดูแลของหมอมราชวงศมานพา แต่นายทับ จำเภาะ ไม่ยอมชกมวย จึงจัดให้ชก  
กับนายประสิทธิ์ บุญยารมณ<sup>1</sup>

นายทับ จำเภาะ ครั้นเมื่อได้ทราบว่าตนเองจะได้ชกกับนักมวยฝีมือดีคืออย่าง  
นายประสิทธิ์ บุญยารมณ แล้ว ก็คิดมากจนลมป่วย เพราะมีจิตใจไม่สู้ เกรงกลัวคู่ต่อสู้  
นั่นเอง จนเสด็จกรมหลวงชุมพร เขตอุดมศักดิ์ ต้องพาไปทำพิธีปลุกเสกจากพระครูวิมล  
คุณากร (หลวงพอสุก) วัดมะขามเฒ่า จังหวัดชัยนาท ซึ่งเป็นพระอาจารย์ของเสด็จ  
กรมหลวงชุมพร เขตอุดมศักดิ์<sup>2</sup> นายทับ จำเภาะ จึงมีจิตใจที่จะต่อสู้กับนายประสิทธิ์  
บุญยารมณ

มวยคู่นี้เป็นมวยที่ประชาชนสนใจมากในยุคนั้น ผู้ชมได้เข้าชมจนแน่นสนามมวย  
สวนกุหลาบ พระยานนทีเสนสุเรนทรภักดี แมงก่องเลื้อปลา เป็นผู้ประกาศโทรโข่ง ให้นัก  
มวยทั้งสองชกกัน หมิ่นสมักร เสี่ยงประจิดร เป็นผู้เป่าปี่ มีลูกน้องในคณะตีกลองแขก  
และฉิ่งให้จังหวะ ซึ่งสามารถกระตุ้นอารมณ์ได้เป็นอย่างดี การชกกันเป็นไปในแบบระมัด  
ระวังมาก เพราะต่างก็ไม่ค่อยเคยชกกันทั้งสองคน นายทับ มีฝีมือการเตะหนักหน่วง  
มีหมัดเหวี่ยงที่รุนแรง ส่วนนายประสิทธิ์ มีหมัดหนักทั้งซ้ายขวา การต่อสู้ผ่านไปจนกระทั่ง  
นายทับ หลอกตอยนืด นายประสิทธิ์ จึงวิ่งเข้าตอย แต่เป็นจังหวะที่นายทับ เตะตามอย่าง  
รุนแรง และนายทับได้เตะตอยตอกกันหลายครั้ง จนนายประสิทธิ์ ล้มลงด้วยความเจ็บปวด  
และยอมแพ้ไป

การพ่ายแพ้ของนายประสิทธิ์ บุญยารมณ นักมวยเมืองกรุง ต่อนายทับ จำเภาะ  
นักมวยโคราช ในครั้งนั้น ทำให้ชาวกรุงเรียกร่องที่จะเฟ้นหานักมวยฝีมือดีขึ้นต่อสู้กับ

<sup>1</sup>"กีฬา" จีนโนสยามวารศัพท์ (22 เมษายน 2463) : 7.

<sup>2</sup>ชัยมงคล อุกมทรัพย์, ประวัติพลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวง  
ชุมพรเขตอุดมศักดิ์ (พระนคร : สำนักพิมพ์รุ่งวิทยา, 2505), หน้า 85.



นายทัช จำเกาะ เป็นคนต่อไปในจำนวนนักมวยฝีมือดีเหล่านั้นมี นายสุวรรณ นิวาสะวัต คิณย์เอกของหลวงพิพัฒน์พลกาย (กระจำง วิโรจน์เพชร) นายอินทร์ สักดิ์เดช มวยไชยา ลูกศิษย์เอกของ "หมื่นมวยมีชื่อ" นายพูน สักคา มวยตีจากโคราช ครูทิม อติเปรมานนท์ นายสิน คิลกวิลาศ (นาชายของนายสมาน คิลกวิลาศ) ซึ่งเป็นชาวพระนคร แต่ที่ไม่มีผู้ใด ไต่ชกกับนายทัช เพราะนายทัช ไต่กลับไปโคราชเพราะความคิดถึงบ้านเกิดเมืองนอนและไม่ยอมกลับมาชกมวยอีกเลย.

หลังจากที่นายทัช จำเกาะ กลับไปแล้ว ในปี พ.ศ. 2464 นั้น ทางสนามมวย จึงได้จัดหาครูมวยที่เหมาะสมชกกัน ที่สุกก็ได้นายพูน สักคา มวยโคราช กับนายสิน คิลกวิลาศ มวยพระนคร<sup>1</sup> ซึ่งเป็นคู่ชกที่ดีฝีมือดีด้วยกันและกำลังเป็นที่สนใจของประชาชนในสมัยนั้น เมื่อการต่อสู้เริ่มขึ้น นายสิน คิลกวิลาศ ซึ่งสูงใหญ่ได้สัดส่วนกว่า นายพูน สักคา ซึ่งเตี้ย ลำและเสี้ยเปรียบทางด้านรูปร่าง ก็วิ่งเข้าตีเขา และแลกหมัดกับนายพูน สักคา อย่างดุเดือด นายพูนสู้แรงปะทะไม่ได้จึงสู้พลาดถอยพลาง นายสิน เห็นนายพูนถอยหลังเหมือน กับจะวิ่งหนี จึงวิ่งโฉบหมายแต่จกตีควยเขา แต่ทันใดนั้นประชาชนต่างตกตะลึงและลุกขึ้น ยืนเกือบพร้อมกัน เมื่อได้ยินเสียงดังเหมือนกับเสียงคนเอามือตีพื้นมะพร้าว พร้อมกับร่างอัน สูงใหญ่ของนายสิน หยุคซังก ภายหลังออกมาเพราะแรงของศอกกลับอันเป็นไม้ล้ม ซึ่ง นายพูน สักคาได้นำมาใช้ในการชกครั้งแรก แต่ก็ไม่สามารถชนะโดยเด็ดขาดได้ จึงเสมอ กันไป

ส่วนนายยัง หาญทะเล นักมวยฝีมือดีที่เดินทางมาจากโคราช พร้อมกับนายทัช จำเกาะ ยังหาครูชกที่เหมาะสมไม่ได้ พระยานนทิสเรนทรภักดี ซึ่งเป็นผู้บริหารสนาม มวยสวนกุหลาบ จึงปรึกษาหารือคณะกรรมการเพื่อหาครูชกให้ ในที่สุดก็จัดให้ชกกับมวยจีน ชื่อ "จิวาง" ซึ่งนายเคียงเหลียน สิบญูเรือ และนายฮุน กิมฮวด แห่งสโมสรสามัคคีจีน สยาม เป็นผู้ส่งมาจากฮ่องกง แต่บางเสียงก็ว่าเป็นจีนกวางตุ้ง ซึ่งเป็นอาจารย์สอนมวยจีน

<sup>1</sup>"กีฬา" ศรีกรุง (18 สิงหาคม 2477) : 11.



อุทยานสำเพ็ง ทำการฝึกซ้อมที่ค้ายมวยแถววัดแก้วแจ่มฟ้า (วัดแก้วฟ้าล่าง) ถนนสีพระยา  
สวนนายยัง หาญทะเล ก็ทำการฝึกซ้อมอยู่ที่วังเปรมประชากร โดยการควบคุมของเสด็จ  
ในกรมฯ ก่อนการชกมีการออกข่าวลือว่ามวยจีน สามารถจับหัก ฟันแทง ด้วยมือ พอนายยัง  
หาญทะเล ได้ยินคั้งนั้นก็มีความกลัว ไม่อยากจะชกกับมวยจีน จนเสด็จในกรมฯ ทำพิธี  
"ชุบตัว" หรือ พิธี "อศคมสูตร" ซึ่งจะต้องพาไปรดน้ำมนต์และฟังเทศน์ และมีการลงคาถา  
อาคม รับมอบเครื่องรางของขลังต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้หม่อมมวยมีจิตใจกล้าหาญพร้อมที่จะต่อสู้  
กับศัตรูได้เสมอ หลังจากที่นายยัง หาญทะเล ได้ผ่านพิธีชุบตัวแล้วก็มีจิตใจกล้าหาญพร้อมที่  
จะต่อสู้กับมวยจีน

มวยคูนายยัง หาญทะเล ชกกับจีฉาง นี้สามารถดึงดูดความสนใจของประชาชน  
ได้มากเป็นประวัติการณ์ เพราะทั้งชาวจีนและชาวไทยต่างพากันเข้าชมจนครบหมด ที่นั่งก็  
เต็มก่อนการชกหลายชั่วโมง นายยัง หาญทะเล แต่งกายตามแบบของมวยไทยในสมัยนั้น  
มีผ้าขนหนูสีเทาชุบน้ำพาดมา เคี้ยวหมาก ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องรางของขลังอย่างหนึ่งที่ได  
มาจากครูบาอาจารย์ของนักมวย ชนามข้างควยพีเลี้ยง พระชลัมภพิสัยเสนี ก้าวขึ้นยืนนิ่ง  
อยู่ที่บันไดเวที ซึ่งสูงประมาณ 4 ฟุต ทำการสวดมนต์ตามที่ครูบาอาจารย์สอน แล้วคอย ๆ  
ก้าวเท้าขวาขึ้นบันได เขาไปพนมมือไหว้หมุนตัวไปรอบ ๆ เวทีอีกไม่นาน จีฉาง ก็เดินช  
ก่าบ้นออกมา โดยมีกองเชียร์ตีกลอง ตีฉาบ เหมือนงานงิ้ว หรืองานเซ็คสิ่งทีโค พอถึง  
บันไดเวทีก็ร้องแมงงิ้ว แล้วกระโดดขึ้นเวที ผู้ชมตื่นเต้นชอบใจมาก จีฉาง ซึ่งมีชื่อจริงว่า  
โฮ้ว จงกุน นุ่งกางเกงสีน้ำเงินยาวเกือบถึงเข่า มีแพรแถบสีกุหลาบสวยสดคาดเอว 3  
รอย ชูกเงื่อนกระตักข้างเอวคานซ้าย ทั้งซ้ายประมาณครึ่งโคนขา มีผ้าพันแข้งสีเดียวกัน  
กับกางเกง ตามประเพณีการแต่งกายของมวยจีน สำหรับนักมวยไทยยินยอมให้มีการคาด  
เชือกได้

การแข่งขันชกมวยสมัยสวนกุหลาบระยะนี้มีการยกพื้นเวทีขึ้นสูงประมาณ 4 ฟุต  
มีเชือกกันเวที 2 เส้น มีเสาไม้เล็ก ๆ สูงประมาณ 1 เมตร ปลายของวางกว้างประมาณ  
1 เมตรไว้ที่มุมของนักมวยทั้งสอง เพื่อให้หม่อมมวยและพีเลี้ยงขึ้นลงได้สะดวก มีกรรมการซึ่ง

แต่งกายแบบเสื้อป่าเต็มยศ ยืนอยู่บนเวที พื้นเวทีปูด้วยเสื่อจันทน์หลายชั้นเย็บติดกัน มีวงปี่กลองของหมื่นสมักร เสียงประจิก บรรเลงอยู่ข้างล่างของเวที เมื่อถึงเวลาขกกรรมการได้เรียกนักมวยและพี่เลี้ยงของนักมวยทั้งสองฝ่ายมาชี้แจงกติกาการชก เมื่อตกลงกันแล้วผู้ตัดสินก็กล่าวสรุปมีความสำคัญว่า การแข่งขันเพื่อการแพชนะมีกำหนด 11 ยก คนทำคู่ต่อสู้ลงไปคอยอยู่ที่มุมกลางซึ่งไม่ใช่มุมของฝ่ายใด ต้องแยกกันเมื่อได้ยินเสียงบอกแยก ห้ามกัด ห้ามซ้ำ ไซลูกตีพันใด คนใดไม่เชื่อฟังถือว่าผิดประเพณี ซึ่งกติกาเหล่านี้เป็นกติกาการแข่งขันมวยของสนามมวยสวนกุหลาบปี พ.ศ. 2464<sup>1</sup> มีเจ้าหน้าที่รักษาเวลาซึ่งใช้นาฬิกาจับเวลา 2 เรือน ตั้งนาฬิกาให้ตรงกัน เพราะถ้าใช้นาฬิกาเรือนเดียวจะเกิดปัญหาเมื่อนาฬิกาเกิดขัดของขณะที่นักมวยกำลังชกกัน

เมื่อตกลงกติกาเป็นทีเรียบร้อยแล้ว นายยัง หาญทะเล ก็เริ่มไหว้ครูและรำมวยควยท่าหนุมานความสมุทร ซึ่งมีลักษณะย่อตัว เท้าทางไขว่ชนสลั้ว ส่วนจี๋ฉางก็ถอดเสื้อคลุมสีขาวมีอักษรจีนตัวโตตรงแผนหลังส่งออกให้พี่เลี้ยงนอกสังเวียน แล้วแยกเสียงร้อง พร้อมกับกระโดดออกมากลางเวที สำแดงเชวมังกรคั่นเมฆ ยืนแยกขา ย่อเข่า เล็กคิ้วยันตาหรี ปล่อยกำปั้นซ้ายไว้ที่โคนขา กำปั้นขวาเหยียดตรงขึ้นฟ้า รวบรวมกำลังภายในตามตำราของมวยจีน เมื่อทั้งสองฝ่ายพร้อมที่จะชกกันแล้ว นักมวยทั้งสองฝ่ายก็ออกมาคุมเชิงกันกลางเวที นายยัง หาญทะเล พยายามหลอกล่อถอยออกห่างคอยหาจังหวะอยู่นาน จนจี๋ฉางได้จังหวะเงี้ยวหมัดขึ้นสูงชกมายังศีรษะของนายยัง หาญทะเล แต่นายยังหลบออกทางซ้าย กำปั้นของจี๋ฉางจึงพลาดเป้าหมายไป จี๋ฉางเห็นนายยัง หาญทะเลถอยก็ได้ใจวิ้งโลซกอย่างเมามัน มีหลายครั้งที่นายยัง หาญทะเล ถอยหลบฉาก คอยหมัดและเตะตามถูกบริเวณลำตัวและสะโพกของจี๋ฉางจนแดงเป็นผื่น ทำให้จี๋ฉางยิ่งวิ้งโลซกด้วยความโมโห แต่นายยัง อาศัยฝีมือศิลปะมวยไทยถอยฉากหลอกล่อ จนจี๋ฉางไล่ตอยไม่ถูก ในวินาที

<sup>1</sup>เชตร ศรียาภย์, "ปรัทศัณมวทยไทย" ท่าเมืองไทย 5 (มิถุนายน, 2516) : 10.

ของขณะที่จิ้งจอกคอยหมัดหมายที่ศีรษะของนายยัง หาญทะเล นายยังก็ยกตัวหลบหมัด แล้วพุ่งเข้าตรงเข้าแผนอกของจิ้งจอก จนหงายหลังกนกระแทกพื้น กรรมการนับถึงสามพอดี กลองสัญญาณหมัดยกก็ดังขึ้น พอเริ่มยกใหม่ นายยังก็หลอกกลอ ตะชายเข้าชายโครงพร้อม กับคอยหมัดศุขชายขวา 4-5 หมัด ถูกลำตัวและใบหน้าจิ้งจอกอย่างจัง แต่จิ้งจอกก็อดทนมาก ไม่ยอมล้ม แถมยังเข้ากอดครัดเอวเหวี่ยงนายยังตกเวทีสูง 4 ฟุต พอขึ้นมาบนเวทีที่จิ้งจอกก็ไล่ตอยนายยังจนนายยังเข่าอ่อน แต่ไม่ถึงกับนับ นายยังพยายามใช้เท้าเตะตอยโต้จนจิ้งจอกอ่อนกำลังลง จึงตามเข้าไปชกหมัดสุดแรงเข้าที่ขากรรไกร ยังผลให้จิ้งจอกล้มลง กรรมการนับถึง 6 จึงลุกขึ้นสับคันทาตั้งท่าสูดต่อไปจนหมดยก

พอเริ่มยกใหม่การต่อสู้ก็ดุเดือดก็เริ่มขึ้น เพราะนักมวยทั้งสองต่างก็เข้าชกถูกวงในซึ่งกันและกัน นายยังโค่นตอยจนเลือดกำเดาไหล แต่ก็เดินหน้าเตะตอยและพันศอกจนศีรษะของจิ้งจอกแตกเลือดไหลออกมา นายยังเริ่มตอยหมัดซ้ายเข้าที่ปลายคางและเตะตามถูกที่ขมับของจิ้งจอกอย่างรุนแรง กรรมการนับแต่ไม่ถึง 10 จิ้งจอกลุกขึ้นสูดต่อไป นายยังชกหมัดเข้าใบหน้าและเตะตามถูกหน้าอกจิ้งจอก แต่จิ้งจอกไม่ยอมล้มลง เลือดกำเดาของจิ้งจอกเริ่มไหลออกมา ขณะที่จิ้งจอกยืนอยู่ในสภาพที่งออยู่นั้น นายยังก็ชกหมัดถูกปลายคางจิ้งจอกอย่างจัง ทำให้จิ้งจอกล้มลง จนกรรมการนับ 10 ก็ไม่สามารถลุกขึ้นได้

ต่อมาเมื่อประมาณ พ.ศ. 2466-2472 สนามมวยหลักเมือง ท่าช้าง ได้จัดการแข่งขันชกมวยขึ้นต่อจากสนามมวยสวนกุหลาบ ซึ่งมีพลโทพระยาเทพหัสดิน เป็นนายสนาม ทำหน้าที่บริหารและจัดการแข่งขันมวยไทย สนามมวยนี้ตั้งอยู่บริเวณที่เป็นโรงละครแห่งชาติปัจจุบัน สนามมวยแห่งนี้ได้ปรับปรุงสภาพของเวทีมวยให้ดีกว่าเดิม กล่าวคือ ทำเวทีมวยให้แน่นหนาถาวรกว่าสมัยสนามมวยสวนกุหลาบ มีเชือกกั้นเวทีมวยเส้นใหญ่ขึ้น เส้าเชือกแข็งแรงมั่นคงยิ่งขึ้น ทางชั้นลงของนักมวยไม่มี เพราะนักมวยที่ขึ้นชกกันในสมัยสวนกุหลาบมีหลายครั้งที่นักมวยตกเวทีตรงของชั้นลงนี้ ตัวอย่างเช่น การชกระหว่างนายหวัง มะหะหมัด นักมวยฝีมือดีแห่งคณะศรีไชว กับนายคอน แห่งจังหวัดราชบุรี ขณะที่นายหวัง ถูกรุกไล่และถอยไปตรงของทางชั้นลงนี้ พอดีกับจังหวะที่นายคอนชกหมัดตรงถูก

หน้าอกของนายหวัง จนนายหวังเซตลาตกเวทีไป เหตุการณ์ครั้งนั้นเกิดขึ้นที่สนามมวยสวนกุหลาบ<sup>1</sup>

สมัยนี้เป็นยุคหัวเลี้ยวหัวต่อของกีฬามวยไทยอีกอย่างหนึ่งก็คือ มีการเปลี่ยนแปลงจากการคาดเชือกมาเป็นแบบสวมนวม สาเหตุเพราะในสมัยหลักเมือง ท่าข้างนี้มีนักมวยชกกันตายคอสายตาชุกรอบสนามมวย เป็นที่น่าเวทนายิ่งนัก<sup>2</sup> นักมวยคนนั้นก็คือนายแพ เลี้ยงประเสริฐ นักมวยฝีมือดีจากท่าเสา จังหวัดอุตรดิตถ์ ไคตอยนายเจียแขกเขมร คอยหมัดคาดเชือกจนตาย หลังจากที่เกิดเหตุการณ์อันน่าสลดใจนี้ ทางคณะกรรมการหลายฝ่ายรวมทั้งทางการตำรวจได้ตกลงให้การชกมวยไทยทั่วประเทศมีการสวมนวมชก และให้สวมถุงเท้าแทนรองเท้า โดยนักมวยคู่แรกที่สวมนวมชกกันที่สนามมวยหลักเมืองท่าข้าง คือนายคำเหมย เมืองยศ นักมวยฝีมือดีจากลานนาไทย (เขลางค์นคร) ซึ่งครั้งนั้นเข้ามาซ้อมอยู่ที่ค่ายทวีสิทธิ์ ของครูгимเส็ง ชกกับนายพ. ชมศรีเมฆ นับว่าเป็นมวยคู่ประวัติศาสตร์ในวงการกีฬามวยไทยคู่หนึ่ง แต่การชกปรากฏว่า นักมวยทั้งสองที่สวมถุงเท้าชกมักจะหกล้ม หรือไม่ก็เสียจังหวะขณะที่เตะ จนทำให้การชกมวยไทยไม่สะดวกเท่าที่ควร นักมวยไม่กล้าเตะ คนดูก็ไม่พอใจ ต่อมาจึงให้เลิกสวมถุงเท้า แต่ยังคงใช้นวมแทนหมัดคาดเชือกอยู่<sup>3</sup>

หลังจากที่มีการชกมวยไทยในสมัยสนามมวยหลักเมืองท่าข้างแล้ว ทำให้ประชาชนสนใจกีฬามวยไทยมากขึ้น มีค่ายมวยและนักมวยเกิดขึ้นมากมาย เจ้าคุณคชา-ชรบดีจึงได้เปิดสนามมวยสวนสนุกขึ้นในบริเวณสวนลุมพินี ในวันที่เสาร์ที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2472 ในการจัดการแข่งขันชกมวยที่สวนสนุกนี้ มีมหรสพหลายอย่าง เช่น

<sup>1</sup>เชตร ศรียาวภัย, "ปริทัศน์มวยไทย" ฟ้าเมืองไทย 5 (มกราคม, 2516) : 9.

<sup>2</sup>"กีฬา" หลักเมือง (20 พฤศจิกายน 2478) : 11.

<sup>3</sup>เชตร ศรียาวภัย, "ปริทัศน์มวยไทย" ฟ้าเมืองไทย 4 (ธันวาคม, 2515) : 10.



ชิงชาสวรรค์ ภาพยนต์ ราวัง ลีเก เหล่านี้เป็นต้น สนามมวยก็ได้ปรับปรุงให้เข้าใบ  
 ปูพื้นอย่างดี มีเชือกสนาม 3 เส้น ขนาดโคมาครฐานคล้าย ๆ กับสนามมวยสากล เพราะ  
 ท่านเจ้าคุณคณาธิบดี นายสนามเป็นคนทันสมัยใครส่งเสริมให้มีการชกมวยสากลมากขึ้น<sup>1</sup>  
 เป็นที่น่าสังเกตอยู่อย่างหนึ่งคือ เวทีมวยในสมัยนี้มีมุ้งกางและน้ำเงิน มีผู้ตัดสิน  
 ผู้จับเวลา ผู้ตีระฆัง มีการกำหนดยก 3 ยก หรือ 6 ยก มีกรรมการผู้ชกคอยห้ามนัก-  
 มวยและความคุมการชกมวยให้ดำเนินไปด้วยดีบนเวที มีการตัดสินแพชนะโดยคะแนน  
 และการแข่งขันชกมวยในสมัยสวนสนุกนี้มีการแข่งขันครั้งสำคัญ คือ การแข่งขันระหว่าง  
 สมาน ศิลกวิลาศ กับ เทอร์ โอลแคมโป ในวันที่ 7 ธันวาคม 2472 รายการนี้เป็นราย-  
 การที่เก็บเงินได้มากเป็นพิเศษ ทั้ง ๆ ที่ค่ามวยเพียงคนละ 50 สตางค์เท่านั้น<sup>2</sup> และ  
 ในปีเดียวกันนี้ มีรายการที่เก็บเงินได้มากอีกรายการหนึ่งคือ การชกมวยระหว่าง สมาน  
 ศิลกวิลาศ กับ เคช ภูวิญญู มวยในรายการวันนั้นมี แอ ม่วงดี กับ สุวรรณ นิวาสะวัตร  
 ทองอยู่ นิลสุวรรณ กับ แนบ นิมรัตน์ ในการชกครั้งนี้เอง นาย แอ ม่วงดี ซึ่งเคยเดิน  
 ทางไปชกมวยไทยที่สิงคโปร์ ได้นำเอากระบี่เหล็กมาใช้เป็นเครื่องป้องกันอวัยวะสำคัญ  
 ทำให้นักมวยไทยคนอื่นสนใจ และหันมาใช้กระบี่เหล็กเหมือนนายแอ ม่วงดี และในปี  
 พ.ศ. 2478 คณะกรรมการจัดมวยรายการกุศลรายได้บำรุงกองทัพสยาม ได้จัดให้มีการ  
 แข่งขันชกมวยรายการพิเศษ โดยจัดให้ เต็ม บุญโยบล ชกกับ สมาน ศิลกวิลาศ เป็นคู่  
 เอก มีหลวงพิพัฒน์พลกาย นายสุนทร ทวีสิทธิ์ และนายนิยม ทองสิทธิ์ เป็นกรรมการผู้ชก<sup>3</sup>  
 การจ่ายเงินรางวัลนักมวย สมัยสวนสนุกนั้นนิยมจ่ายให้ชูชนะไต่มา ผู้แพ้ เช่น  
 การชกระหว่าง หวัง มะหะหมัด กับ วัน เมืองจันทร์ ผลปรากฏว่า หวังไม่ยอมออกจาก

<sup>1</sup>"ชวามวยไทย" กีฬา 9 (กรกฎาคม 2497) : 9.

<sup>2</sup>เคชา ประการะนันท์, ถนนนักมวยเล่ม 2 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์-  
 สยามสปอร์ตพับลิชชิ่ง, 2519), หน้า 101.

<sup>3</sup>"ชวามวยไทย" กีฬา 8 (พฤศจิกายน 2496) : 8.



มุมในต้นยกที่ 3 เพราะหมกแรง วัน เมืองจันทร์ จึงชนะไป และได้รับเงินรางวัล 400 บาท ส่วนหวัง มะหะหมัด ผู้แพ้ ได้ 300 บาท ซึ่งการชกมีกำหนด 5 ยก เงินค่าตัวนักมวยตาเสมอกันมักจะได้ประมาณ 350 บาท<sup>1</sup>

ประมาณปี พ.ศ. 2478-2483 สนามมวยสวนเจ้าเชต ได้จัดให้มีการแข่งขันชกมวยขึ้น ซึ่งบริเวณสนามมวยนี้เดิมเป็นที่ดินของเจ้าเชต ซึ่งเป็นคนขี้ขี้มีชื่อเสียงคนหนึ่ง ในสมัยนั้น ต่อมาบริเวณนี้เป็นที่ตั้งของกรมการรักษาดินแดน การจัดดำเนินการแข่งขันชกมวยในสมัยนี้นับว่าเข้มแข็งดีมาก เพราะทางราชการทหารได้เข้ามาจัดการแข่งขันเพื่อนำเงินรายได้ไปบำรุงกิจการทหาร<sup>2</sup> มีนักมวยฝีมือดีที่ชกประจำสมัยนั้นก็คือ นายชีว อมเพชร นายแอม ม่วงดี นายอินทร์ ศักดิ์เดช ซึ่งเป็นนักมวยฝีมือดีจากชุมพร ขณะนั้นมีอายุประมาณ 35 ปี นายอมะโร หรือจ่าบุญ ไชยสะอาด หรือฉันท สมิตเวช ต่อมาได้เป็นหัวหน้าค่ายมวยสมานฉันท นายสุวรรณ นีวาสะวัต น้องชายนายชูป นีวาสะวัต ศิษย์เอกของหลวงพิพัฒนพลกาย<sup>3</sup> กรรมการที่มีชื่อเสียงในการตัดสินมวยไทยในสมัยนั้น มี นายสังเวียน หิรัญเลขา นายวงศ์ หิรัญเลขา และนายเจือ จักนุรักษ์ ทางสนามได้จัดการแข่งขันติดต่อกันมาหลายปี จนกระทั่งใกล้สงครามโลกครั้งที่ 2 จึงได้เลิกลงไป ซึ่งสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้เริ่มเมื่อ พ.ศ. 2482 และญี่ปุ่นเคลื่อนกองทัพบุกเข้าประเทศไทยในวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2484<sup>4</sup>

<sup>1</sup>"ชวากีฬา" กีฬามวย 10 (กุมภาพันธ์ 2518) : 8.

<sup>2</sup>"ชวามวยไทย" กีฬา 3 (สิงหาคม 2491) : 6.

<sup>3</sup>เชตร ศรียาภย์, "ปริทัศน์มวยไทย" ฟ้าเมืองไทย 5 (มีนาคม, 2516) : 10.

<sup>4</sup>ชนม์สวัสดิ์ ชมพูนท, ประวัติศาสตร์สงครามโลกครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เอกศิลป์การพิมพ์, 2520), หน้า 600-603.

หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 สงบลง ประมาณปี พ.ศ. 2485-2487 ประชาชนชาวไทยก็ยังสนใจกีฬามวยไทยกันอยู่มาก มีการจัดการแข่งขันชกมวยอยู่เป็นประจำ แต่เนื่องจากสงครามยังไม่สงบอย่างเด็ดขาด จึงมีเครื่องบินออกบินลาดตระเวนอยู่เสมอทั้งกลางวันและกลางคืน ดังนั้น เพื่อความปลอดภัยจึงมีการจัดการแข่งขันมวยไทยตามโรงภาพยนตร์ต่าง ๆ เช่น สนามมวยพัฒนากร (โรงภาพยนตร์พัฒนากร) ซึ่งมีนายของอ้วน สัมบุญเรือง เป็นผู้จัดการ สนามมวยวงเวียนใหญ่ สนามมวยศรีอยุธยา (ทาพระจันทร์) และโรงภาพยนตร์อีกหลายแห่งได้ดัดแปลงเป็นสนามมวยชั่วคราว<sup>1</sup>

สนามมวยเวทีราชดำเนินได้เริ่มเปิดทำการแข่งขันขึ้นในวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2488 โดยมีนาย ปราโมทย์ พึ่งสุนทร เป็นนายสนามมวยคนแรก พระยาจินดารักษ์ เป็นกรรมการบริหารเวที คุรุชิต อัมพลสิน เป็นผู้จัดนักมวยเข้าแข่งขันชกมวย<sup>2</sup> สนามมวยเวทีราชดำเนินยุคแรกนี้ได้ทำการชกเป็นประจำในวันอาทิตย์ เริ่มชกเวลาประมาณ 16.00-17.00 น. เนื่องจากทางสนามมวยยังไม่มีหลังคา พอถึงฤดูฝนการแข่งขันกีฬามวยไทยมักจะหยุดไป หรือบางครั้งผู้จัดก็ขาดทุน ส่วนนักศึกษาการแข่งขันก็ใช้กติกาการแข่งขันมวยไทยของกรมพลศึกษา พ.ศ. 2480 ซึ่งเป็นกติกามวยไทยฉบับแรกที่ใช้ยึดถือปฏิบัติกันต่อ ๆ มา

ประชาชนให้ความสนใจเข้าชมการแข่งขันชกมวยไทยมาก จนทำให้ทางสนามมวยมีกำไรอย่างมาก และนักมวยก็มีรายได้ดี สามารถยึดถือเป็นอาชีพได้<sup>3</sup> จึงมีนักมวยและค่ายมวยเกิดขึ้นมากมาย เช่น ค่ายมวยเทียมกำแหง ค่ายมวยวงศ์เทเวศร์ ศรีไชว ศรีประเสริฐ นฤภัยเจริญเมือง ขนตรกิจ เกศสงคราม ศรีแดง ศ.บางคอแหลม และสมานฉันทน์ เป็นต้น ส่วนนักมวยที่มีชื่อเสียงในสมัยแรกเริ่มสนามมวยเวทีราชดำเนินนั้นคือ สุข ประสาทหินพิมาย อุดมาน ศรีแดง ประเสริฐ ส.ส. ถวัลย์ วงศ์เทเวศร์ ฉลวย นฤภัย ผล พระประแดง สดใส นฤภัย ประยูทธ อุดมศักดิ์ ประสิทธิ์ ชมศรีเมฆสมาน ศิลกวิลาส และสมศรี เทียมกำแหง

<sup>1</sup> สัมภาษณ์ เตชา ประการะนันท์, บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เดอะริง, 8 มีนาคม 2522.

<sup>2</sup> "ชกมวยไทย" ริงไซด์ 1 (มีนาคม 2521) : 7.

<sup>3</sup> "ชกมวยไทย" กีฬา 3 (กันยายน 2491) : 18.

การแข่งขันชกมวยครั้งสำคัญในสมัยสนามมวยเวทีราชดำเนินและลุมพินี  
การแข่งขันชกมวยคู่สำคัญในสมัยสนามมวยเวทีราชดำเนินยุคแรกนั้น ก็คือ คู่ชก ประสาท  
หินพิมาย ชกกับ สมาน กิลกวิลาศ ซึ่งเป็นนักมวยรุ่นใหญ่ที่มีน้ำหนักมากทั้งสองคน มีน้ำหนัก  
71 กิโลกรัม <sup>1</sup> คู่ชกนี้เป็นนักมวยที่ชกมาก่อน และมีอายุมากกว่าสุข และผลการชกปรากฏ  
ว่าสุข ประสาทหินพิมาย เป็นฝ่ายชนะ การชกกันครั้งนั้นชกในวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ.  
2491 ซึ่งถือว่าเป็นรายการพิเศษและสำคัญที่สุด<sup>1</sup> และมีการชกมวยคู่สำคัญอีกคู่หนึ่งซึ่ง  
สามารถเก็บเงินค่าชานประตูได้มาก ก็คือ การชกในวันอาทิตย์ที่ 25 มกราคม พ.ศ.  
2491 ระหว่างสุรชัย ลูกสุรินทร์ กับชูชัย พระขรรค์ชัย<sup>2</sup>

สมัยเมื่อปี พ.ศ. 2491 นั้น ทางสนามมวยเวทีราชดำเนินนิยมจัดการแข่งขัน  
ชกมวยชิงชนะเลิศ รวมรุ่นต่าง ๆ โดยเอานักมวยฝีมือดีที่อยู่ในน้ำหนัก หรือฝีมือใกล้เคียง  
กันหลาย ๆ คน มาแข่งขันกันแบบพบกันหมด หาผู้ชนะเลิศ ผู้ชนะเลิศจะได้รับตำแหน่งมวย  
รวมรุ่นนั้น และไครางวัลต่าง ๆ เช่น เสื้อสามารถ เข็มขัด นาฬิกา สร้อยคอ ถ้วยทอง  
เหล่านี้เป็นต้น มวยรวมรุ่นต่าง ๆ ที่จัดขึ้นนั้นมี รุ่น 6 ราชสีห์ มีนักมวยเข้าแข่งขัน 6  
คน ผู้ชนะเลิศได้แก่ ประสิทธิ์ ชนศรีเมฆ ไครางวัลเข็มขัด 1 เส้น รุ่น 4 เสื้อลายพาด  
กลอน มีนักมวยเข้าแข่งขัน 4 คน ผู้ชนะเลิศได้แก่ ทองใบ ยนตรกิจ รุ่น 6 เสื้อดาว  
มีนักมวยเข้าแข่งขัน 6 คน ผู้ชนะเลิศได้แก่ อุดม สุขเลิศ ได้รับรางวัลชันท้ำพานรอง  
รุ่น 4 เสื้อ มีนักมวยเข้าแข่งขัน 4 คน ผู้ชนะเลิศได้แก่ กฤษ กฤษณะสุวรรณ ได้รับรางวัล  
ถ้วยทองของกรมสรรพสามิต มวยเสื้อสามารถรุ่นใหญ่ ผู้ชนะเลิศได้แก่ ศักดิ์ เทียม-  
กำแพง ได้รับรางวัลชันท้ำเงิน และเสื้อสามารถ มวยไทยรุ่น ก. เข็ด ผดุงไทย เป็นผู้  
ชนะเลิศ ได้รับรางวัลชันท้ำพานรอง มวยไทยรุ่น ข. เล็ก องค์รักษ์ เป็นผู้ชนะเลิศ

<sup>1</sup>"ชามวยไทย" กีฬา 2 (กุมภาพันธ์ 2491) : 10.

<sup>2</sup>"ชามวยไทย" กีฬา 2 (มกราคม 2491) : 5.

ไคร่างวัลชันน้ำพานรอง มวยไทยรุ่น ก. สุเทพ เทพพิชัย เป็นผู้ชนะเลิศ ไคร่างวัลชันน้ำพานรอง มวยไทยรุ่น ข. วัลลภ ยนตรกิจ เป็นผู้ชนะเลิศ ไคร่างวัลชันน้ำพานรอง มวยไทยรวมรุ่น 57-60 กิโลกรัม ผู้ชนะเลิศไค้แก นิตย์ สุริยะ ไคร่างวัลชันน้ำพานรอง รุ่น 4 สิงห์ ผู้ชนะเลิศไค้แก วีระศักดิ์ ลูกสุรินทร์ ไคร่างวัลเสื้อสามารถ รุ่น 8 เสือโคร่ง ผู้ชนะเลิศไค้แก สนิท เขียมกำแหง ไคร่างวัลเสื้อสามารถ รุ่น 6 คาราทอง ผู้ชนะเลิศไค้แก พิทยา กลาศีก ไคร่างวัลเสื้อสามารถ และรุ่น 4 คาวทอง ผู้ชนะเลิศไค้แก จำเริญ ทรงกิตรัตน์ ไคร่างวัลเสื้อสามารถ<sup>1</sup>

ในปี พ.ศ. 2493 สนามมวยชั่วคราวในบริเวณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดให้มีการชกมวยขึ้น มีประชาชนเข้าชมการชกมวยอย่างมากมาย มีการจัดชิงชนะเลิศมวยรวมรุ่นต่าง ๆ หลายรุ่นในวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2493 และในวันที่ 13-14 เมษายน พ.ศ. 2494 ทางสนามมวยชั่วคราวมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้จัดการแข่งขันชกมวยนัดพิเศษขึ้น มีการเสนอสัญญาอย่างเป็นทางการ ต่อหน้าคณะกรรมการจัดการแข่งขันชกมวย ซึ่งมีนายวงศ์ หิรัญเลขา นายวิจิต ทรัพย์สุนทร ร้อยโทสัมพันธ์ ชันชะชวณะ นายเขตร ศรียาภย์ นายมาลัย ชูพินิจ นายเชาว์ ฉวีวงษ์ นายภักดี และนายเอนก สวรรค์ต้น ส่วนนักมวยที่รวมเสนอสัญญาในครั้งนั้นมี สุข ประสาทหินพิมาย สุรชัย ลูกสุรินทร์ ประยุทธ์ อุกมศักดิ์ และสมเดช ยนตรกิจ<sup>2</sup>

ในปี พ.ศ. 2494 สนามมวยเวทีราชดำเนินได้เริ่มก่อสร้างหลังคาอย่างถาวร ขณะที่ก่อสร้างยังไม่เสร็จนั้น ก็ยังจัดให้มีการชกมวยอยู่เป็นประจำ อย่างเช่น การจัดการแข่งขันชกมวยคู่สำคัญในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2494 ระหว่างสมิง เกศสงคราม กับศิษย์พันธ์ ยอดศรจันทร์ มีชาวไทยและชาวต่างประเทศเข้าชมการแข่งขันครั้งนี้อย่างเนืองแน่น<sup>3</sup> และในปี พ.ศ. 2494 นี้ รายใดก็ตามประทุสวหนึ่งมักจะตกเป็นควาอกกรมทรสพ

<sup>1</sup>"ชาวมวยไทย" กีฬา 8 (สิงหาคม 2496) : 10.

<sup>2</sup>"ชาวมวยไทย" กีฬา 3 (มีนาคม 2494) : 16.

<sup>3</sup>"ชาวมวยไทย" กีฬา 3 (กุมภาพันธ์ 2494) : 16.



ทุกครั้ง เช่น ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2494 มีการชกมวยคู่สำคัญระหว่าง สวงษ์ ใจมีบุญ  
 กับวิหค เทียมกำแหง สวงษ์ ได้รับเงินรางวัล 1,600 บาท ส่วนวิหคได้เงินรางวัล  
 1,200 บาท ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2494 มีการชกมวยคู่สำคัญ คือ สมศรี เทียม-  
 กำแหง กับ ธนู นฤภัย รองคู่เอกคือ การะเวก ส. เพ็ชรน้อย กับโพ ชมศรีเมฆ และ  
 คู่สุดท้าย ประพิน ลูกสุรินทร์ กับกิตติ ศรีหนู สำหรับเงินรางวัลนั้น สมศรีได้รับเงินราง  
 วล 2,000 บาท ธนู ได้รับ 1,500 บาท รองคู่เอก การะเวก ได้ 1,000 บาท  
 โพ ชมศรีเมฆ ได้รับ 800 บาท คู่สุดท้ายได้รับรางวัลน้อยกว่าคู่อื่น คือ ประพิน ได้  
 270 บาท กิตติได้ 380 บาท เงินค่านานประตูเก็บได้ทั้งหมด 25,975.00 บาท  
 หักค่าอาหารหรรสพ 6,176.00 บาท ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2494 ทางสนามมวยได้  
 ปรับปรุงใหม่โดยได้สร้างสนามมวยใหม่หลังคาอย่างถาวร แน่นหนา มีที่นั่งเป็นระเบียบ  
 เรียบร้อย เป็นรูปทรงกลม เวทีมวยก็สร้างแบบมาตรฐานตามกติกามวยไทยของกรมพล-  
 ศึกษา ฉบับปี พ.ศ. 2480 หลังจากที่ได้ปรับปรุงสนามมวยให้ได้มาตรฐานแล้ว ปรากฏ  
 ว่าสามารถบรรจุผู้ชมได้มากขึ้น เงินค่านานประตูก็เก็บได้มากขึ้น คือ ในเดือนธันวาคม  
 พ.ศ. 2494 สามารถเก็บค่านานประตูได้ 57,740.00 บาท หักค่าอาหารหรรสพเสีย  
 9,761.00 บาท ซึ่งมี อุตมาน ศรีแดง กับสกลไส ร.ส.พ. ชกกันเป็นคู่เอกของรายการ  
 อุตมาน ได้เงินรางวัล 10,000 บาท สกลไสได้รับรางวัล 5,700 บาท รองคู่เอก  
 พรหมมินทร์ นวรัตน์ ได้รับเงินรางวัล 1,350 บาท ออง เลือดขาวสวน ได้ 1,100  
 บาท ส่วนคู่ประกอบรายการ บรรจง สีลาชัย ได้รับเงินรางวัล 1,050 บาท ประเสริฐ  
 ศ.บางคอแหลม ได้ 700 บาท วรกิจ กล้าศึก ได้ 900 บาท ยงยุทธ วิถีชัย ได้ 600  
 บาท สุชาติ ศ.บางคอแหลม ได้ 700 บาท เสมอ กล้าศึก ได้ 700 บาท วัลธก  
 ศรีแดง ได้ 460 บาท กิมหยี่ เรืองรงค์ ได้ 340 บาท คาพาหนะหัวหน้าคณะ 275  
 บาท คาบาดแผล 90 บาท ถึงอย่างไรก็ดีแม้ว่าทางสนามมวยจะปรับปรุงเวทีให้ได้  
 มาตรฐานและมีกรรมการมวยที่มีชื่อเสียง คือ นายเจือ จักษุรักษ์ ทำหน้าที่ตัดสินมวยมา  
 อยู่ประจำก็ตาม ทางสนามมวยก็ยังใช้วิธีการชั่งน้ำหนักเป็นสะโตนอยู่ ยังไม่ได้อัดน้ำหนัก



กีโลกรัม และเป็นปอนด์ ยังไม่ไต่แบ่งรุ่นต่าง ๆ ตามแบบสากลนิยม จะมีก็เฉพาะมวย  
รวมรุ่น เช่น มวยรวมรุ่น 7 เลือควา มีเสื้อสามารถ ชันน้ำพานรอง และเงินก้อนใหญ่  
เป็นรางวัลสำหรับผู้ชนะเลิศ

ในปี พ.ศ. 2495 เป็นปีที่มือนักมวยฝีมือดีหลายคนเข้ามาชกมวยที่สนามมวย  
เวทีราชดำเนิน และทำให้สามารถดึงดูดประชาชนให้เข้าชมการชกอย่างหนาแน่นแทบทุก  
ครั้ง เช่น ผล พระประแดง ชกกับ ประเสริฐ ส.ส. ในวันที่ 20 มกราคม พ.ศ.  
2495 พิทยา กล้าศึก ชกกับ สมาน เลือด ช.พ. ในวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2495  
การแข่งขันนัดพิเศษที่สุดใสมัยนั้น เพราะสามารถเก็บเงินค่าชานประตูได้มากเป็นประ-  
วัติการณ์ คือ การจัดรายการกุศลของตำรวจ ซึ่งคุณเอก สมเดช ขนตรกิจ ชนะ ประยุทธ์  
อุดมศักดิ์ และเปลี่ยน เสมาทอง แพ้ สมิง เกศสงคราม ในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ.  
2495 ทางสนามมวยเวทีราชดำเนินได้จัดให้ ผล พระประแดง ซึ่งเป็นนักมวยที่มีชื่อ  
เสียงมากตั้งแต่สมัยสวนสนุก และสวนเจ้าเขต และการชกครั้งนี้เป็นปีที่ 20 ของการชก  
มวยของ ผล พระประแดง ชกกับ พรหมมินทร์ นวรัตน์<sup>1</sup> และในวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ.  
2495 ศุภชัย สารคาม ชกกับ ศิษย์พันธ์ ยอดศรีจันทร์ เป็นคู่เอก ในวันอาทิตย์ที่ 11  
พฤษภาคม พ.ศ. 2495 ศักดิ์ชัย นาคพยัคฆ์ ชนะนอคเอาต์ พิทยา กล้าศึก ในการชก  
เป็นคู่เอกของเวทีราชดำเนิน วันอาทิตย์ที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2495 เปลี่ยน เสมาทอง  
ชนะศิษย์พันธ์ ยอดศรีจันทร์ ในการชกเป็นคู่เอก วันอาทิตย์ที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2495  
สมเดช ขนตรกิจ แพ้ สมศรี เทียมกำแหง ในการชกเป็นคู่เอก มีศักดิ์ชัย นาคพยัคฆ์  
เสมอกับ ประเสริฐ ส.ส. และในวันอาทิตย์ที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2495 ทางสนาม  
มวยได้จัดให้ ผล พระประแดง ซึ่งในขณะนั้นมีอายุประมาณ 40 ปี ชกกับ เปลี่ยน เสมาทอง

<sup>1</sup>ครูเฒ่า, อนุทิน (พระนคร : สำนักพิมพ์การพิมพ์พระนคร, 2512),

ผลปรากฏว่าเสมอกัน<sup>1</sup>

สำหรับรายได้อาณาประชุ ในปี พ.ศ. 2495 นั้น ปรากฏว่าสามารถเก็บค่า  
 ณาประชุได้มากกว่าปี พ.ศ. 2494 แต่รายจ่ายเป็นรางวัลนักมวยก็เพิ่มมากขึ้น ดังเช่น  
 รายได้อาณาประชุในวันอาทิตย์ที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2495 รายได้ทั้งหมด 12,715.00  
 บาท หักค่าอาหารมหรสพ 2,162.30 บาท หรือ 17 เปอร์เซ็นต์ของรายได้อาณาประชุ  
 ณาประชุทั้งหมด จ่ายเงินรางวัลนักมวยคู่เอก ทองใบ ยนตรกิจ ได้ 1,300 บาท ส่วน  
 ประสิทธิ์ ส.ส. ได้ 900 บาท ในวันอาทิตย์ที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2495 รายได้อาณา  
 ณาประชุ 8,335.00 บาท หักค่าอาหารมหรสพ 1,414.20 บาท หรือ 16.96 เปอร์เซ็นต์  
 ของรายได้อาณาประชุทั้งหมด จ่ายเงินรางวัลนักมวยคู่เอก คลอง ภูมิบุญ  
 750 บาท วอง เลือดขาวสวน 500 บาท และในวันอาทิตย์ที่ 20 มกราคม พ.ศ.  
 2495 ซึ่งเป็นรายการที่สามารถเก็บเงินค่าณาประชุได้มาก ในยุคนั้นคือ 14,695.00  
 บาท หักค่าอาหารมหรสพ 2,491.25 บาท หรือ 16.95 เปอร์เซ็นต์ของรายได้อาณาประชุ  
 ณาประชุทั้งหมด จ่ายเงินรางวัลนักมวยคู่เอก ผล พระประแดง 1,400 บาท ประเสริฐ  
 ประเสริฐสิงห์ 1,000 บาท รองคู่เอก สวงษ์ ใจมีบุญ 950 บาท และวีระศักดิ์  
 เมืองสุรินทร์ 700 บาท ในวันอาทิตย์ที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2495 เป็นการชกมวยการ  
 กุศลสมทบทุนสร้างโรงพยาบาลตำรวจ มีการจ่ายเงินรางวัลนักมวยมากเป็นพิเศษ คือ คู่  
 เอก สมเดช ยนตรกิจ ได้รับเงินรางวัล 22,000 บาท ประยุทธ์ อุดมศักดิ์ 17,000  
 บาท รองคู่เอก จำเริญ ทรงกิวัตร 9,000 บาท ศิษย์พันธ์ ยอดศรีจันทร์ 8,000  
 บาท จ่ายค่าบาดแผลอีก 200 บาท เปลี่ยน เสมาทอง 9,000 บาท และสมิง เกศ-  
 สงคราม 8,000 บาท ในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2495 รายได้อาณาประชุ

<sup>1</sup>"ขามวยไทย" กีฬา 7 (พฤศจิกายน 2495) : 10.

นักมวยที่ได้รับบาดเจ็บจากการต่อสู้บนเวทีจะได้รับเงินรางวัลเพิ่มเป็นค่า  
 บาดแผล ดังเช่น ศิษย์พันธ์ ยอดศรีจันทร์ ได้รับเงินค่าบาดแผล 230 บาท รวมเป็นเงิน  
 ที่ศิษย์พันธ์ ได้รับ 8,230 บาท

11,720.00 บาท จายคาอากรมหรสพ 1,985.65 บาท หรือ 16.94 เปอร์เซ็นต์  
 ของรายไดคคาปานประตุทั้งหมด จายเงินรางวัลนักมวยคูเอก ศุภชัย สารคาม 1,050  
 บาท ประไพ ส.ส. 750 บาท รองคูเอก ประวิติ ส.ส. 420 บาท วิบูลย์  
 ศีลาชัย 280 บาท ในวันอาทิตย์ที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2495 รายไดคคาบัตร์ผานประตุ  
 12,475 บาท จายคาอากรมหรสพ 2,115.55 บาท หรือ 16.95 เปอร์เซ็นต์ ของราย  
 ไดจากบัตร์ผานประตุทั้งหมด จายเงินรางวัลนักมวยคูเอก ผล พระประแดง 1,400 บาท  
 พรหมมินทร นวรัตน์ 1,000 บาท

การจัดการแข่งขันชกมวยที่สามารถเก็บเงินได้มากที่สุดในรอบปี พ.ศ. 2495  
 คือ การจัดการแข่งขันชกมวยในวันอาทิตย์ที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2495 ซึ่งสามารถ  
 เก็บเงินคคาบัตร์ผานประตุได้ 42,625.00 บาท จายคาอากรมหรสพ 7,226.05 บาท  
 หรือ 16.95 เปอร์เซ็นต์ของรายไดจากการขายบัตร์ผานประตุ จายเงินคารางวัลนักมวย  
 คูเอก ศักดิ์ชัย นาคพยัคฆ์ 3,800 บาท พิทยา กล่าศึก 2,600 บาท รองคูเอก  
 วรเทพ ส.ท.ร. 1,900 บาท และศิลา ศิษย์ผล 1,600 บาท ในวันอาทิตย์ที่ 18  
 พฤษภาคม พ.ศ. 2495 รายไดคคาบัตร์ผานประตุ 22,143.00 บาท จายคาอากร-  
 มหรสพ 3,783.05 บาท หรือ 16.94 เปอร์เซ็นต์ของรายไดจากการขายบัตร์ผานประตุ  
 จายเงินรางวัลนักมวยคูเอก ผล พระประแดง 2,300 บาท ศิษย์พันธ์ ยอดศรีจันทร์  
 1,200 บาท ในวันอาทิตย์ที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2495 ทางสนามมวยเวทีราชค้ำ-  
 เนินได้จัดการแข่งขันชกมวยรายการพิเศษ สามารถเก็บเงินคคาบัตร์ผานประตุได้ 221,750  
 บาท จายคาอากรมหรสพ 37,090.90 บาท หรือ 16.72 เปอร์เซ็นต์ของรายไดจาก  
 การขายบัตร์ผานประตุ จายเงินรางวัลนักมวยคูเอก สมศรี เขียมก้ำแหง 20,000 บาท  
 สมเดช ยนตรกิจ 17,000 บาท รองคูเอก ทองใบ ชนตรกิจ 7,800 บาท พรหมมินทร  
 นวรัตน์ 7,200 บาท ศักดิ์ชัย นาคพยัคฆ์ 5,000 บาท ประเสวีรุ ประเสวีรุสิงห์  
 5,000 บาท และในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2495 ทางสนามมวยเวทีราชค้ำเนินได้ประ  
 กาศแต่งตั้งพระยาจินดารักษ์ เป็นนายสนามมวย หลวงชูรุกิจ วันการ เป็นกรรมการ

เปรี๊ยมมวย (โปรมอเตอร์ หรือผู้จัดการแข่งขันชกมวย)<sup>1</sup>

ในปี พ.ศ. 2496 เป็นปีที่ทางสนามมวยได้จัดการแข่งขันชกมวยอย่างเป็นทางการเป็นระเบียบวินัย และได้จดทะเบียนเป็นบริษัทเวทีราชดำเนิน จำกัด มีผู้ถือหุ้นอยู่หลายคน เช่น นายเฉลิม เชี่ยวสกุล พันตำรวจเอกพิชัย กุลวณิช นายประติง พรหมภักดิ์ นายพรพานิชภักดิ์ นายเจื้อ จักรภักดิ์ นายชัยวิช ฤกษ์นันท์ และนายแนบ ผ่องแผ้ว ทำเป็นหนังสือบริคณสนธิ เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2496 วัตถุประสงค์ของบริษัทก็คือ ดำเนินการชกมวยไทย มวลสารกล มวยปล้ำ แสดงการกีฬาทุกชนิด การมหรสพ การดนตรีทุกชนิด ส่งเสริมกีฬาทุกชนิด ทั้งในและนอกประเทศ และดำเนินการโฆษณาสินค้า<sup>2</sup>

เนื่องจากการจัดดำเนินการแข่งขันชกมวยที่นาน ๆ มา นักมวยและหัวหน้าคณะของนักมวย มักจะแต่งกายไม่สุภาพ เช่น นักมวยไว้ผมยาว ไว้หนวด ไว้เครา ขึ้นชกมวยที่เลี้ยงนักมวยสวมกางเกงขาสั้น และสวมรองเท้าแตะขึ้นไ้หน้านักมวย ตัวนักมวยเองสวมกางเกงไม่ถูกต้องตามสีของมุมของตัวเอง เช่น สวมกางเกงสีเหลือง สีเขียว สีขาว เหล่านี้เป็นต้น ดังนั้น เพื่อเป็นการจัดดำเนินการชกมวยให้เป็นระเบียบเรียบร้อยยิ่งขึ้น ในวันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2496 พันตำรวจเอกพิชัย กุลวณิช ผู้ช่วยนายสนามมวยเวทีราชดำเนินจึงได้ออกประกาศเป็นระเบียบของสนามมวยเวทีราชดำเนิน เพื่อให้การดำเนินการชกมวยเป็นระเบียบเรียบร้อย นักมวยและหัวหน้าคณะจะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เป็นต้นว่า นักมวยจะต้องสวมกางเกงสีตามมุมของตนเอง ถ้าไม่ปฏิบัติตามจะถูกหักเงินรางวัลครั้งละ 25 บาท ถ้าฝ่าฝืน 3 ครั้ง จะถูกลบชื่อออกจากทะเบียนของ

<sup>1</sup> เคาษา ประการะนันท์, ถนนนักมวย เล่ม 2 (กรุงเทพฯ : สยามสปอร์ต พับดิชชิง, 2520), หน้า 32.

<sup>2</sup> เวทีราชดำเนิน, หนังสือบริคณสนธิ และข้อบังคับ (พระนคร : สำนักพิมพ์มหาชัยการพิมพ์, 2496), หน้า 1-8.

สนามมวยเวทีราชดำเนิน นักมวยที่ปล่อยผมยาวรุงรัง ถ้าขึ้นชกจะถูกปรับเป็นเงินครั้งละ 25 บาท และพี่เลี้ยงนักมวยจะต้องสวมกางเกงและเสื้อคณะ<sup>1</sup>

ในปี พ.ศ. 2496 นี้เอง สนามมวยเวทีลุมพินี ได้เปิดทำการแข่งขันชกมวยขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2496 มีนายเชตร ศรียาภักย์ เป็นผู้จัดการเสธ. เอิบ แสงฤทธิ์ เป็นนายสนาม สนามมวยลุมพินีนี้ตั้งอยู่ติดกับโรงเรียนเตรียมทหาร ล้อมรอบด้วยสังกระสี มีหลังคาแต่ไม่มีคชฉัตร สนามมวยแห่งนี้ได้จัดดำเนินการแข่งขันชกมวยอย่างถาวรควบคู่กับสนามมวยเวทีราชดำเนิน โดยทางสนามมวยเวทีลุมพินี จะจัดแข่งขันชกมวยในวันอังคาร ศุกร์ และเสาร์ ส่วนสนามมวยเวทีราชดำเนินจัดแข่งขันในวันจันทร์ พุธ พฤหัสบดี และวันอาทิตย์<sup>2</sup>

ในปี พ.ศ. 2497 เป็นปีที่นักมวยฝีมือดี เช่น ผล พระประแดง สุข ประสาท หินพิมาย และประเสริฐ ส.ส. ประกาศแขวนนาม เพราะมีอายุมากแล้ว ส่วนสมเด็จ ยนตรกิจ และอุศมาน ศรีแดง ก็หันไปชกมวยสากล จนถึงปี พ.ศ. 2502 และ 2506 จึงแขวนนาม และในปีนี้อเองทางสนามมวยได้จัดให้มีการแข่งขันชกมวยชิงแชมป์เปียนมวยไทย รุ่นต่าง ๆ ตามแบบสากลนิยม และได้เริ่มชั่งน้ำหนักนักมวยเป็นกิโลกรัม และเป็นปอนด์ มีรองแชมป์เปียนมวยไทยอันดับ 1 ถึง อันดับ 10 ผู้ที่เป็นแชมป์เปียนมวยไทยของสนามมวยเวทีราชดำเนินสมัยแรกที่สุดมีดังนี้ รุ่นฟลายเวท วิชัย บาร์โบส รุ่นแบนตั้มเวท หลาว เลิศฤทธิ์ รุ่นเฟเธอร์เวท ชูศักดิ์ ราชวัฏ รุ่นไลท์เวท สุรศักดิ์ บาร์โบส ส่วนอีกสองรุ่น คือ รุ่นเวลเตอร์เวท และมิดเดิลเวท ยังไม่มีการชิงแชมป์เปียน<sup>3</sup>

<sup>1</sup>"ชวามวยไทย" กีฬา 8 (ธันวาคม 2496) : 12.

<sup>2</sup>"ชวามวยไทย" มวย 8 (ธันวาคม 2496) : 10.

<sup>3</sup>"ชวามวยไทย" กีฬา 9 (พฤศจิกายน 2497) : 10.





ในปี พ.ศ. 2497 พลตำรวจจัตวา พิชัย กุลวณิช ได้ริเริ่มให้มีการแข่งขันชกมวยชิงโล่ห์เกียรติยศ ขึ้นเป็นครั้งแรก โดยจัดให้ทีมราชดำเนินผสมพบกับทีมสุระนารี ถิ่นชนะ 3 ครั้งซ้อน จะโคโล่ห์เกียรติยศเป็นกรรมสิทธิ์ การแข่งขันระหว่างทีมราชดำเนินผสมกับทีมสุระนารี จากโคราชเริ่มเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2497 ผลปรากฏว่า ทีมสุระนารี ชนะทีมราชดำเนินผสม โคครองโล่ห์เกียรติยศเป็นทีมแรก ในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2498 ทีมลูกทักมินโคโอกาสแข่งขันชกมวยชิงโล่ห์เกียรติยศจาก ทีมสุระนารี แต่ก็พ่ายแพ้ทีมสุระนารี ทำให้ทีมสุระนารี โคครองโล่ห์เกียรติยศเป็นปีที่ 2 ติดต่อกัน ในวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2498 ทีมสุระนารี เปิดโอกาสให้ทีมเมืองรามหาราช จากภาคเหนือชิงโล่ห์เกียรติยศ ผลปรากฏว่า ทีมเมืองรามหาราช เป็นฝ่ายชนะ โล่ห์เกียรติยศจึงตกไปอยู่กับทีมเมืองรามหาราช และการแข่งขันชกมวยชิงโล่ห์เกียรติยศนี้ได้แข่งขันติดต่อกันมาจนถึง วันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2505 โล่ห์เกียรติยศจึงตกเป็นกรรมสิทธิ์ของทีมเลือดเมืองไต เพราะสามารถชนะเลิศติดต่อกัน 3 ปีซ้อน<sup>1</sup>

ในปี พ.ศ. 2498 บริษัทเวทีราชดำเนิน จำกัด ได้จัดทำตีกามวยไทยอาชีพ ฉบับปี พ.ศ. 2498 ซึ่งได้อัปปรุงแก้ไข จากตีกามวยไทย ฉบับปี พ.ศ. 2480 ของกรมพลศึกษา ซึ่งเป็นตีกามวยไทยสมัครเล่น อยู่และในปีเดียวกันนี้ทางไทยทีวี ได้ทำการถ่ายทอดการชกมวยไทยจากสนามมวยเวทีราชดำเนินเป็นครั้งแรกในวันเสาร์ที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2498 ซึ่งเป็นรายการที่ได้รับความนิยมจากประชาชนทั่วไปมากรายการหนึ่ง<sup>2</sup>

ปี พ.ศ. 2502 เป็นปีที่ประชาชนชาวไทยสนใจกีฬามวยสากลกันมาก มีการส่งนักมวยสากลฝีมือดีเข้ามาชกหลายคน ชาวต่างประเทศได้เข้ามาชมการชกมวยไทยมากยิ่งขึ้น ในจำนวนชาวต่างประเทศเหล่านั้น มีชาวญี่ปุ่นคนหนึ่ง ชื่อ โนกุจิ เป็นนักธุรกิจ

<sup>1</sup>กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เดอะริง, ศึกชิงแชมป์เป็นโลก (พระนคร : สัตยะการพิมพ์, 2513), หน้า 25-36.

<sup>2</sup>จางงค์ รั้งสิกุล, "มวยไทย" ฟ้าเมืองไทย 3 (มีนาคม, 2515) : 26.

ซึ่งเกี่ยวข้องกับวงการมวยสากลของญี่ปุ่น มีโรงยิมส์ฝึกสอนมวยสากล เป็นผู้จัดมวยในรายการทีวี หลายช่องในญี่ปุ่น นายโนกุจิ ได้นำนักมวยญี่ปุ่นเข้ามาชกกับ สามารถ ศรีแดง ชกกับ สมเดช ยนตรกิจ และชกกับ โผน กิ่งเพชร โนกุจิ สนับสนุนมวยไทย และรู้สึกชื่นเต้นที่โคชมการแข่งขันชกมวยไทย จึงได้บันทึกภาพยนตร์การชกมวยไทยไว้เพื่อนำไปศึกษา และเอาไปฝึกสอนชาวญี่ปุ่น ในครั้งที่ ผล พระประแดง นักมวยฝีมือดีของไทยยังไม่แขวนนาม (ก่อน พ.ศ. 2497) มีชาวญี่ปุ่นกลุ่มหนึ่งได้ออถ่ายภาพยนตร์ไหวศรูรายรำและการชกมวยไทยของ ผล พระประแดง ไว้ และนำไปศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่น<sup>1</sup>

นายโคโตะ เคนกุจิ ผู้นำทางด้านศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของญี่ปุ่น เมื่อได้เดินทางมาชมศิลปะการต่อสู้มวยไทยที่สนามมวยเวทีราชดำเนิน ได้เห็นการต่อสู้ที่ดุเดือด ตื่นเต้นของมวยไทยแล้ว กล่าวว่ "ศิลปะมวยไทย สิ่งเคียวยังสูงกว่าศิลปะมวยญี่ปุ่น 3 อย่าง นั้นเสียอีก" หลังจากที่เขาได้กลับไปประเทศญี่ปุ่นเขาได้พยายามที่จะให้เด็กญี่ปุ่นเรียนรู้ศิลปะมวยไทยเคียวกุไปกับมวยญี่ปุ่นทุกประเภท เขาพยายามให้มีการสอนวิชามวยไทยในโรงเรียนประถมศึกษา<sup>2</sup> ญี่ปุ่นไคลงมือฝึกสอนมวยไทยอย่างจริงจังในปี พ.ศ. 2502 โดยเอาเขาวชนที่สนใจศิลปะการต่อสู้แบบมวยไทยมาฝึกตั้งแต่อายุประมาณ 8-10 ปี ฝึกความเข้มแข็ง ความอดทนของร่างกายและจิตใจ ฝึกหัดทักษะพื้นฐานของมวยไทย โดยลงทุนว่าจ้างนักมวยไทยไปเป็นครูมวย มีการถ่ายทอดโทรทัศน์ มีการส่งนักมวยไทยไปชกโชว์และชกกับนักมวยญี่ปุ่นด้วย<sup>3</sup>

<sup>1</sup>"ชาวมวยไทย" กีฬา 15 (ธันวาคม 2502) : 11.

<sup>2</sup>"ชาวมวยไทย" กีฬา 16 (มกราคม 2503) : 16.

<sup>3</sup>สัมภาษณ์ โคชิโอะ พุจิวาร่า, นักมวยญี่ปุ่นที่เป็นแชมป์เปียนมวยไทยรุ่นไลท์เวท, (7 มิถุนายน 2521).

ในปี พ.ศ. 2502 นี้เอง เป็นปีที่ประชาชนให้ความสนใจมวยจีน "ไทเก็ก" มาก ทางสนามมวยเวทีราชดำเนินจึงจัดให้มีการแข่งขันชกมวยระหว่างมวยจีน ไทเก็ก กับมวยไทย ในรายการศึกการกุศลช่วยน้ำท่วมอิสาน ซึ่ง บุญยืน สุวรรณชากา เป็นผู้จัดการแข่งขันได้จัดให้ อ้าว เชียงซุน และลี กวงฮัว ซึ่งเป็นครูมวยไทเก็ก จากฮ่องกงชกกับมวยไทยในแบบฟรีสไตล์ มวยไทยไม่สวมนวม เพียงแต่ใช้ผ้าพันมือ มวยจีน ไทเก็กใช้มือเปล่า มีกติกาห้ามชกกัด ควักลูกนัยน์ตา และไม่โทษเข้าเติมคุดสูตีลม<sup>1</sup> นักมวยไทยที่ชกชนะนักมวยจีนไทเก็กในครั้งนั้นก็คือ ประวัติ พงษ์ไทย ซึ่งสามารถชนะนอกเอาตัวอย่างง่ายดาย<sup>2</sup>

เกี่ยวกับมวยจีนไทเก็ก ชกกับมวยไทยนั้นส่วนมากมวยไทยเป็นฝ่ายชนะ แต่มีครั้งเดียวที่มวยจีนไทเก็ก สามารถเอาชนะมวยไทยได้ คือ การชกที่ปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ นักมวยไทเก็กชื่อว่า ตัง แซ่เล้ง สามารถเอาชนะ จงรักษ์ สิงห์วรรณารถ เพราะจงรักษ์มีน้ำหนักแค่ 50 กิโลกรัม ส่วนตัง แซ่เล้ง มีน้ำหนัก 68 กิโลกรัม<sup>3</sup>

ในปี พ.ศ. 2503 ก็พามวยไทยได้เป็นที่รู้จักของชาวต่างประเทศมาก จนนักทัศนาจร กล่าววาทาเมืองไทยดาไมโคชมการแข่งชกมวยไทยก็เทากันมาไม่ถึงเมืองไทย และรายการที่สามารถดึงดูดผู้ชมได้มากที่สุดในสมัยนั้นคือ รายการชกมวยฟรีสไตล์ ระหว่างมวยจีนไทเก็ก กับมวยไทยที่สนามมวยเวทีราชดำเนิน ส่วนที่สนามมวยเวทีลุมพินีได้จัดการแข่งขันชกมวยระหว่างมวยไทยกับมวยคาราเต้ จากญี่ปุ่น<sup>4</sup>

<sup>1</sup> เกชา ประการะนันท์, ถนนนักมวย เล่ม 1 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สยามสปอร์ตพับลิชชิ่ง, 2519), หน้า 61.

<sup>2</sup> สัมภาษณ์ ประวัติ พงษ์ไทย, 20 เมษายน 2522.

<sup>3</sup> "ข่าวมวยไทย" มวย 30 (ธันวาคม 2521) : 14.

<sup>4</sup> "ข่าวมวยไทย" กีฬา 16 (พฤษภาคม 2503) : 13.

ต่อมาทางบริษัทเวทีราชำเนิน จำกัด เห็นวากติการมวยไทยอาชีพฉบับเดิมล้าสมัยจึงได้ทำการปรับปรุงแก้ไขวากติการมวยไทยอาชีพ ฉบับ พ.ศ. 2498 เพื่อให้รัดกุมและเหมาะสมกับสภาพของสังคม เพราะไคมีนักมวยไทยที่ชกมวยเป็นอาชีพเพิ่มมากขึ้น บางคนใช้ชีวิตการชกมวยไทยตั้งแต่อายุยังน้อย เช่น 10 ปี และบางคนอายุ 40 ปี แลวกัวยังฝึกอาชีพการชกมวยไทยอยู่ ซึ่งอาจจะเป็นอันตรายต่อชีวิตและไม่ปลอดภัยต่อสุขภาพ จึงให้เพิ่มข้อบังคับ ข้อหนึ่งว่า นักมวยต้องมีอายุในวันแข่งขันไม่ต่ำกว่า 18 ปี และไม่เกิน 38 ปีบริบูรณ์<sup>1</sup>

ประเทศกัมพูชาเป็นประเทศหนึ่งที่สนใจศิลปการต่อสู้แบบมวยไทย และได้เชิญมวยไทยไปชกที่กรุงพนมเปญ ทางเวทีราชำเนินได้คัดเลือกเอานักมวยฝีมือระดับปานกลางไป 2 คน คือ สมพร รัตนสิทธิ์ กับ ณรงค์สิงห์ คนองศึก มีมานะ พระประแดง เป็นผู้ควบคุมไป การชกมวยระหว่างมวยไทยกับมวยกัมพูชาได้เริ่มขึ้นเมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2503 ณ กรุงพนมเปญ ผลการชกปรากฏว่า สมพร รัตนสิทธิ์ เอาเขากระแทกคางของข้าว ชาลินี นักมวยกัมพูชาลงไปนับ 8 สองครั้ง แลวชนะคะแนนไป<sup>2</sup>

หลังจากการชกมวยไทยกับมวยกัมพูชาในครั้งนั้นแล้ว ปรากฏว่าประชาชนชาวกัมพูชาให้ความสนใจการแข่งขันชกมวยมาก ไคเชิญนักมวยไทยไปที่กัมพูชาอีกครั้งหนึ่ง ทางสนามมวยเวทีราชำเนินได้ส่ง รุ่งศักดิ์ สิงห์อีสาน เสน่ห์ เกศสงคราม และพงษ์ศักดิ์ เลิศกมล ไปชกกับนักมวยกัมพูชา โดยทำการชกในวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2503 ที่กรุงพนมเปญ รุ่งศักดิ์ สิงห์อีสาน ชกกับ สะละ กัมพูช ในพิกัดน้ำหนัก 50 กิโลกรัม เสน่ห์ เกศสงคราม ชกกับ ซอชาลี กัมพูช พงษ์ศักดิ์ เลิศกมล ชกกับ ซอ ชะลินี กัมพูช<sup>3</sup>

<sup>1</sup>เวทีราชำเนิน, วากติการมวยไทย(อาชีพ) (พระนคร : โรงพิมพ์ประเสริฐศิริ, 2503), หน้า 1-8.

<sup>2</sup>"ชวามวยไทย" กีฬา 16 (พฤษภาคม 2503) : 12.

<sup>3</sup>"ชวามวยไทย" กีฬา 16 (กรกฎาคม 2503) : 11.

ในปี พ.ศ. 2504 เป็นปีที่ทางสนามมวยเวทีราชดำเนินได้จัดให้มีการแข่งขันชกมวยซึ่งด้วยพระราชทานขึ้นเป็นครั้งแรก ซึ่งเป็นการแข่งขันชกมวยหน้าพระที่นั่งรายการโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิอานันทมหิดล มูลนิธินี้เกิดจาก "ทุนอานันทมหิดล" ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งขึ้นเมื่อพุทธศักราช 2498 เพื่อเป็นพระบรมราชานุสรณ์ ในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ต่อมาในปี พุทธศักราช 2502 จึงได้โปรดเกล้าฯ ให้จดทะเบียนตราสารเป็นมูลนิธิขึ้นในปีพุทธศักราช 2504 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ตั้งทุน "นักมวยไทย ในมูลนิธิอานันทมหิดล" ขึ้น ทำให้เกิดมีนักมวยด้วยพระราชทานขึ้น นักมวยที่ได้รับด้วยพระราชทานก็หมายถึงผู้ที่มีฝีมือมวยไทย อย่างดีเยี่ยม นอกจากนี้มีฝีมือดีเยี่ยมแล้วยังจะต้องมีประวัติส่วนตัว นิสัยใจคอ รวมทั้งประวัติการชกมวยที่อีกด้วย นักมวยคนแรกที่ได้รับด้วยพระราชทานครั้งแรกของประเทศไทย ซึ่งจัดขึ้นที่สนามมวยเวทีราชดำเนิน ในวันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2504 ได้แก่ นำศักดิ์ ยนต์กิจ ซึ่งชนะคะแนน อุดลย์ ศรีโสธร นักมวยด้วยพระราชทานคนที่สอง คือ เชนฤทธิ์ อธิอนุชิต ซึ่งชนะคะแนน รักเกียรติ เกียรติเมืองยม ที่สนามมวยเวทีลุมพินี เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2506 นักมวยด้วยพระราชทานครั้งที่สาม ที่จัดที่สนามมวยเวทีราชดำเนิน ในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2508 คือ สมพงษ์ เจริญเมือง ซึ่งชนะคะแนน ราวี เชาชัย นักมวยด้วยพระราชทานครั้งที่สี่ ซึ่งจัดขึ้นที่สนามมวยเวทีราชดำเนิน ในวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2512 คือ เฉลิมศักดิ์ เพลินจิต ซึ่งชนะคะแนน อภิศักดิ์ เมืองสุรินทร์ นักมวยด้วยพระราชทานครั้งที่ห้า ซึ่งจัดขึ้นที่สนามมวยเวที ที่วิลี ในวันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514 คือ สรนักรบ เกียรติวายุภักษ์ ซึ่งชนะคะแนน เชนาคา สรราม นักมวยด้วยพระราชทานครั้งที่ 6 ซึ่งจัดขึ้นที่สนามมวยเวทีราชดำเนิน ในวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2522 คือ เฉด็จศึก พิษณุราชินย์ ซึ่งชนะคะแนน ณรงค์น้อย เกียรติบัณฑิต<sup>1</sup>

<sup>1</sup>เวทีราชดำเนิน, สุจิตร์ม้วยโดยเสด็จพระราชกุศล สมทบทุนมูลนิธิอานันท-  
มหิดล (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ธีระการพิมพ์, 2522), หน้า 12.



ในปี พ.ศ. 2506 ทางไทยทีวี ได้เพิ่มรายการมวยไทยทางทีวี เป็นครั้งแรก ในรายการภาพยนตร์ข่าวกีฬาประจำวัน ซึ่งเป็นการเสนอภาพข่าวการแข่งขันชกมวยคู่เอกทุกวัน<sup>1</sup>

ในปี พ.ศ. 2507 บริษัทเวทีราชคําเนิน จำกัด เริ่มออกระเบียบการจัดอันดับนักมวย การชิงแชมป์เปียนและการป้องกันตำแหน่งแชมป์เปียนอย่างจริงจัง ซึ่งมีนายเฉลิม เชี่ยวสกุล เป็นประธานกรรมการบริษัท ประกาศใช้ระเบียบข้อบังคับนี้ในวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2507 สาระสำคัญของระเบียบนี้อีกอย่างหนึ่งก็คือ ให้มีการชิงแชมป์เปียนของเวทีราชคําเนิน ณ เวทีมวยต่างจังหวัดได้<sup>2</sup>

ในปี พ.ศ. 2508 บริษัทเวทีราชคําเนิน จำกัด ได้ปรับปรุงแก้ไขกติกามวยไทยอาชีพให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ให้ชื่อวากติกามวยไทยอาชีพของเวทีราชคําเนิน พ.ศ. 2508 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงเชือกสังเวียนจาก 3 เส้น เพิ่มเป็น 4 เส้น สูงจากพื้น 1 ฟุต 2 ฟุต 3 ฟุต และ 4 ฟุต ตามลำดับ เนื่องจากนักมวยมักจะได้รับอันตรายจากการที่ตกเวทีและจากการเสียบริเวณคุดอกหู เพราะอวัยวะบางส่วนลอคออกไปนอกเชือกสังเวียน และจากนั้นกติกามวยไทยอาชีพฉบับนี้ยังห้ามโฆษณาสินค้าต่าง ๆ ที่เครื่องแต่งกายของนักมวยและพี่เลี้ยงด้วย ห้ามใช้พลาสติกหรือปิดทาบบนสันหมัด ให้มีการใช้สัญญาณกริ่ง แทนระฆัง เพื่อให้พี่เลี้ยงออกนอกสังเวียน (5 วินาที ก่อนเริ่มชก) ให้มีคณะกรรมการ 5 คน อยู่ข้างล่าง 4 คน อยู่บนเวที 1 คน มีการนับ 1-8 ถ้านักมวยลุกขึ้นใดก่อนนับ 10 และอยู่ในสภาพที่พร้อมจะต่อสู้ได้ มีการหยุดการแข่งขันและระงับการตัดสิน ถ้ามมีการสมยอมหรือแกล้งต่อสู้

<sup>1</sup>จํานงค์ ริงสิกุล, "มวยไทย" ฟ้าเมืองไทย 3 (มีนาคม, 2515) : 28.

<sup>2</sup>เวทีราชคําเนิน, กติกามวยไทย (อาชีพ) พ.ศ. 2507 (พระนคร : สำนักพิมพ์สังขการพิมพ์, 2507), หน้า 31-38.

ไม้มสมศักดิ์ศรี<sup>1</sup>

ในปี พ.ศ. 2508 ถึง พ.ศ. 2512 นั้น เป็นยุคที่นักมวยเอก เช่น อุดลย์ ศรีโสธร พายัพ สกลศึก อภิเดช ภิษย์หิรัญ วิชาญ ส. พินิจศักดิ์ สมพงษ์ เจริญเมือง ราวี เชาชาชัย และศรชัย มัลลยบุทท์ กำลังมีชื่อเสียง สามารถดึงดูดจิตใจให้ประชาชน นิยมกีฬามวยไทยมาก โดยเฉพาะรายการที่ อุดลย์ ศรีโสธร เอาชนะ นักมวยปล้ำซึ่งกา จากอินเดียในแบบ ฟรีสไตล์ ประชาชนได้ให้ความสนใจ และสามารถเก็บเงินค่าผ่าน ประตูได้มากเป็นประวัติการณ์<sup>2</sup>

ในปี พ.ศ. 2518 ญี่ปุ่น ซึ่งได้ใช้ความพยายามฝึกฝนศิลปะมวยไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2496 จนถึงปี พ.ศ. 2518 นักมวยญี่ปุ่นก็มีความชำนาญในศิลปะมวยไทย สามารถ เดินทางไปแสดงเผยแพร่ในประเทศทางยุโรป ในรูปของ "คิก บ็อกซิ่ง" ทำให้ชาวยุโรป เข้าใจนิคคิตความมวยเตะทั้งหลายรวมทั้งมวยไทยด้วย มีต้นกำเนิดจากมวยคิก บ็อกซิ่ง ของ ญี่ปุ่น และในปี พ.ศ. 2518 นี้เอง นักมวยญี่ปุ่นก็ได้เดินทางเข้ามาชกกับนักมวยไทยที่ สนามมวยเวทีราชดำเนิน ในวันจันทร์ที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2518 นักมวยไทยที่ชก กับนักมวยญี่ปุ่นในวันนั้น เป็นนักมวยเกาอายุ 30 ปีเศษ และได้เลิกชกมวยไปนานแล้ว เช่น ราวี เชาชาชัย เคนธรณี เมืองสุรินทร์ ศรนักรบ เกียรติวิายุภักษ์ และชาญเดช วีระพล ผลการชกปรากฏว่า ราวี เชาชาชัย เอาสกอกพันเข้าที่ใบหน้าของ ฮิราโตะ แพ้ แยกไปในยกที่ 2 แพทย์ต้องเย็บบาดแผลถึง 8 เข็ม เคนธรณี เมืองสุรินทร์ ก็ชนะ แยก นากาเอะ ในนาที่แรกของยกที่ 1 ศรนักรบ เกียรติวิายุภักษ์ ชนะคะแนน ซาวาโน และชาญเดช วีระพล ชนะคะแนน ฮากิวา<sup>3</sup> และในวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2519

<sup>1</sup>เวทีราชดำเนิน, กติกามวยไทย (อาชีพ) พ.ศ. 2508 (พระนคร : สำนักพิมพ์สยามการพิมพ์, 2508), หน้า 20-30.

<sup>2</sup>เชา ประการะนันท์, ถนนนักมวย เล่ม 1 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ สยามสปอร์ตพินดิซซิ่ง, 2519), หน้า 3.

<sup>3</sup>"ชาวมวยไทย" กีฬามวย 10 (พฤศจิกายน 2518) : 2.

ทางสนามมวยเวทีลุมพินีได้จัดให้มีการชกมวยไทย ระหว่างนักมวยไทยกับนักมวยญี่ปุ่น  
ปรากฏว่า ชาติรุ้ง ลุกพิฆเนศวร์ นักมวยไทยชนะคะแนน มิโยชิ วาคานาเป่ นักมวย  
ญี่ปุ่น วีระชาติ ศรแดง นักมวยไทยชนะนอกเอาท์ นางาย คุนิมาสะ ยกที่ 3 ด้วย  
การโยนเขาเข้าที่ท้อง สะทันท่า ส.ประทีป นักมวยไทย แพ้นอกเอาท์ อิการิ เกนชิง  
ในยกที่ 3 เพราะถูกหมัดเข้าปลายคาง<sup>1</sup>

นักมวยไทยได้เดินทางไปชกที่ ออฟริกาใต้ มีกำหนด 3 เดือน ชกกันเอง  
แบบมวยไทย ได้เบี้ยเลี้ยงคนละ 80 บาท ต่อวัน ถ้าต่อยกันแต่ละครั้งได้ 1,000 บาท  
นักมวยที่เดินทางไปครั้งนี้มี อนันตศักดิ์ พิศาลชัย สิงห์เกษน้อย สิงห์เมืองสยาม  
นพเดช เกียรติสุริยา วันชัย สักคี่น้ำเจริญ ทวีคุณ วิบูลย์ชัย แกนแก้ว สิงห์จักรวาล  
โสภณศักดิ์ ส.พ.บ. คีทีสุด เคว้ ประกายฟ้า ศิษย์เสย วังน้ำเขียว ศิษย์อำพัน เจ้า  
หน้าที่มี วิเชียร สदानนท์ชัย โคง ผลเจริญ สมชัย ศรีวัฒนชัย และนักดนตรีวงปี่กลอง  
อีก 3 คน เดินทางไปในวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2519<sup>2</sup>

ในปี พ.ศ. 2519 ซึ่งเป็นปีที่ โอซามุ โนกุจิ ชาวญี่ปุ่น ผู้สนใจมวยไทย  
มากที่สุด และได้เขียนแบบมวยไทยไปเผยแพร่ในยุโรปในนามของคิกบ็อกซิ่ง ได้มีคน  
ไทยคนหนึ่งชื่อ นายสันทัศน์ สุรจักรพงศ์ ได้เปิดค่ายมวยไทยฝึกสอนฝรั่งที่กรุงเบอร์ลิน  
ประเทศเยอรมัน ชื่อค่ายว่า "มวยไทยสตูดิโอ" มีฝรั่งสนใจฝึกหัดมวยไทยกันอย่าง  
คับคั่ง<sup>3</sup> จนมีสองพี่น้องชาวคัทซึชื่อ ทอม ฮาริงค์ และโรเบิร์ต ฮาริงค์ ได้เกิดหลง  
ไหลคลิปะมวยไทย ถึงขนาดไถ่ลงทุนเดินทางมาศึกษาและฝึกหัดคลิปะมวยไทยในประเทศ  
ไทยอย่างละเอียด และได้เดินทางกลับไปเผยแพร่ฝึกสอนชาวตะวันตก รวมทั้งได้เดินทาง

<sup>1</sup>"กีฬา" ไทยรัฐ 3 (พฤศจิกายน 2519) : 15.

<sup>2</sup>"กีฬา" ไทยรัฐ 5 (เมษายน 2519) : 15.

<sup>3</sup>"กีฬา" ไทยรัฐ 14 (พฤศจิกายน 2519) : 7.

ไปต่อสู้กับศิลปะป้องกันตัวชนิดอื่นทั่วโลกด้วย<sup>1</sup>

ในต้นเดือนเมษายน ปี พ.ศ. 2520 นักมวยไทยได้เดินทางไปชกกับนักมวยคาราเต้ที่ ลอสแอนเจลิส ประเทศอเมริกา 2 คน คือ ณรงค์น้อย เกียรติบัณฑิต และ เนตร สักดิ์ณรงค์ ผลการชกปรากฏว่า ณรงค์น้อย เกียรติบัณฑิต นักมวยไทยชนะ เออร์เนสต์ ฮาร์ต ยอดมวยคาราเต้ และเนตร สักดิ์ณรงค์ ตะกานคอ เบนนี่ อควิเรส ล้มคว่ำสลบกลางเวที แต่กรรมการไม่ยอมตัดสิน ซึ่งการชกกันครั้งนั้นเป็นการพิสูจน์ให้ชาวโลกรูว่าศิลปะมวยไทยเหนือกว่าศิลปะการต่อสู้แบบคาราเต้ทุกอย่างเด็ดขาด ทั้ง ๆ ที่นักมวยไทยเดินทางไปยังไม่หายเหนื่อย และยอมแบกน้ำหนักคู่ต่อสู้ซึ่งมีน้ำหนักมากกว่า ร่างกายสูงใหญ่ได้เปรียบกว่า<sup>2</sup>

นักมวยญี่ปุ่นได้เดินทางไปชกกับนักมวยไทยหลายคน คือ ซาโก ทามาตา ฟุระ และฟูจิوارา ทางสนามมวยเวทีราชดำเนินจึงจัดให้ชกกับนักมวยไทยในวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2520 ผลการชกปรากฏดังนี้ พงษ์เคชน้อย ประสพชัย ชนะคะแนน ซาโก แบบสอนมวยตลอด 5 ยก ทามาตา ชนะคะแนน เฉลิมชัย ทองพิชัย อัสวิน อิศระภาพ ชนะคะแนน ฟุระ และ เฉลิมพล ส.ทาสีรุ ถูกศอกของโตชิโอะ ฟูจิوارา แตะในยกแรกและถูกหมัดของโตชิโอะ ฟูจิوارา จนขาอ่อน แล้วเฉลิมพลก็แพะคะแนน โตชิโอะ ฟูจิوارา ในการชกที่สนามมวยเวทีราชดำเนิน<sup>3</sup>

ในวันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2520 ที่สนามมวยเวทีลุมพินี ได้จัดให้มีการแข่งขันชกมวยระหว่างนักมวยไทยกับนักมวยญี่ปุ่นในแบบมวยไทย โดยโพธิ์ไทร สิทธิบุญเลิศ ชกกับนักมวยญี่ปุ่น 3 คนผลัด โดยกำหนดคนละ 2 ยก รวมเป็น 6 ยก ผลการชกปรากฏว่านักมวยไทย โพธิ์ไทร สิทธิบุญเลิศ สามารถเอาชนะนักมวยญี่ปุ่นทั้งสามคนได้ โดยคนแรก

1"กีฬา" เคลิโทม์ 16 (มีนาคม 2509) : 15.

2"กีฬา" บอกชิง 10 (เมษายน 2520) : 8.

3"กีฬา" เคลินิวส์ 8 (เมษายน 2520) : 19.

ไฟท์ อาซาโน แพนออกเอาท์ไบนายที่<sup>๑</sup> 1 ของยกที่ 1 คนที่สอง เคน โทซา ขึ้นไปยี่สิบ  
อาวุธมวยไทยของโพธิ์ไทรไต่ตลอด 2 ยก คนสุดท้าย พุทธิชิ ซาวาโน ถูกเข้าของโพธิ์ไทร  
อัคเขาล่าตัว ตลอด 2 ยก ผลการชกปรากฏว่าโพธิ์ไทรชนะคะแนน<sup>๑</sup>

ในวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2520 ทางสนามมวยเวทีลุมพินี ได้จัดการแข่งขัน  
ชกมวยไทยระหว่าง พุฒ ล้อเหล็ก นักมวยไทยกับ อิการิ เกนชิว นักมวยญี่ปุ่น และเชียนโงว  
ศิษย์บางพระจันทร์ นักมวยไทยกับ โท สะเก็น นักมวยญี่ปุ่น ผลการชกปรากฏว่า พุฒ ล้อเหล็ก  
เตะก้านคอ อิการิ เกนชิว แพนออกเอาท์ไบนายที่<sup>๑</sup> 1 และเชียนโงว ศิษย์บางพระจันทร์ ชนะ  
คะแนน โท สะเก็น<sup>๒</sup> และที่สนามมวยเวทีลุมพินีเองได้จัดให้มีการแข่งขันชกมวยระหว่าง  
นักมวยไทยกับนักมวยควราเต 2 คู่ คือ จิตติ เมืองขอนแก่น ชกกับ เออร์เนสต์ ฮาร์ท ซึ่ง  
จิตติมีน้ำหนักตัวแค่ 135 ปอนด์ ส่วนเออร์เนสต์ ฮาร์ท มีน้ำหนักตัว 152 ปอนด์ แตกต่างกัน  
ถึง 17 ปอนด์ แต่ผลการชกปรากฏว่า จิตติ เมืองขอนแก่น เอาเขากระทุ้งทองจนเออร์เนสต์  
ฮาร์ท ยอมแพ้ไปไบนายที่<sup>๑</sup> 4 และอีกคู่ จอกกี ศิษย์กันภัย เตะชา ลินเซย์ เพอร์กูสัน แพนออก-  
เอาท์ไบนายที่<sup>๑</sup> 2 ซึ่งทั้ง 2 คู่ชกกันในวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2520<sup>๓</sup>

ในปี พ.ศ. 2521 ทางสนามมวยเวทีราชดำเนินจัดให้มีการแข่งขันชกมวยระหว่าง  
นักมวยไทยกับนักมวยญี่ปุ่น ชกกันในแบบมวยไทย การแตงกาย การไหว้ครู และรำรำ รวม  
ทั้งกติกาเป็นแบบมวยไทยทั้งหมด การชกระหว่าง สีแพร เกียรติสมภพ นักมวยไทย กับ  
โทชิโอะ พุจิวาร่า นักมวยญี่ปุ่น และ เควิค อมรรัตน์ กับ ทาบาค่า ผลการชกปรากฏว่า  
สีแพร เกียรติสมภพ ชนะคะแนน โทชิโอะ พุจิวาร่า และเควิค อมรรัตน์ ชนะคะแนน  
ทาบาค่า การชกกันครั้งนี้ทำกันในวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2521<sup>๔</sup>

<sup>๑</sup>"กีฬา" เคลนิวส์ 9 (เมษายน 2520) : 19.

<sup>๒</sup>"กีฬา" เคลนิวส์ 20 (สิงหาคม 2520) : 19.

<sup>๓</sup>"ชกมวยไทย" กีฬามวย 10 (กันยายน 2520) : 14.

<sup>๔</sup>"ชกมวยไทย" บอกซิง 19 (มิถุนายน 2521) : 13.



คณะกรรมการสนามมวยเวทีลุมพินี ได้จัดให้มีการแข่งขันชกมวยไทย ระหว่าง นักมวยไทย กับนักมวยญี่ปุ่นขึ้น ในวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2521 นักมวยไทยที่ทำการชกในวันนั้นคือ บุศผาคณอย วรวิจิ กำไรหยก เกียรติสมภพ และลำไทร ลูกพระยาพิชัย ผลการชกปรากฏว่า บุศผาคณอย วรวิจิ แพ้คะแนน โทชิโอะ พุจิวาร่า ทั้ง ๆ ที่เตะก้านคอ และตีศอกจนพุจิวาร่าเลือดอาบหน้า แต่บุศผาคณอยหมดแรงในยกท้าย ๆ กำไรหยก เกียรติสมภพ เตะ เคียวจิ ไชโต แพ้คะแนนไปอย่างบอบช้ำ และคู่สุดท้าย ลำไทร ลูกพระยาพิชัย เอาเขากระแทก ยานากิคา มิทซึฮิโร แพ้น็อคเอาต์ไปในยกที่ 3<sup>1</sup>

สนามมวยเวทีลุมพินีได้จัดการแข่งขันชกมวยรายการพิเศษ โดยจัดให้มีการชกแบบฟรีสไตล์ ระหว่างมวยไทยกับมวย "ซากริกิ" จากประเทศฮอลแลนด์ ซึ่งเป็นศิลปะป้องกันตัวที่ประยุกต์เอา คิกบ็อกซิ่ง คาราเต มวยไทย เทกวนโด และยูโด เข้าด้วยกัน นักมวยไทยที่ทำการชกในวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2521 นั้นคือ โปธิ์ไทร สิทธิบุญเลิศ สก๊ต พรทวิ สีแพร เกียรติสมภพ สะท้านฟ้า ส.ประทีป และเอกชัย ศิษย์หม่ออจ ผลการแข่งขันปรากฏว่า โปธิ์ไทร สิทธิบุญเลิศ เตะขา โรเอล ครูท จนยืนไม่ไคแพ้น็อคเอาต์ไปในยกที่ 2 คู่ที่สอง สก๊ต พรทวิ เตะ รอมบี้ ฮารีน แพ้น็อคเอาต์ไปในยกแรก คู่เอก สีแพร เกียรติสมภพ เตะก้านคอและกระทิง เขาเขาปลายคาง อิมโร แวนแอนเทน แพ้น็อคเอาต์ในยกแรก คู่ที่สี่ สะท้านฟ้า ส.ประทีป กระทิง เขาเขาทอง เพี้ยชาด คาราคัส แพ้น็อคเอาต์ไปในยกที่ 2 และคู่สุดท้าย เอกชัย ศิษย์หม่ออจ เอาเขากระทิง เคนเนท แรมมิโซเฮน แพ้น็อคเอาต์ในยกแรก<sup>2</sup> และในวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2521 ทางสนามมวยเวทีลุมพินีได้จัดให้มีการแข่งขันชกมวยไทย ระหว่างนักมวยไทย คือ เคว็ค อมรรัตน์ กับนักมวยญี่ปุ่น คือ อิกาวี เกนชิ่ว และสันตี ฤกษ์ชัย นักมวยไทย กับ ซึจิยา เรียว นักมวยญี่ปุ่น ผลการชกปรากฏว่า เคว็ค อมรรัตน์ เตะชายเขาก้านคอ อิกาวี เกนชิ่ว สลบแน่นิ่ง

<sup>1</sup>"ชกมวยไทย" บอกซิ่ง 20 (กันยายน 2521) : 4.

<sup>2</sup>"กีฬามวย" ตะวันสยาม 19 (สิงหาคม 2521) : 15.

แพ่นอกเอาท์ไปในยกที่ 2<sup>1</sup> อีกคู่ สันติ ฤกษ์ชัย ขณะเทคนิคเกิดนอกเอาท์ ซีจียา เรียว ในยกที่ 4<sup>1</sup>

กีฬามวยไทยในปี พ.ศ. 2521 ได้รับความนิยมจากประชาชนคนไทยทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด สำหรับในกรุงเทพฯ มีการจัดการแข่งขันชกมวยทุกวัน วันเสาร์และอาทิตย์มีการแข่งขันชกมวย 2 รอบ คือ รอบบายและรอบค้ำ มีการถ่ายทอดทีวี และถ่ายทอดวิทยุด้วย<sup>2</sup> สนามมวยที่ถือว่าเป็นสนามมวยมาตรฐานของประเทศไทยมี 2 สนาม คือ สนามมวยเวทีราชดำเนิน และสนามมวยเวทีลุมพินี ซึ่งทั้งสองสนามได้จัดการแข่งขันชกมวยสลับกันดังนี้ สนามมวยเวทีราชดำเนิน จัดการแข่งขันชกมวย 4 วันต่อสัปดาห์ คือ วันอาทิตย์ จัดให้มีการแข่งขันชกมวย 2 รอบ รอบเย็นเวลา 17.00 น. มีการถ่ายทอดทีวี และรอบค้ำ เวลา 20.00 น. วันจันทร์ จัดให้มีการแข่งขันชกมวยเวลา 18.00 น. วันพุธ จัดให้มีการแข่งขันชกมวย เวลา 18.00 น. วันพฤหัสบดี จัดให้มีการแข่งขันชกมวย เวลา 18.00 น. และสนามมวยเวทีลุมพินี จัดการแข่งขันชกมวย 3 วันต่อสัปดาห์ คือ วันอังคาร จัดให้มีการแข่งขันชกมวยเวลา 18.00 น. วันศุกร์ จัดให้มีการแข่งขันชกมวย เวลา 18.00 น. วันเสาร์จัดให้มีการแข่งขันชกมวย 2 รอบ คือ รอบบาย เวลา 13.00 น. และรอบค้ำ เวลา 18.00 น. สำหรับรอบบายมีการถ่ายทอดทีวีด้วย มีการถ่ายทอดเทปการแข่งขันชกมวยคู่เอก เวลา 22.00 น. ทุกวันเว้นวันเสาร์-อาทิตย์ ที่สถานีวิทยุกระจายเสียงสวนมิสกวัน

นอกจากมีการจัดการแข่งขันชกมวยที่สนามมวยเวทีราชดำเนิน และเวทีลุมพินีแล้วยังมีการจัดการแข่งขันชกมวยที่สนามมวยที่วิลี ของ 7 ซึ่งจัดสัปดาห์ละ 1 วัน คือ วันอาทิตย์ เวลา 14.30-17.00 น. เริ่มจัดการแข่งขันชกมวยในปี พ.ศ. 2510 เป็นต้นมา

<sup>1</sup>"กีฬา" เคลวินวลส์ 22 (พฤศจิกายน 2521) : 19.

<sup>2</sup>องค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย, วารสารกีฬา 2 (พฤศจิกายน 2513) : 20-25.

ซึ่งการจัดแข่งขันมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะเผยแพร่ศิลปะมวยไทยเป็นสำคัญ สนามมวยชานเมืองที่จัดการแข่งขันชกมวยเป็นประจำ คือ สนามมวยเวทีลำโรง จังหวัดสมุทรปราการ และสนามมวยเจ้าพระยา ธนบุรี

กีฬามวยไทยในต่างจังหวัดได้รับความสนใจจากประชาชนมากยิ่งขึ้น ถึงขนาดมีสนามมวยอาชีพประจำภาค<sup>1</sup> มีการจัดอันดับนักมวย มีแชมป์เป็นประจำรุ่นต่าง ๆ มีการขึ้นทะเบียนค่ายมวย และทะเบียนนักมวย มีการจัดการแข่งขันชกมวยเป็นประจำ เช่น เวทีมวยในภาคกลาง ที่มีชื่อเสียงในด้านการจัดการแข่งขันชกมวยก็มี เวทีมวยอภิศร จังหวัดสระบุรี เวทีมวยคายนารายณ์ จังหวัดลพบุรี เวทีมวยตาคลี เวทีมวยคายนารายณ์ นครสวรรค์ เวทีมวยชัชวาท เวทีมวยกำแพงเพชร เวทีมวยนครปฐม เวทีมวยรังสิต เวทีมวยคอนเจดีย์ เวทีมวยท่าอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เวทีมวยสิงห์บุรี แถบติดกับภาคเหนือก็มี เวทีมวยพิจิตร เวทีมวยพิษณุโลก เวทีมวยท่าเสา เวทีมวยบรมอาสา จังหวัดอุตรดิตถ์ และเวทีมวยเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

สนามมวยที่จัดให้มีการแข่งขันเป็นประจำในภาคเหนือ ได้แก่ เวทีมวยสุเรนทร์ จังหวัดลำปาง เวทีมวยเขานูเคราะห์ จังหวัดเชียงใหม่ เวทีมวยเชียงราย เวทีมวยแม่สาย เป็นต้น

สนามมวยที่จัดให้มีการแข่งขันชกมวยเป็นประจำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ เวทีมวยอุบล เวทีมวยสุรวิชัย จังหวัดนครราชสีมา เวทีมวยโยธธ เวทีมวยรอยเอ็ด เวทีมวยกาฬสินธุ์ เวทีมวยสกลนคร เวทีมวยนครพนม เวทีมวยอุดร เวทีมวยขอนแก่น เวทีมวยชัยภูมิ เวทีมวยสุรินทร์ เวทีมวยเลย เวทีมวยบุรีรัมย์ เวทีมวยอำเภอลำทะเมนชัย เวทีมวยอำเภอบ้านไผ่ เวทีมวยอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นต้น

<sup>1</sup>ใหม่ เมืองสยาม, "กำปั้นหม่นวม" สยามรัฐ 11 (สิงหาคม 2520) : 10.

สนามมวยที่จัดให้มีการแข่งขันชกมวยเป็นประจำในภาคตะวันออก ได้แก่ เวทีมวยสำโรง จังหวัดสมุทรปราการ เวทีมวยแปดริ้ว จังหวัดฉะเชิงเทรา เวทีมวยชลบุรี เวทีมวยบางละมุง เวทีมวยพญา เวทีมวยเมืองแก่ง เวทีมวยสวนศรีเมือง จังหวัดระยอง เวทีมวยจันทบุรี

สนามมวยที่จัดให้มีการแข่งขันชกมวยเป็นประจำในภาคใต้ ได้แก่ สนามมวยเวทีแสงทักษิณ อำเภอสุโขทัย เวทีนราธิวาส เวทีมวยยะลา เวทีมวยหาดใหญ่ เวทีมวยนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เวทีมวยนครศรีธรรมราช เวทีมวยหัวหิน เวทีมวยประจวบคีรีขันธ์ เวทีมวยเพชรบุรี เวทีมวยกาญจนบุรี เวทีมวยไทยเจริญ จังหวัดราชบุรี เป็นต้น

สนามมวยในต่างจังหวัดที่จัดการแข่งขันชกมวยเป็นประจำนั้นจะมีคณะกรรมการควบคุมการจัดการแข่งขันและมีการจัดอันดับนักมวยประจำภาคต่าง ๆ เช่น ภาคตะวันออก เจียงเหนือจะมีสมาคมมวยอาชีพภาคอิสาน และชมรมมวยอาชีพภาคอิสาน<sup>1</sup> เป็นผู้ควบคุมภาคใต้มีสมาคมมวยอาชีพภาคใต้<sup>2</sup> เป็นผู้ควบคุม ภาคเหนือมีสมาคมมวยอาชีพภาคเหนือเป็นผู้ควบคุม มีหนังสือพิมพ์รายงานการติดต่อและการเคลื่อนไหวในวงการมวยประจำภาคนั้น ๆ เช่น หนังสือพิมพ์กีฬามวยภาคอิสาน และหนังสือพิมพ์กีฬามวยภาคใต้ เป็นต้น

นอกจากมีการแข่งขันชกมวยเป็นประจำตามเวทีในต่างจังหวัดทุกภาคดังที่กล่าวมาแล้ว ยังมีการจัดการแข่งขันชกมวยถ่ายทอดโทรทัศน์ตามเวทีมวยที่มีสถานีโทรทัศน์ประจำอยู่ เช่น เวทีมวยของ 5 ขอนแก่น ทำการแข่งขันชกมวยถ่ายทอดโทรทัศน์ทุกวันพฤหัสบดี เวทีมวยของ 7 สุราษฎร์ธานี ทำการแข่งขันชกมวยถ่ายทอดโทรทัศน์ทุกวันอาทิตย์ เวทีมวยของ 8 ลำปาง ทำการแข่งขันชกมวยถ่ายทอดโทรทัศน์ทุกวันเสาร์ เวทีมวยของ 9

<sup>1</sup>"ชาวกีฬา" กีฬามวยภาคอิสาน 2 (กุมภาพันธ์ 2522) : 3.

<sup>2</sup>"ชาวกีฬา" จักรวาลมวย 6 (มีนาคม 2522) : 20.

ถูกตัด ทำการแข่งขันชกมวยถ่ายทอดโทรทัศน์ทุกวันเสาร์ เวทีมวยของ 10 หาดใหญ่  
ทำการแข่งขันชกมวยถ่ายทอดโทรทัศน์ทุกวันเสาร์

นักมวยไทยที่ยึดถือกีฬามวยไทยเป็นอาชีพ และมีรายได้ในการชกแต่ละครั้งเป็น  
จำนวน 100,000 บาทขึ้นไป มี วิชาญน้อย พรทวี เเค็จศึก พิษณุราชันย์ โพธิ์ไพร  
สิทธิบุญเลิศ (ส.พิชิตชัย) ดีเซลน้อย ส.ชนิกุล และณรงค์น้อย เกียรติบัณฑิต เป็นต้น  
สำหรับวิชาญน้อย พรทวินั้น มีรายได้ค่าตัว 200,000 - 300,000 บาท รายได้ค่าตัว  
ของนักมวยจะถูกทางหัวหน้าค่ายมวยหักไว้เป็นค่าฝึกซ้อม 40 เปอร์เซ็นต์ เนื่องจากรายได้  
จากการชกมวยคี่นี้เอง จึงทำให้มีนักมวยและค่ายมวยต่าง ๆ มากขึ้น และรายได้จากการ  
ขายบัตรชกมวยประจวบสามารถเก็บได้มาก ทำให้ผู้จัดการแข่งขันชกมวยมีกำไรมาก การจัดการ  
แข่งขันชกมวยจึงกลายเป็นธุรกิจที่สำคัญอย่างหนึ่ง อัตราค่าบัตรชกมวยรายการมวยระดับ  
รายการวันเสาร์ อาทิตย์ ชั้น 3 ประมาณ 50-60 บาท ชั้น 2 ประมาณ 120-150 บาท  
ชั้น 1 ประมาณ 300 บาท รายการมวยระดับดี วันอังคารและวันพุธ ชั้น 3 ประมาณ  
80 บาท ชั้น 2 ประมาณ 160-200 บาท ชั้น 1 ประมาณ 400-500 บาท รายการ  
พิเศษชั้น 3 ประมาณ 120-150 บาท ชั้น 2 ประมาณ 300 บาท ชั้น 1 ประมาณ  
500 บาท ถึง 600 บาท<sup>1</sup>

การจัดการแข่งขันชกมวยไทยที่ได้รับความนิยมแพร่หลายนั้น หนังสือพิมพ์ วิทยุ  
และโทรทัศน์ มีส่วนช่วยได้มาก เพราะหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ได้เสนอข่าวการจัดการ  
แข่งขันกีฬามวยไทยอยู่เป็นประจำ หนังสือพิมพ์รายวันแทบทุกฉบับได้เสนอข่าวการแข่งขัน  
ชกมวยเป็นประจำทุกวัน เช่น เดลินิวส์ ไทยรัฐ พิมพ์ไทย คาวสยาม ตะวันสยาม  
สยามรัฐ เกลีใหม่ เกลีมิเรอร์ บ้านเมือง สำหรับสำนักงานของหนังสือพิมพ์เหล่านี้  
มีดังนี้

<sup>1</sup>"ข่าวมวยไทย" จักรวารมวย 6 (มีนาคม 2522) : 2.



หนังสือพิมพ์เคลินิวส์ พิมพ์ที่บริษัทสี่พระยาการพิมพ์ จำกัด เลขที่ 423 ถนน  
สี่พระยา กรุงเทพมหานคร และเลขที่ 1/4 ถนนวิภาวดีรังสิต เขตบางเขน กรุงเทพ-  
มหานคร กองบรรณาธิการ โทร. 5795360-4

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ พิมพ์ที่เลขที่ 1 ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร  
โทร. 2781840-9

หนังสือพิมพ์ดาวสยาม สำนักงานและพิมพ์ที่เลขที่ 60 อาคาร 4 ถนนราช-  
ดำเนิน กรุงเทพมหานคร กองบรรณาธิการ โทร. 2226001 กองจัดการและ  
โฆษณา โทร. 2219135

หนังสือพิมพ์เคลิมีเรอร์ สำนักงานเลขที่ 52816-7 ปทุมวัน โทร.. 2511287  
2522912 พิมพ์ที่ตรอกบ้านพานถม บางลำภู กรุงเทพมหานคร

หนังสือพิมพ์มติชน พิมพ์ที่สำนักพิมพ์พิมพ์แฉศ 117 ถนนเฟื่องนคร หน้าวัดราช-  
บพิธ กรุงเทพมหานคร โทร. 2231971-5

หนังสือพิมพ์สยามรัฐ สำนักงานเลขที่ 12 อาคาร 6 ถนนราชดำเนิน กรุง-  
เทพมหานคร โทร. 2229254, 2229255

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ สำนักงานและพิมพ์ที่ 60 ถนนสุขุมวิท 42 (ซอยกล้วย  
น้ำไท) พระโขนง กรุงเทพมหานคร โทร. 3925021-9

หนังสือพิมพ์บ้านเมือง สำนักงานและพิมพ์ที่เลขที่ 1 ซอยปลื้มมณี ถนนวิภาวดี  
รังสิต กรุงเทพมหานคร โทร. 5112821-4 แฉกโฆษณา โทร. 5111248

หนังสือพิมพ์พิมพ์ไทย สำนักงานเลขที่ 55/1 สุขุมวิทซอย 36 (ซอยนภาศัพท์)  
โทร. 3910066, 3910425, 3918964, 3919550, 3923019

หนังสือพิมพ์พวงชน พิมพ์ที่เลขที่ 52/3-8 ตรอกบ้านพานถม บางลำภู กรุง-  
เทพมหานคร แฉกจัดจำหน่าย โทร. 2811186 แฉกโฆษณา โทร. 2812581,  
2813745-6 กองบรรณาธิการ โทร. 2811056, 2812810, 2826657

หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ ที่เสนอข่าวกีฬาโดยเฉพาะ ได้แก่

หนังสือพิมพ์เดอะริง และหนังสือพิมพ์สปอร์ต สำนักงานเลขที่ 889/1 ถนน  
อรุณอมรินทร์ บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โทร. 4651385

หนังสือพิมพ์ออกซิง กีฬามวย และมวย สำนักงานทางหุ่นสวนจำกัศ การพิมพ์  
พระนคร 92-94 ถนนบุญศิริตัดใหม่ กรุงเทพมหานคร โทร. 2221674

หนังสือพิมพ์จักรวาลมวย สำนักงานจากรานุกูลการพิมพ์ 53/2-3 ตรอกบ้าน  
พานถม พระสุเมรุ บางลำภู กรุงเทพมหานคร โทร. 827809, 827603

หนังสือพิมพ์กีฬามวยไทย สำนักงานเลขที่ 178/25-26 ซอยวุฒิพันธ์ (ธีระ-  
การพิมพ์) ราชปรารภ กรุงเทพมหานคร โทร. 2515815

ตำรามวยไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ ส่วนมากมักจะเขียนโดยครูมวยประจำค่าย  
มวยที่เขียนไว้เพื่อเป็นแนวทางในการฝึกหัดนักมวยในค่ายของตนเอง เช่น

ตำรามวยไทยตำรับพระเจ้าเสือ เขียนโดย ยศ เรืองสา ค่ายมวยอาจารย์  
เปลี่ยน สมชาติ พิมพ์ที่โรงพิมพ์เจริญกิจ พ.ศ. 2515.

ตำรามวยไทย ตามหลักฝึกของ ผล พระประแดง เขียนโดยชยันต์ อิศรพล  
พิมพ์ที่โอเคียนการพิมพ์ พ.ศ. 2509.

ศิลปะมวยไทย จากตำรับของปรมาจารย์ กิมเส็ง ทวีสิทธิ์ รวบรวมโดย  
พ.อ.กฤษณ์ วัชรปรากการ จัดพิมพ์โดย นายเชซา ปรากการะนันท์ หนังสือพิมพ์เดอะริง  
พ.ศ. 2507

มวยไทย เขียนโดย ชัยสวัสดิ์ เทียนวิบูลย์ พิมพ์ที่ศึกษาสัมพันธ์ พ.ศ. 2520

นอกจากนี้ยังมีหนังสือที่เสนอประวัติของนักมวยเอกในอดีต รวมทั้งเสนอเหตุ-  
การณ์สำคัญต่าง ๆ ของวงการมวยในอดีต คือ หนังสือถนนนักมวย เล่ม 1 และเล่ม 2  
ซึ่งจัดทำโดย เชซา ปรากการะนันท์ สำนักงานหนังสือพิมพ์เดอะริง ปี พ.ศ. 2519  
และ พ.ศ. 2520 และหนังสือ 10 มหาภาพ ซึ่งจัดทำโดย หนังสือพิมพ์จักรวาลมวย  
คั้งที่กล่าวมาแล้ว